

העובד

גילויים חדשים על פרשת פולארד

המיישחק שמאחורי הקלעים:

שמליר חיסל את הלבאי!

הגיע

דומיניון-הברנדי המלטף

DOMINION
ברנדי דומיניון

תכולה 750 מ"ל • חוזק 40% כוהל בנפח
זוקק, יושן ומולא ע"פ ידע צרפתי ע"י כרמל מזרחי.
הכרמל 25 ראשון לציון

קשר במאכל

אנו גאים להציג בישראל את דומיניון - הברנדי המלטף.
ברנדי דומיניון הוא ברנדי משובח V.S.O.P - מבשיל בחביות עץ אלון בדיוק עד
לרגע הנכון כדי להגיע אליך עדין וחלק כמו משי עם טעם מעולה וניחוח נפלא.
ברנדי דומיניון - אהבה חדשה לאוהבי הברנדי.

כרמל

ברנדי דומיניון - מיוצר עפ"י ידע צרפתי ע"י

מיכתבים

אישה השנה תשמ"ז

הצעות נוספות לאישה השנה תשמ"ז, שייחשף בעוד שלושה שבועות על שער גליון ראשה השנה של העולם הזה.

...האיש שדבריו ומעשיו אולי כבר שינו את כיוון חייו של כל אדם בישראל, ובעולם כולו, ואם טרם עשו זאת, יעשו זאת בשנים הבאות — **שרגא מן**, הרצליה מיכאל גורבצ'וב.

...ג'ונתן פולארד המיסכן. הקורבן לשאלה ההולכת ומתחדדת משנה לשנה, מאז קמה מדינת ישראל: לא מי הוא יהודי, אלא מה הוא יהודי — בעל נאמנות לארצו או בעל נאמנות לעמו.

בגליון ראשה השנה נקבע לא רק אישה השנה אלא נקבעים גם אנשי השנה לסיווגיהם — אישה המשפט, אישה העיתונות וכו'. להלן שתי תרומות משלי בנושא זה:

לאישה הספרות — עמוס עוז, שבקופסת השחורה שלו כתב את רביהמכר האמריקאי העברי הראשון, שיש בו כל הסממנים המתבקשים — מין, ממון וענייני דינאמיקה (וההתנחלות) בשטחים הכבושים, וגם אפשר לגמור את קריאתו תוך כדי נסיעה באוטובוס מתל-אביב לאילת.

לאישה הספורט — עמוס מנסדורף, הטניסאי הצעיר שעשה רבע מיליון דולר בשנה אחת ומצפצץ על כולם. **יעל פוזננסקי**, תל-אביב

אריה הויטמינים

על אורח-חייו של רפי איתן (היום לא הייתי מגייס את פולארד!). העולם הזה 19.8.87.

יש לי, בעיקרון, הסתייגות מאנשים המאמינים באסטרולוגיה, או מתמסרים לפיתרון תשבצים או חיים על ויטמינים ואם רפי איתן אכן נטל, כדבריו, "מדי יום 41 חומרים", אז, למרות שהוא מודיע שהוא מתפקד כמו אריה, אני כבר מתחיל להבין מה הלך בלכ"ם (הלישכה לקישורי מדע, בראשה עמד איתן בעת פרשת פולארד) ודי חושש ממה שעוד יילך בבניל (כימיקלים לישראל, בראשה עומד איתן עתה).

אבל אולי אני טועה. בעירך של לביא של מיליארדים מה זה כבר אריה של ויטמינים.

יצחק ספיר, תל-אביב

עוד חזון למועד

על רימוס אישי-ציבור לאחר מותם (בקשה של מנוח לעתיד, העולם הזה 19.8.87).

אורי אבנרי די מגזין בנושא הספרייה-השבת לאחר מותם של אישי-ציבור מסוימים. קורם כל יש כאלה שזה מגיע להם, וכל מה שמספידים אותם עדיין זה בכחינת אפס קצהו. שייקה אופיר המנות, למשל.

ואחרי שאבנרי גמר להגזים הוא גם החליט להקדים והוא כבר מבקש לא לרומם, לפאר ולשבח אותו עצמו, לאחר מותו, בבוא היום.

אני מבקש ממנו, בכל לשון של בקשה, שלא למרר. אחרת מי יספק לי את המנה השבועית של הנאה רוחנית, מי ילקח ממנה? **אמיר קיסר**, חולון

שיקול-דעת פיאתי

על אישי-דור סקופ מסויים בטל-וויזיה (שידור, העולם הזה 26.8.87).

אינני מסכימה עם מבקרו של רפיק חלבי, הטוענים נגדו על שגנו את הסקופ בדבר גזיות פיאטיות של ילד יהודי בירושלים.

זה בהחלט במיסגרת תפקידו של עורך לשקול את ההשלכות של פירסום ידיעה מסוימת, ולו היתה ידיעה זאת נגזרת בשאר אמצעי-התיקשורת אולי היתה מונעת הסלמה נוספת ביחסים המתוחים כל-כך בלאו הכי בין דתיים לחילוניים בירושלים.

למול האמריקאי, השורה לעורך שלו, בקשר לשיקול של פירסום או אי-פירסום של סקופ לא-סימפאטי מסויים, פרסם ושיילכו כולם לעזאזלי, אין בריוק מעמד של כבוד בהיסטוריה של התיקשורת. **ברכה רוטמן**, ירושלים

תורת-ההגיון

על קביעה אחת של מדור תשקיף (תשקיף, העולם הזה 26.8.87). (המשך בעמוד 4)

רפי איתן הוא

חובבן וגם אשם!

מקור המקורב לשורותי המודיעין, מגיב בכעס על דבריו של רפי איתן, אני אחראי אבל אינני אשם. המקור מספר איך נוצר הקשר בין שר לארד ואיתן, השאפתן, שר צה להית ראשה-מוסד, והתע-לם בחובבנות מהוראות-קבע.

סמוך לווענונו

מישפטו של מרדכי וענונו מתנהל בחשאי, הרחק מעיני הציבור. אולם ליד דלת ביתי המישפט מתייצבים כל נציגי הציבור: הפרקליט, איש אירגון אמנסטי הבינלאומי, אחיו של הנאשם ומסגניה נגד סכנות האטום.

שחל

והפחם הסיני

מדוע דחף משה שחל וקידם עיסקה של קניית פחם מסין העממית? כיצד קשור לעיסקה זו סוחר נשק, שישב בכלל התאילנדי? מה חלקם של ראשי המישטרה, אילי תעשיית המכוניות ואישי-ביטוח בנסיון לעקוף את נחלתיו הוותיקות של שאול איזנברג? מה יפסידו הפולנים?

גדות נושם לרווחה

עדיין זהיר, עדיין מחכה להודעה רשמית — אבל הח"כ גרעון גרות כבר נושם לרווחה. פרשת אלבין כמעט מאחוריו, ולראשונה הוא מסכים להתראיין. "כינו את בני — הבן של הרוצח. למה? כי אלבין מת, ואני הייתי חשוד בפרשתו..."

דף חדש בעקבות

אמן שנעלם

האם יכול אמן — צייר ומשורר — ידוע למדי בחוגי הבדמיה של תל-אביב להיעלם כך סתם, יום אחד, מבלי שאיש ירגיש בהסדרנו, שאל, יתעניין? נתן דן שאל את עצמו את השאלה. היתה מיד השקיעה כמה שבר עות של עבודה וחיוששים עד שמצאה את התשובה הנכונה.

המדורים הקבועים:

- מיכתבים — הלב של חומרקין
- איגרת העורך — תזכורת אהרונצ'ק
- תשקיף — פתח במסכיל
- במדינה — שוודי הדרכים
- הנזון — הסמסון קוד מת
- יומן אישי — לאורדו, איזה ביזח
- אנשים — החברים של שייקה אופיר
- אתה והשקל — כור, בלי איפור
- תמרורים — נשיא הכבוד
- ראיון השבוע — עם רונית אלקבץ
- מה הם אומרים — איסר הראל

כתבת העשר הקירמי:

הלביא שלא ישאג

כך קוקרע המטוס השנוי במחלוקת: יצחק שמיר החליט לחסל את הפרויקט, אך תימרן כך שהאחריות תיפול על שימון פרס. שניהם שיחקו מישחק מחבואים מסובך. מעיקולי תרמית והבל. גורל הלביא נחרץ כבר מזמן. בהחלטה בוועינגטון. שמיר יסכים להצבעה מחודשת רק אם תובטח לו מראש תבוסתו.

כתבת העשר האחורי:

הפאשלה הבריטית

במשך שלושה שבועות היתה בידי סקוטלנדי-ארד הראיה המכריעה לאיתור שוודי מרכזי-הכספות בלונדון — ואיש במישטרה הבריטית לא ידע זאת • איך הצליח אלי אפרתי לשכנע את הבריטים בנכוונת גירסתו, להשתחרר בערבות ולחזור לארץ?

ההשתלה וההצגה

שרת-הבריאות שוב חוגגת. אך האם השתלת-הלב הישראלית היא סיבה לשימחה? האם יש בה חידוש מדעי? האם החולים הממתינים לניתוח זקוקים לתחרות בין בתי-החולים בארץ על הבנין סה למועדון משתילי-הלבבות?

דוגמנית לא צריכה להיות יפה!

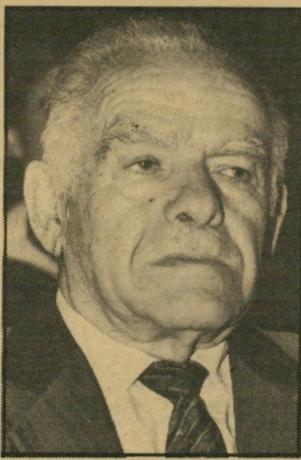
וגם לא מטומטמת. כך קובעת רונית אלקבץ הצעירה, העושה חיל בסאריס. בראיון מיוחד היא מספרת על ילי-דיתה, על צעדיה הראשונים בדוגמנות, על שבוע האופנה הישראלי — שבו היא אינה משתתפת — על חיי הדוגמניות, לדעתה, הבספ אינו הרבר הכי חשוב בחיים. וחזין מזה היא גם ביישנית.

יצחק מיימון, שהיה בעבר עבריין נודע בנתניה, נרצח ביריות. אחר נשחט באכזריות אורה צרפתי. יוסף אליהו, שהיה עד לרצח מיימון, מספר כיצד חברו מת בזרועותיו, טוען כי הכדורים נועדו לחבר אחר, גבי פלאח, ומשמיע גירסה שונה לחלוטין מוז שכי המישטרה. האם נתניה חוותה לימשיקאגו האפלים שלה?

שיקאגו בנתניה

שונעה בהם, שימחה שנקר, עמאד בשארה, נד מכנס, נריה בר זה וגם זה — כל-כך בסדר, בוקי לילות ישראל — עמליה דין ספחיה דה חדש — שוודי הרחובות קולנוע — ג'ון יוסטון תשבצוסן — קסע מוסף (2) תרוסקים — אנה בתולה רחל המרחלת — ענב כל העולם שידור — מה זה, נגב תיקשורת? בלי הרדמה — השתלות סטוכות חור ברשת — ר'נה צפופה

החילונים — קרימה

תהיה תחבורה ציבורית שיבעה ימים בשבוע. יבוטלו כל ההגבלות על חופש התפריט. יונהגו נישואין וגירושין אזרחיים. ייקבר כל אדם כרצונו. זוהי תמצית קריאת-הקרב הדרושה לחילוניים, אחרי שהסטטוסקו המזויף מת ונקבר. או, כארבע מילים: הפרדת הדת מן המדינה.

מבוקשים: הורים!

מצאו אותנו ליד תחנת-מישטרה בסאריס. בתוך חבילה, לפני 21 שנים, בבתי-היתומים לא היה לו שם, וכולם קראו לו "הי אתה, 128 היום הוא חיל בצהל, יש לו חברה, יש לו חברים. אבל אין לו מישפחה. מישפחה רוצה בו?

רחל המרחלת מדווחת:

רונית ויגלר — חתונה אחרי ארבעה ימים • אורית וג'ואן ויתרה על ירחי-דבש, בגלל רגל שבורה • מיכה שרשטיין (הגרש משרית ישי ומילי טופז) נפרד בחשאי מעיריית שלג • ערנה גורן עשתה זאת בשלישית: הפעם הבעל הוא דיק דן • איך רעיה יגלום הפסידה חתן • מדוע אירית רותם (מעריב) נעלמת מהמסכינות?

אופנה כמו הצגה

כמקום שבו האופנה משעממת ושיגרתית, כלי הברקות וחידושים, דרוש בימאי מנהלי שבוע האופנה הישראלי, שנערך השנה בירר שלים, לקחו את צרי צרפתי, והוא הצליח, כמטה-קסמים, לייצור הצגת אופנה מרהיבת-עין.

לא תהיה רוויזה

במגעים קדחתניים, שנדלו ביום השני בערב, קיבלו האמריקאים הבטחה מפורשת כי בממשלה לא תהיה הצבעה מחודשת בעניין ה"לביא". לכן, רעיון הרוויזה אינו אלא ברוז שנועד לצרכים סנימיים.

שמיר לא ימנה מחליף

אם יעמוד משה ארנס בדיבורו ויתפטר מן הממשלה — אין יצחק שמיר מתבונן למנות במקומו שר חדש. רוני מילוא ניסה השבוע לשכנע את הכל כי המינוי מונח כמעט בכיסו. אולם שמיר חושש כי כל החלטה שהיא בעניין תערער את האיוון הפנימיפלט, ותעורר גם תביעות ישנות, שלא באו על סיפוקו. למשל: ללע"ם הובטחה משרת סגן-שר, ואהוד אולמרט רואה עצמו כמזעזע הטיבעי. למערך חסר ממילא שר אחד, אחרי התפטרות אמנון רובינשטיין, ובמקרה של פרישת ארנס יחזור להתקיים השינוי-משקל בממשלה.

הבתק שנותר במטכ"ל

אחרי פגישתו של יצחק שמיר עם סורום המטה הכללי, בשבוע שעבר, נותר על שולחן הדיונים שתק, ששלח אחד האלושים לחברו. "אייאש"ר להבין בכלל מה הוא אומר. זה בטח שידור חוזר של הנאום ביידיש, בבית-הכנסת ברומניה, עם הדימועה, נרשם בפתק. לא ניתן היה לזהות מי חיבר את הפתק ולמי הוא נשלח. בפגישה זו שמיר ניסה לשכנע את המטכ"ל בצירוף עמדתו בעניין ה"לביא".

ביבי יסדר לפרס פגישה עם סנים

שימועון פרס מקווה להיפגש עם שרה-החן הסיני, או עם עוזריו הבכירים, במהלך עצרתי האזים בניירורק, בעוד שבועיים. את המגעים המוקדמים מנהל השגריר באו"ם, בנימין (ביבי) נתניהו. לפרס הובטחו כבר פגישות עם שרה-החן הסוכיטי ועם שרה-חן אפריקאיים ואירופיים.

מוכ"ל-לוח האוצר למדינה

ויקטור מדינה הוא המועמד בעל הסיכויים להתמנות בקרוב כמנכ"ל-האוצר.

פרס נובל חלופי לווענונו

מרדכי וענונו יזכה, כנראה, בפרס נובל האלטרנטיבי, שאותו מעניקה מועצה ציבורית

בבריטניה, לאנשים שתורמו לשלום החברה והאנושות. לאחרונה נתקבל וענונו כחבר-כבוד באותה מועצה, שראשיה הם תלמידיו של הפילוסוף ברטרנד ראסל. בשגרירות ישראל בעולם גובר בניתיים לחץ הפונים, מתנגדי גירעון כדור-הארץ, והשגרירות קיבלו הנחיה לענות לכולם בנוסח אחיד: "לא נוכל להגיב, כי העניין הוא סוביידיצה". הסיכויים שווענונו יזכה בפרס-נובל-לשלום הרישמי הם קלושים, בגלל לחצים של חוגים סרדי-ישראליים על ועדת-הפרס.

שמיר לביבי: קח כיסא!

יצחק שמיר הציע לאתרונה לבנימין (ביבי) נתניהו את הזכות להשתתף במשקף בישיבות הממשלה, אם ייבחר כדיר הסוכנות. ביבי, העומד בסירובו לתפקיד המוצע לו בסוכנות, השיב ליצחק שמיר: "ביסא בישיבות-הממשלה אינו מספק אותי. אני רוצה שבישיבות האלה תהיה לי גם זכות-הצבעה!". ההנחה המקובלת אצל פוליטיקאים היא, כי נתניהו עשוי לזכות ללא קושי במשרה הסוכנותית, אם רק יסכים להתמודד על התפקיד, כרצמבר הקרוב. סירובו העקשני מותיר את הליכוד ללא מועמד בעל שיעור-קומה, ומגביר את סיכוייו של מועמד מפלגת העבודה, עקיבא לוינסקי.

אולמרט מול משה

אהוד אולמרט הצליח להרגיז מאוד את משה (מישה) ארנס. אולמרט השתתף במסע העליה לרגל אל ארנס, ביום השני השבוע, כשעשרות מעסקני חרות, מכל המחנות, באו להפציר בשר שלא יתפטר. אך הוא היה היחיד מבין העסקנים הבכירים, שבהתייעצות הפנימית ניסה לרמוז כי ההחלטה על קריקוע ה"לביא" אינה בהכרח אסון. ארנס התפרץ לעברו בזעם וקרא: "מה אתה בכלל מבין בדברים האלה?".

הרייכמנים ידרשו ערובות

האחים רייכמן, המיליארדרים החדריים מקנדה, ידרשו ממשלה ניסים ערובות מוצקות תמורת הסכמתם להשקיע בישראל. הרייכמנים חיים בתחושה ששרי-האוצר הקודמים רימו אותם בצורה גסה — אחרי שהבטיחו להם למכור את בנק ספחות ואת מיתוס הקרייה בתל-אביב, ולא עמדו בדיבורם. משה ניסים, היוצא בקרוב לקנדה, מחזר אחריהם מזה זמן רב, ונתקל בחומת-הסתייגות.

לנדאו חסם, חריש יחליט

יוסף חריש שוב מוצא את עצמו מול הצורך להחליט: מיטרת הרצליה סיימה לחקור את התקרית שבה אלי

מחלת בן-אמוץ כסקופ עיתונאי

דאגה רבה שררה השבוע בקרב ידידיו של דן בן-אמוץ. דאגה זו גברה בעיקבות הסודיות שסבבה אותו. בן-אמוץ איבד את חברתו ואושפז בביראשפז, בדרכו חזרה מביקור בפולין. בארץ נמסר שהוא לקה באירוע מוחי, ואף דובר על שליחת צוות רפואי מיוחד מה ארץ להונגריה, לפני זמן לא-רוב לקה בן אמוץ בהתקף-לב. ידידיו ניסו לברר כיצד להתקשר עימו או לברר פרטים על מצבו, אך כשנסו אל מערכת העיתון שבו הוא עובד, "חדשות", נתקלו בקיר אטום. כך גם עיתונאים שי התעניינו בגורלו של בן-אמוץ. בשנוע כי בן-אמוץ עומד לחזור ארצה, סנו ידידיו ועיתונאים אל "חדשות" לברר את המועד, כדי לקבל את סניו בנמלי-התעופה. העיתון המשיך לשמור על הסוד, כנראה מתוך מגמה לסקר את האירוע, ואת מחלתו של בן-אמוץ, כסקופ עיתונאי בלעדי.

לנדאו, ראש-העירייה, חסם את כביש-החוף, לפני כמה שבועות. תיק-החקירה הועבר ליועץ המישפטי לממשלה, כדי שיחליט אם להעמיד את לנדאו לדין.

עוד ישראלי חשוד בסמים

הישראלי רוני ספורן (40) בעל מועדון-הלילה "מאקאירוני" בקלן שבגרמניה, נעצר בחשד של מעורבות בסחר קוקאין. הדבר גרם לסנסציה, מיכונן שספורן היה ידוע כמארח של אישים חשובים, ביניהם גם נשיא-גרמניה וראש-הממשלה.

אוכונה מוכ"לית חדשה

מאיר שמיר, מנכ"ל משרד-הקליטה, ביקש לפרוש משרות-המדינה ולהמשיך בתפקידו בחוזה אישי. היתרון בתימרון זה: הוא יקבל מיד את דמי-הפנסיה שלו, ואולי גם ישתכר שבר גבוה יותר. הסדרים מסוג זה עומדים להיות האופנה החדשה בצמרת הפקידותית של המדינה. נציבות שרות-המדינה לא תוכל להתנגד להם, בגלל התקדים שנוצר באחרונה עליידי הנציב עצמו: מאיר גבאי הכטיח לעצמו הסדר כזה, כאשר עבר מתפקידו כמנכ"ל משרד-המישפטים לתפקיד נציב שרות-המדינה.

התערערה שליטת יודקובסקי ב"דיעות אחרונות"

באסיפה של בעלי-המניות של חברת "דיעות אחרונות", שנערכה השבוע במר לון "דף", הודח עודד מוזס מהדירקטוריון, ובמקומו מונה בן-דודו, ארנון (גוני) מוזס. הדירקטוריון מונה שני חברים בלבד, והדירקטור השני הוא דוב יודקובסקי, עודד הצהרון. עודד מוזס היה לצד יוד-קובסקי במאבקים הפנימיים, שבהם ניצ-בים זה מול זה יודקובסקי וגוני מוזס. ביני-תיים מתנהל המישפט שהגיש עודד מוזס נגד העיתון, על כי חלק מן ההדפסה של השבועון "לאשה" נטל מהדפוס שהוא שולט בו. גם את הצעד הזה יום גוני מוזס.

דויד מיימון מחר פרקליט

אינך סמכות ואין לך כל מעמד להפנות שאלות-החצופות כאשר למתרחש בשורות בתי-הסוהר, כתב גונדר דויד מיימון, נציב שרות-בתי-הסוהר, לפרקליט שהתלונן על שימוש בגאז מדמיע בבית-המעצר ברמלה. עודד-הדין הנצרכי איבד-האיים ארשר, מוכיר האגודה לסמן האסיר, העביר לנציב לפני חודש את תלונותיהם של עשרה אסירים ביטחוניים, מהחדרים 7, 4 ו-10 בבית-המעצר רוני ניצן. האסירים, לדיכריהם, הוכו, נחבלו, הותקפו בגאז מדמיע וסבלו כויות, במהלך התפרצות הסוהרים לחדריהם ב-30 בינוי. הפרקליט ביקש מהגונדר לחקור בדבר, ושאל אם ידוע לו שהשימוש בגאז מדמיע בחדרים סגורים הוא מסוכן ביותר ואסור בהחלט. מיימון, על נייר-המכתבים הרישמי של שב"ס, הגיב בחרפות ובגידופים: "מי היא ככלל אגודה זו?... סיגנון גס, בוטה ומעורר שאט-נפש, השיטנה, הקנטרנות וההשמצה הנפלטים מכל מישפט במכתבך אינם ראויים כלל למענה ולהתייחסות... מחמת שאינך גורם ממלכתי וגם לא בעל סמכות בדבר, הרי שלא ברור לי מגיין אתה שואב את החוצפה לפנות ולדרוש בדבר לא-לך... מישפטי נבוכים וחסר-יתוכן... לימוד פרק ככללי נימוסין לא היה מדיק לך... למיכתבך הרבים בכל העניינים שלא נגעו לך כלל, ושלא היתה לך כל סמכות לעסוק בהם, נענית תמיד בנימוס רב, מעתה ואילך, כל פניה שלך בשמה של האגודה לא תיענה כלל". התידוך להתפרצות המרהימה של הגונדר היתה העובדה, שהפרקליט כינה את התקפת-הגאז כמילה "פוגרום".

בעיות ב"בוק אמריקאי"

סיכוד חמוד בין התנהלה לעובדים פרץ השבוע בבוק אמריקאי ישראלי. הבנק הוא חברת-בת של בנק-הפועלים, ולפיכך מנהליהם, בעצם, פקידים של ההסתדרות.

כולם רצו להסל!

הגירסה שנפוצה השבוע אמרה שגורל הנביא הוכרע בשיחה של יצחק רבין עם שימרון פרס (ראה אתה והשקל).

בשיחה זו אמר רבין לפרס כדברים האלה: כשאתה רצית להשיג רוב ל תוכנית הכלכלית החדשה, אני תמכתי בך, מפני שזה היה בתחום אחריותך. קיבלתי על עצמי את כל הקיצוצים הדרסטיים בתקציב הביטחון. כפי ש' הרשה התוכנית, פיטרת הרבה אנשים. עכשיו אתה חייב להתנהג באותה הצורה. עניין הנביא הוא בתחום האח' ריות שלי. אני החלטתי לחסל את ה' פרויקט. אתה חייב לקבל הכרעה זו ולתת לי גיבוי.

לפי הגירסה, שובנע פרס עליירי טענה זו. הוא נטש את תמיכתו בנביא, והמציא את השיטה המחוכמת לחיסול הפרויקט, שהתקבלה השבוע.

שמיד

מאחורי הקלעים

האמת היא מסובכת קצת יותר. המערכת הפוליטית הישראלית

כשהדבר התברר סופית, היתה הש' אלה בישראל: איך יורדים מן העץ הג' בוה? נכון יותר: איך ישיג כל שר מיצ' נח ויקפוק, לפני שהמטוס ייתקע באר' מה.

כאן התחיל המישחק המסור' כד. למעשה היה קיים שיתוף' פעולה מלא, לאורך כל הדרך, בין המערך והליכוד בכלל, ובין שימרון פרס ויצחק שמיר בפי'

רעה הדרושה. פרס נטש את עמדתו — התמיכה בנביא — והפעיל את כישורו המיוחד בהמצאת סיסמות המ'

★ יצחק שמיר עזר מאחורי הקלעים לחסל את הפרויקט ★ הליכוד הניח למערך להוציא בשבילו את הערמונים מן האש ★ שיתוף הפעולה הנסתר בין הליכוד והמערך פעל גם הפעם

התגלתה השבוע כמלוא תיחכומה, על מעלותיה וחסרונותיה. למעשה היה ברור לכל אחד מחברייה הממשלה, מזה חודשים רבים, שאין ברירה אלא לחסל

רע. זה היה בחלקו שיתוף פעו' לה מודע, בחלקו בלתי מודע, ו' בחלקו אוטומטי. תחילה היה קיים הציר פרס-שמיר מול הציר רבין-ניסים. פרס לא רצה

את העבודה השחורה השאיר לרבין ול' ניסים. ניסים התגלה בכל הפרשה כ' איש עקרונות, עיקבי וחזק. אולם בימים האחרונים הסתבר כי מצביענינים זה אינו מאפשר את ההכ'

סברות את האוזן, כגון. לביא 2000. שנועדו להמתיק את הגלולה המרה. שמיר היה מודע היטב למישחק זה. גם הוא הבין שיש לחסל את הנביא, אך הוא ביקש שהמערך יעשה את העבודה השחורה. הוא עצמו רצה להישאר במ' צב שבו יכול היה לטעון שהגן על

הנביא בחירוף נפש, לא פחות מאשר יריביו מתחריו במפלגתו, ובראשם אי ריאל שרון. מה גם ששותפו משה אי רנס, איש התעשייה האווירית כלב וכי נפש, עומד בראש התומכים בנביא.

אין פירוש הדבר ששמיר לא תרם את תרומתו לחיסול הפרויקט.

החלטת השבוע לא היתה אפשרית אלמלא ניהל שמיר מישחק מחוכם, שאיפשר את החלטת החיסול.

כדרכו, פעל שמיר בעיקר עליירי אייעשייה. הוא לא הפעיל לחץ על יצחק פרץ, כדי שזה יתמוך בפרויקט. אילו הופעל לחץ כזה, קרוב לוודאי שפרץ היה מצביע יחד עם הליכוד. אין לפרץ שום עניין בפרויקט, לכאן או לכאן.

גם הצבעתו של זבולון המר נגד הנביא לא היתה מובנת מאליה. אילו הפעיל שמיר את מלוא הלחצים האפשריים על המפר'ל.

עליירי אייעשעלית לחצים על פרץ והמר הבטיח שמיר, למע' שה, את הרוב לחיסול הפר' ייקט, מבלי ש'ידו תהיה במי' על'.

● נגד, אבל בעד

בשלב האחרון קרה מה שמוכרח היה לקרות: הפרויקט הפך לכ' (המשך בעמוד 10)

במדינה

העם

כך עושים כולם

זוהי שיטה ישראלית חדשה:

לחסום את עורקי

החיים של המדינה.

היא תתנקם בבעליה

בימי הביניים עשו זאת האבירים, שנודעו בשם "הבארונים השוודים" או "אבירי השווד".

כל פיגורל מקומי, שבתחום שליט' תו עברה דרך חשובה. חסם אותה ותבע דמי-חסות מן השיירות המיסחריות העוברות בה. זה היה שוד לאור-היום, אך לסוחרים לא היתה ברירה. הם שיל' מו.

עכשיו זה קורה בישראל. כל שליט מקומי או קבוצה בעלת-כוח חוסמים כבישים, והופכים את העוברים-יזשכים לבני-ערובה למען השגת מטרות טר' בות או רעות.

הולכים לחסום. המיקרה הקיי' צוני ביותר היה של אלי לנדאו, ראש עיריית-הרצליה. הוא חסם את עורקי החיים החשוב ביותר במדינה. בשעת' שיא. המטרה: להביע את רעתו השליל' לית על עניין שלא נגע לו יותר מאשר לכל אזרח במדינה: ההסדר שהושג בכפר הדרוני בית-גא' בגליל הרחוק.

מלכיה-שיטה הם החרדים, בעיקר בירושלים. השבוע רצו להגיש שוב מן הגטאות שלהם בירושלים ולחסום את הצמתים בעיר-הביירה. רק גיוס גדול של שוטרים ואנשי מישמר-הגבול, בעזרת תותחיה-הגדולים של קיבוץ בית-אלפא, מנע את החסימה (ראה להקן).

מזה זמן-מה משתמשים בשיטה זו גם הפועלים המפורטים במקומות רבים. הם פושטים ממיפעליהם אל הצומת הקרוב ביותר וחוסמים אותו, כשם שמקבלי-סעד ממורמר הופך שול' חן בלישכה.

השבוע זה הגיע לשיאו, כאשר עובדי התעשייה האווירית פשטו ברחבי הארץ וחסמו את עורקי-החיים הח' שובים. הם ביקשו למחות על החלטת הממשלה שחיסלה את פרויקט הנביא (ראה מיסורת), ואולי להשיג הצבעה חוזרת.

איך להרגיז. מבחינת היעילות, זוהי שיטה גרועה. אין היא רק נוגדת את הסדר הציבורי במדינה רמוקרטית, שבה מתקבלות ההחלטות עליירי המוסדות הנבחרים. היא גם נוגדת את ההיגיון.

פעולת-מחאה נועדת לרכוש את רעת-הקהל למען המוחים. חסימת' הכבישים משיגה את המטרה ההפוכה. היא מקוממת את הציבור נגד המוחים. הכביש הוא נחלת הכל, וכל הציבור נוקט לו. חסימת-כביש מפריעה לרבים, למהלך-החיים ולפעולת המשק. מי שנפגע מתרגז.

האחריות הישירה לשלום הכבישים מוטלת על המישטרה. אולם בסופו של דבר תבטל שיטה זו רק כאשר יסתבר לבעליה-המחאה כי שיטה זו מזיקה קר' רס-כל להם עצמם.

חיסול הנביא יוצר בעיות כאובות. מיספר גדול של עובדים מסורים יפוטרו. הגאווה הלאומית נפגעה. מותר לקורבנות למחות ולהביע את מרי' רותם, וגם לחלוץ כמיטב יכולתם למען פיתרון בעיותיהם.

לכך יש דרכים רבות. חסימת-הכ' ביש אינה אחת מהן.

ירושלים

„שאבעסו שאבעסו“

השוטרים כילו את זעמם

במסגרינים החרדים

ומילאו את הסימטאות

בגאז מדמייע

השעה היתה שעת לילה מאוחרת. בירושלים כבר היה קר. הרחובות היו חשוכים.

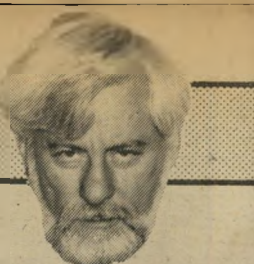
גבר שכיפה סרוגה לראשו, לא צעיר (המשך בעמוד 8)

העולם הזה 2609

עובדי „התעשייה האווירית“ מפגינים מול מישרד מיפלגת-העבודה

כל חברי הממשלה היו מרוצים, בסתר-לבים

הנדון:

הסטטוס קוו מותחילוניים עוברים מן המיגונה למיתקפה

קדימה!

הסטטוס קוו מת.
זהו פגר מצחיק, המושלך בחוצותינו.
יש לקבור אותו. מהר.

ש משהו מגוחך בעצם השימוש במושג הזה כהוראת-קבע פוליטית-חברתית. "סטטוס קוו" פירושו, בלאטינית, "המצב כפי-...". במקורו: המצב כפי שהיה קיים לפני המלחמה. ובדרך-השאלה: המצב כפי שהיה קיים ברגע מסוים.

על כן, כל שימוש במושג סטטוס קוו מרמז על משהו זמני, חולף, שהיה אינ דבר קבוע בחייו של אדם, ועל אחת כמה וכמה בחייה של חברה, של מדינה. כאשר באים להקפיד אצלנו על "סטטוס קוו" בשעה מסוימת, זאת יכולה להיות רק הוראת-ש"ע, פיתרון זמני-מאוד לבעיה בוערת.

מי שסבור כי ניתן לקיים את הסטטוס קוו בצירוף כל משהו במשך 40 שנה, מביא על עצמו אסון.

כך קרה למאוננים בלבנון, שביססו את המצב אורבאן על הסטטוס קוו של ראשית שנות ה-40, כאשר שלטו בארץ. הם התנגדו לכל שינוי, גם אחרי שעדתם בצומק. והפכה למיעוט, וכך חות אחרים קמו והתעצמו. והוצאה היתה מילי-חמתי-אורחים נוראה.

כאשר תחם דויד ברגורין עם ראשו הציבורי הרתי המתון על הסכם של סטטוס קוו, היה להקל על שלביה-מעבר של הקמת המדינה, האם האמין שהסכם זה יישאר בתוקפו במשך שני דורות? מסופקני. גם הוא ידע, מן הסתם, שאי אפשר להקפיד חברה.

החרדים הבינו את תמיד. וגם רוב שאר בעיניהם חל עקרון הסטטוס קוו רק על צד אחד.

בכל פעם כאשר תבנו החילוניים לשנות משהו, קמה זעקה נוראה: "סטטוס קוו! סטטוס קוו!" — כאלוהי הקריאה "שאבטס! שאבטס!" אפשר היה לחשוב שהסטטוס קוו (ניתן במעמד הריסני, כאשר מעשרת הדיברות, "זכור את הסטטוס קוו לא הפריע לדתיים מעור לם להשתמש בכוחם הפוליטי, במישור הארצי או המקומי, כדי לסחוט מן הציבור את שינוי המצב בכיוון הרצוי להם. עוד חוקי-מדינה, עוד חוקי-עירונ. עוד הגבלה.

הסטטוס קוו היה תמיד רחוב חדי סיטרי.

כל זה הפך את הסטטוס קוו מומן לפיקציה גמורה. אין סטטוס קוו, ויתכן שמוצאם לא היה. אין הוא אלא אחיות-עניניים, מסך-עשן, טכסיס שבא להרגיע את החילוניים ולאפשר לחרדים להגיה ולכבוש מדי פעם שטח נוסף.

עכשיו זה מת. כמעט ואמרתי: ברוך השם.

הסטטוס קוו מת במהומות ירושלים וחיפה, בהתפרעויות בפתח-חוק, במאבק הנ"טוש בעקבות שלטון מלכותי, בחל בכנסת וכלה בבית-הקלוע של עיריית ניר-זהב.

השאלה היא: מה צריך לבוא במקומו? מהו היעד החריש?

היעד של הציבור החרדי ברור וקבוע, ובכלל לא יתכן אצלו יעד אחר.

היעד שלו הוא מדינת-ההלכה. מדינת-ההלכה, כמו הקהילה האיסלאמית של האיית-אללה ושל האחים המוסלמיים, פירושה מדינה המתנהלת על-פי כללי החוק הדתי. היהדות, כמו האיסלאם, אך בניגוד לנצרות, אינה סתם, "דת". אין היא רק דבר שהוא בין האדם ובין האלוהים שהוא מאמין בו. אין היא רק דבר רוחני, כמו מוסר.

היהדות היא מערכת של חוק, המשתרעת על

אני מציע שכל החוגים החילוניים יסכימו ביניהם על מטרה אחת פשוטה, ברורה וחד-משמעית:

הפרדת הדת מן המדינה.

כלומר: הרישה לחוקק חוקה כתובה ומשור-יית, שבה ייאמר כי מדינת-ישראל מושתתת על הפרדה גמורה בין השלטון והדת.

ברגע שתתקבל חוקה כזאת עלי-ידי הרוב בכנסת ו/או במישור-אליעם, יתבטי לו אוטומטית כל החוקים, התקנות, ה-הוראות, הוראה-עזר, הנחלים והנהגים הכופים על הפרט והכלל מיצוות דתיות כלשהם.

תהיה תחבורה ציבורית שיבעה ימים בשבוע בייבשה, בים ובאוויר. יבטלו כל ההגבלות על חופש-התפריט, כגון איסור "טריפה", ביזור חמץ, הגבלת התפריט במסוים, כפיית שירות על חיילים.

(כך יושם קץ לכפייה האנטי-דמוקרטית, האר מרת: "מכיוון שהחילוניים אינם חייבים לאכול טריפה, אבל הדתיים חייבים לאכול אוכל כשר, לא נורא אם כולם יאכלו כשר." עכשיו נפלו הדתיים עצמם קורבן להגיון מעוות זה, כשבאים החרדים ואומרים: "מכיוון שהדתיים אינם חייבים לאכול אוכל שבפיקוח הרבנות הראשית, רווקא, אבל החרדים חייבים לאכול גלאט-כושר, יאכלו כולם גלאט-כושר.")

יונהגו נשואין אזרחיים וגירושין אזרחיים. ייקבר כל אדם כרצונו.

ובן הלאה וכן הלאה — מהפכה בכל תחומי-החיים במדינה הזאת, ששוכשון וקוורתו במשך שלושה דורות ויותר, בעיקבות הסכמים ציניים בין פוליטי-קאים אתיאטיסטיים ובין עסקנים דתיים וחרדיים.

שום דבר פחות מזה לא יגייס את הרוב החילוני בארץ למאבק של ממש.

יש חילוניים המצטלבים שלוש פעמים (סליחה, מציינים על חום מגדור) ונשבעים שהם נלחמים רק במשהו הקרוי "כפייה דתית", אך הם מעריצים את דת-ישראל. יש הטוענים שהם גסים כסך-הכל דת-ישראלית-אנטי-אנטי (כלומר, המצב שהיה קיים לפני הכיבוש הדתי האחרון).

זה לא יעזור. זה לא יגביר את המתני נות בקרב החרדים. אבל זה ימנע בעד החילוניים להתלהב ולהתגייס למאבק של ממש.

המאבק צריך להיות על הדבר הפשוט והעקי-רוני ביותר: זכות כל אדם בחברה הפליכלית הרמוקרטית לחיות את חייו על פי אמונתו והש-קפתו, ערכיו ורצונותיו, כל עוד אינו מזיק בפועל לזולת.

למען הזכות הטיבעית הזאת מוכנים אנשים לעלות על בריקאדות. איש לא יעשה זאת למען שתי מילים לאטיניות מוסשטות.

די להגיע לכך, יש צורך בניקוי-ראש. הציבור כולו שטוף-מוח. כמה דורות של

ישראלים אינם מכירים כלל מציאות אחרת, וגם אינם מסוגלים לרמיון כזאת לעצמם. המליצות הרחיקות, שאותן שמעו משחר ילדותם והשוחררו בהם על פי שיטה של חזרה אינסופית, נשמעות להם כאמיתות בלתי-מעורערות. אצל היהודים אין הבדל בין דת ולאום... לא תיתכן אצלנו הפרדה בין דת ומדינה... יותר משישראל שמה על השבת... הדת היא הגורם היחיד המאחד את היהודים בעולם... ועוד קישקשים מסוג זה.

אני זוכר ויכוח עם שולמית אלוני במיתון הכנסת ב-1966. היוותה אז חברה-כנסת מטעם מפא"י, אך כבר נודעה כמי שלוחמת בכפייה הד-תית. הצעתי לה לפעול בחדר ההפרדת הדת מן המדינה. היא התנגדה לכך בתוקף, ואמרה שיש-אל היא מדינה ציונית, שהקשר שלנו עם היהודים בעולם קשור בדת, וכו'.

מאז התקרמה שולמית אלוני מאור, אך רבים עדיין תקועים בבוץ מחשבותי זה.

בחיים הציבוריים, כאשר מתנה אחד מניף דגל התקפי (הפיקת ישראל למדינה דתית) בעוד שהמתנה השני מניף דגל הגנתי (שמירה על הסטטוס קוו) — מוכרת המתנה הראשונה לנצח. בזירה זו, המיתקפה גוברת על המיגננה. ואילו העיקרון של הפרדת הדת מן המדינה הוא רעיון התקפי. הוא יאפשר לציבור החילוני ליתול סופי-סוף את היום-הלידי, ולמגר את הציבור החרדי המסתער עליו.

לא לחזור מחר למקום שבו עמדנו אתמול, אלא כדי להנהיג במדינה את מישור-החיים, התואם את השקפתנו, ומציאות הרוחנית של סוף המאה ה-20.

לא אמרתי עדיין מילה על המלחמה בדת כשעצמה.

הפרדת הדת מן המדינה אינה צריכה לסגוע בדת. יתכן מאוד שנכון ההיפך. יתכן שהדבר יועיל להתחדשות הדתית אף יותר מאשר לציבור החילוני. שהרי במציאות של אי-הפרדה התנועה הדת בישראל, המחשבה הדתית ברחה מן הארץ לפורה, וכאן אין אלא מישור-החיים, חלוקת-טובות-הנאה, טפי-לית ועסקנות. אנשים דתיים כמו ישעיהו ליבוביץ מכינים זאת היטב, והם תומכים בהפרדה.

ביחסים בין דתיים וחילוניים יש להבחין בין שני מישורים ראשונים.

המישור הראשון הוא תחום הכפייה. כלומר: כפיית מיצוות דתיות על הציבור באמצעות החוק החילוני.

הפרדת הדת מן המדינה תשים קץ לכפייה זו.

הדבר לא ישים קץ למאבק הרוחני בין הדת היהודית ובין ההומאניזם החילוני הישראלי. כהחלט לא.

זהו המישור השני. אני מתנגד להשקפת-העולם הדתית, ואני רוצה בהחלט להיאבק בה.

אולם המאבק הזה לא יתנהל אז עוד במישור המבדני, לא לא במישור הרוחני. בדרך של ויכוח, מאבק על נפשות הדור הצעיר. חזרה-בשובה מכאן, שיבה-אחרת מכאן.

אדם דתי בעל-הכרה אינו צריך להירתע מא"ב בק כזה, שהרי הוא מאמין בצידקת השקפתו. אדם חילוני כמוני כוודאי שלא יירתע מכך. זהו מאבק בריא, מילחמה תרבותית. אמיתית, ואסיר-צדקה, גם מילחמה תרבותית. נתווכח על האמונה באלוהים, על ההיסטוריה היהודית, על הפסיכולוגיה והפילוסופיה של התור-פעה הנוצרית, ששמה את החלטת הציבור.

בתנאי שהדבר ייעשה בחברה חופשית, שבה אף צד אחד לא יכפה על השני, באמצעים של כוח פוליטי, מיצי-וזה של עשה ולא-יתעשה.

הסטטוס קוו מת. ברוך שפטרנו. יתכן שהיה דרוש לשתיים-שלוש, בראשית ימי המדינה. הוא הפך מומן למיטרד. עכשיו הגיע הזמן לזרוק אותו אל ערימת-האשפה של ההיסטוריה. שם מקומו.

מאת אורי אבנרי

ולא קשיש, לא גבוה ולא נמוך, לא שמן ולא רזה, רץ במורד הרחוב כשראשו מושפל כלפי מטה, וקילל.

עיניו של המקלל בערו ורמעו, אפו נול, הוא חש צריבה ומחנק בגרונו. הוא קילל את המיטרה שורקה בזה הרגע גאו מדמיע בסימטה הקטנה, הוא קילל את החרדים שהפגינו במע" לה הרחוב, הוא קילל את הממשלה, אולי אפילו גם את הלבאי.

הוא, בסך-הכל, רצה להגיע הביתה בשלום. הבית שלו היה בצד השני של שכונת מאה-שערים.

בעורו הולך לתומו ברחוב, נקלע למרכזה של המהומה.

מצד זה עמדו אברכי-ישיבה, מקצי תם לבושים בקאפוטות שחורות מבריקות, במיכנסים שנגמרו קצת מתחת לבירכיים, ובגרבנים שחורות שהוכנסו בקפידה לתוך נעלי-עור עדינות. לראשיהם חבשו שטרימלים מהורדים, שפרווה עבה עוטרת את שוליהם.

אחרים לבשו קאפוטות מפוספסות ולרגליהם גרבנים לבנות.

הם עמדו כפינה של סימטה צרה, שבה יש מקום למידרכה רק מצידה האחד.

הקריאות, "שאבעס! שאבעס!" הירדה רו משעות-הערב המוקדמות של היום השישי בכל רחבי השכונה. מדי פעם הניחה קבוצה קטנה של חרדים אל הרי חוב הראשי. הקריאות הפכו אז רמות יותר וקצובות יותר.

חרדי צועק לעבר השוטרים ברחוב שיבטי-ישראל
יש איפה לבלות בשבת!

השוטרים לא נתנו צ'אנס. הם כילו בחרדים את כל זעמם על השבתות האבודות שבהן נאלצו לעמוד מולם ולא לשבת בבית. הם זרקו עליהם מים וגאז בכמויות. כך זה נמשך עד השעות הקטנות של הלילה. אברך וורק אבן, השוטרים יורים גאז.

כך היה גם למחרת היום: ביום השבת לבשו תושבי השכונות החרדיות את מיטב מחלצות השבת שלהם ויצאו על נשותיהם וטפם אל מבואות השכונות. הם נעמדו סמוך למחסומי המיטרה וצעקו בקצב, "שאבעס! לעבר כל מכר

החדשות, תוצרת קיבוץ בית-אלפא, שי נבנו במיוחד כדי לפזר הפגנות.

אלה מכונות גדולות, שמעל הגג שלהן קבועים שני צינורות. מן הצרי נורות האלה אפשר להתיז בכוח מים ציבעוניים, או גאז, לפי הצורך. חלק מיחידות השוטרים גם צוידו ברימוני גאז ובפגיו גאז מיוחדים.

שבתות אבודות. כוונתם של החרדים להציף את העיר ולפגוע בכתי- הקולנוע לא יצאה אל הפועל. המייש טרה סיכלה את התוכנית באיבה. אך מדי פעם היה אחד האברכים אזור או

שוטרי מישמר-הגבול לובשים מסכות-גאז
התוחח של בית-אלפא ווסה

גית חולפת. ההתגוררות והקריאות גררו אחריהם תגובה קשה מצד השוטרים ובמהרה אפשר היה לראות את הקהל הגדול נמלט אל תוך הסימטאות כשעיני כולם דומעות מן הגאז.

וכך זה נמשך עד צאת השבת בירד- שלים, כך זה נמשך זה השבוע החמישי, וסופן של המהומות לא נראה באופק. והאיש המיסכן, שרק רצה להגיע הביתה בשלום, היה צריך לנצל את פסק-הזמן שבין זריקת רימון גאז להטי לת אבן, כדי לעשות את דרכו בין הסימטאות החשוכות, אל מישפחתו הרואגת.

מז, מתקרב אל סוללת השוטרים והי- סקרנים שעמדו מעבר למחסומים, וזר- רק אבן.

צעד זה הוכן מייד עליידי כוחות המיטרה כהכרות מילחמה וגרר אח- ריו את הפעלת מכונות המים המיוחדות. במקביל נראו השוטרים עוטים על פני- הם את מסכות הגאז. נכנסים למיבנה של שתי שורות, צועדים כורזות לתוך השכונה, יורים רימון או גאז, ונמלטים בחזרה אל מעבר למחסומים.

האברכים, לעומת זאת, נסו באותו הרגע לתוך הסימטאות פנימה. אז היה משתר ששקט ושוב חזור חלילה.

שוטרים נושאים מסגין חרדי
כל היציאות מהשכונה נחסמו

חרדים למיטרת-ישראל. זו גייסה את מירב ומיטב כוחותיה כדי לשמור על הסדר בירושלים.

תוצרת הקיבוץ. שבוע אחרי שבוע גייסה המיטרה כוחות לשמירת הסדר. שבוע אחרי שבוע נאלצו השוטרים לבלות את יום החופש שלהם ב- סימטאות הקרות והחשוכות של העיר, בעימותים בלתי-פוסקים עם חרדים הנראים לאדם מבחוץ כאילו כולם איש אחד.

לקראת היום השישי האחרון התברר הידיעות על כוונותיהם של החרדים להגיע למוקדי הסרטים בעיר ולכלות בהם את זעמם. המיטרה סגרה מבעור מועד את כל היציאות מהשכונות החרדיות. מחסומים הוצבו בכל פינה בעיר. מכשירי-הקשר המיטריים עברו שי- עות נוספות והשוטרים, שהיו פזורים ברחבי-העיר, ריווחו למוקד על כל אבי- רך שפסע ברחובות ירושלים.

במקומות המרכזיים המועדים לפור- ענות הוצבו המכונות המיוחדות,

שלמים מספקים חדשות. כבר חמישה שבועות שלירושלמים השקטים יש איפה לבלות בלילה-השבת. כבר חמישה שבועות שהעיר, שתושביה ידועים כ- כאלה הנסגרים בבתייהם עם רדת החשיכה, מספקת להם גם חיי-לילה סו- ערים.

החרדים, תושבי השכונות הרחוקות בעיר-הבירה, החליטו שבירושלים, עיר-הקודש, לא יוצגו סרטים שיהללו את השבת. החלטתם זו סיפקה תעסוקה לאלפים.

חלקם היו המפגינים נגד הכפייה הרחיקת-העין מדי יום ישיש בערב סמוך לבתי-הקולנוע שהחליטו להקי- רין סרטים. לרובם היה זה מיפגש חב- רתי בלבד. הם לבשו את מיטב בגדיהם, קבעו עם החברים, אכלו מוקדם את אי- רוחת-הערב, ויצאו העירה.

אחרים הרגישו שהם נושאים בשלי- חות לאומית ממדרגה ראשונה. שאסור לאבר את ירושלים לטובת החרדים. אבן את עיקר התעסוקה סיפקו ה-

תעסוקה לאלפים. מן הצד השני של הרחוב עמדו קבוצות של שוטרים. אחרים מהם חניכי קורס שהובאו במי- יחד לירושלים לצורך המילחמה. הם לבשו מדי שוטר בהירים, לכותפות החולצות שלהם היה מוצמד סרט ציב- עוני, שסימל את הקורס שממנו נלקחו לראשיהם חבשו קסדות לבנות, כי- ריהם היו אלות-עץ.

אחרים היו שוטרי מישמר-הגבול, במדיניות, שמסכות-גאז צמודות אלי- הם.

בשולי הרחוב עמדו התושבים שאי- נם ממאה-שערים. אלה באו כחלוקים, בנעלי-בית, בבגדי-ספורט. באו לחזות בהצגה הגדולה.

והאיש המיסכן רק רצה להגיע הביתה, אך לא ידע איך. לרגע היה נד- מה לו שהוא נופל על הכביש ולא קם. הוא הרגיש שהוא בוער מבפנים.

כבר חמישה שבועות שירושלים סוערת. כבר חמישה שבועות שהייר-

משה שחל רוצה להבקיע את החומה הסינית. ארמאנד האמר רוצה למכור פחם, וכולם נעזרים בסוחר-נשק מכופק

החומה הסינית

דורון לוי ודני הלפרין לעשות היא מכירת הגז' המיוחד, הקרוי מרחב, תוצרת מיפעל נעשות אשקלון. למיפעל בדרום-קוריאה וכן גם טרקטור מיוחד, תוצרת אותו המיפעל הישראלי. הייחוד בכלי-הרכב הוא שהם יכולים לנוע לארבעה כיוונים, ולא רק קדימה ואחורה. המיפעל הקוריאני דוידון הסכים לרכוש את הזכויות לייצור הגז' והטרקטור של נעשות אשקלון, וגמר עסקה בראשית תיבות עם הלפרין ולוי. לוי חזר ארצה לסכם את הפרטים הסופיים עם נעשות, וטס שוב לקוריאה לחתום על חוזה סופי עם דוידון. ערב חתימת ההסכם הודיע מנכ"ל נעשות, עזרא יסורי, לרן הלפרין, כי בעצם שכחו לומר שלשאל איוונברג יש אופציה על הגז'. לוי כתב לשותפיו בישראל: "אני חושש מאוד. איוונברג הוא לא ילד, וקוריאה היא בייבי שלו, ונמצאים כאן התותחים שלו באסיה, כולל אלי דויד", על שותפיהם לנשיקה, הלפרין, הוא כתב: "הוא טס חתום, מקבל הנחות במלונות, בינתיים את דוידון הוא לא פגש, ומחר הוא יפגוש אותם לחצי שעה לקפה בבוקר".

כאן עיקש שחל את האף ואמר כי אין לו עניין שבנק הפועלים בכלל, ועמירם סיוון בפרט, יהיו קשורים בעסקה, והלפרין הכטיח להוציא את סיוון מהתמונה.

בכלא בתאילנד

הרמות הרומיננטיות בפרשה היא של דורון לוי. הוא עבר ביפאן במשך כמה שנים ורכש קשרים טובים במיוחד הרחוק. בין היתר ישב בכלא בתאילנד, אחרי שהתברר כי עמד מאחורי עסקה של 200 טונות למדינה שלישית. כדי להסוות את הקונה, הוא שיתף אלוף תאילנדי, שהיה אמור לקבל 450 אלף דולר תמורת מיסמכים, כאילו הצבא התאילנדי רוכש את הטנקים. דורון הביא לגנרל במזומן 150 אלף דולר והמחאות על השאר, וקיבל את המיסמכים.

מדוע הסכים משה שחל להפוך את העמדה הישראלית הרישמית? מנכ"ל חברת-הפחם, רם רון, עשה כל שביכולתו להכשיל את העסקה. הוא טען כי אסור לרכוש פחם ללא הסכם-חליפין, וכן טען כי הפחם טוב מדי עבור צרכיה של ישראל. פגישה אחת עם הסינים לא התקיימה, מפני שרם רון סירב לשלוח נציג, כל עוד לא יסכימו הסינים לרכוש בתמורה סחורות מישראל. רק אחרי שהשר הממונה עליו, שחל, הורה לו לשנות את עמדתו, הוא התכופף ושלח לדורון את סגנו.

יש כמה סיבות אפשריות לעמדתו של שחל. אחת מהן היא שהמכירה שממנו ירכשו את הפחם שייך לאיש העסקים האמריקאי ארמאנד האמר, שעל קשריו עם שחל עמדתו בשבוע שעבר. הסיבה השניה מסובכת יותר. הישראלי הקשור עם חברת-התיווך הלונדונית הוא דורון לוי, הפועל בעיסקיסין בשיתוף-פעולה עם חברת

אינטרסים. כולם ירוויחו. מדינת ישראל תפסיד.

גם ראשי המישטרה

הסינים מייצרים 800 מיליון טון פחם לשנה, מזה הם מיצאים רק 17 מיליון טון. ישראל מייבאת כיום 3.5 מיליון טון פחם מדרום-אפריקה ומאוסטרליה, וכאשר תושלם תחנת הכוח החדשה באשקלון היא תייבא שיבעה מיליון טון לשנה. נוסף לחוזים החתומים במחיר נוח עם דרום-אפריקה, ישראל התחייבה לרכוש 400 אלף טון לשנה מקולומביה, וכן היא בודקת עתה יבוא פחם מפולין. נציגי חברת-הפחם הישראלית ביקרו לא מכבר בפולין להשלמתה של הזמנת-הנסיין. הסינים רוצים למכור לישראל פחם, אבל כתנאי שישראל תשלם במטבע קשה. ישראל התעקשה כל השנים שלם בסחורות, כגון דשנים כימיים.

אם משה שחל ימשיך להיות שר-אנרגיה, ירוויחו הסינים הרבה כספים על-ידי-שבון חברת-הפחם הלא-רמית הישראלית, ומשה שחל יוכל לקראת הבחירות, לחזור מביקור בסין ולהיות השר הראשון שפרץ את החומה הסינית.

הרווח של ישראל מעסקה זו יהיה אפס. אבל משה שחל יקצור הרבה כותרות בעיתונים. זה לא דבר קטן, ביקור בסין של שר ישראל, אבל מתחת להר הפחם הסיני, שיגיע ארצה בקרוב, מסתתרים המון

שר שחל פריצת החומה הסינית

איש-עסקים הלפרין הוא סס ח'נים...

איש-עסקים איוונברג זה בייבי שלנו

The Parties engaged in discussion about a shipment of a trial quantity of 50/60,000MT of Pinghuo Coal.

The Parties agreed to meet again in approx one month to discuss the terms upon which future coal business will be concluded.

The Parties agree that the meetings held on 21/22 May and these minutes shall remain confidential.

Handwritten signature and stamp for Party A: HUA ZUGUI

Handwritten signature and stamp for Party B: G.M. PEREZ

Handwritten signature and stamp for Party C: JOSEPH KOLITZ

החתימות על החוזה

יוסף קוליצ - גרהאם פרי - הואה זוג'י

בסין. אם יתערב בעסקה משהו בממשלה, ולא יתן לשחל לקצור הון פוליטי על חשבון המדינה, ספק אם גם עסקה זו תצא לפועל.

מסרבים להגיב

דובר משרד-האנרגיה, אבי שי אמר, הגיב כי השר מעולם לא כפה עמדה על חברת-הפחם, וכל החלטותיה נעשות משיקולים ענייניים בלבד. הדובר היה נוכח עם השר ביישר בות הנהלת-החברה, שדנו בעסקה הסינית, ולא שמע כל רמז לשיקול לא-ענייני או כפיה. הבעיות לגבי העסקה הסינית הן רבות, וסוגיית-הפחם המיובא ואיכותו הן אחת מן הבעיות. השר לא היסט להחזיר לקולומביה מישלוחי-פחם שלא היה מתאים, ועתה שוב אישר הזמנת כמות-פחם נוספת. כך גם שיקוליו לגבי המגעים כיום לרכישות מפולין. דורון לוי עצמו סירב להגיב, בציינו כי עד כה לא פורסם בשום עיתון כל פרט על העסקה הסינית או על מעצרו בתאילנד או על יתר העיסקות.

יגאל לביב

לאחר שנודע הדבר בוטלה העסקה וההמחאות בוטלו אף הן. כל הפרשה התפרסמה בעיתונות בתאילנד.

האלוף התרגז ועצר את לוי, ששוחר רק את אחרי התערבות גורמים שונים.

באחרונה מנסה לוי להקים בתאילנד רפתות, כדי ללמד את התאילנדים לשתות חלב. התאילנדים ישלמו תמורת הרפתות והפרות במזון לבהמות, הקרוי פפיקה. משרד-החקלאות הישראלי מתעניין מאוד בעסקה זו, ואף החל לבדוק אותה.

עסקות אחרות שדורון לוי מעורב בהן הן השגת סוכנויות של חברות יפאניות ודרום-קוריאיות לגופים ישראליים. הוא נסע ליפאן וקוריאה עם שניים מראשי המשבר המרכזי שלהם סיפר כי ניתן לקבל זכיון לייבוא המכוניות הונדה לישראל. התברר כי הונדה מוכנה לאשר לחברת-בת בקוריאה ייצוא של אופנועים, ולא מכוניות של הונדה, לישראל.

עסקה גדולה אחרת שמנסים עתה

שוויר, השוכנת במישרדים מפוארים בבית אליהו טוניר (היפוך האותיות של רינות) נוסדה על-ידי איש הביטחון-לשעבר אברהם רינות (שהיה מראשי חברת אררט), ועימו מועסקים בחברה גם דן הלפרין, לשעבר הציר הכלכלי של ישראל בווייטנאם, מנדי מרון, לשעבר מנכ"ל משרד-הביטחון, וצבי בר, לשעבר מראשי מישטרת ישראל.

דורון לוי הגיע אל שחל באמצעות דן הלפרין, שאף היה בביקור במיורח הרחוק בשליחותו של דורון לוי. הקשר בין דורון לוי לבין טוניר נוצר באמצעות אביו של דורון, חיים לוי, שהיה נציב בתי-הסוהר, ובעבר מפקד מישטרהגבול, וחבר לצבי בר, שהיה אף הוא במישטרהגבול. הלפרין שיכנע את שחל ברווח הפוליטי שיצמח לו מביקור בסין, ושיכנע אותו כי על-ידי ביטול המיגבלה של רכישות גומלין ניתן לפרוץ את החומה הסינית. הלפרין אף סיפר לשחל כי בנק הפועלים מוכן לממן את כל העסקה, ומנהלו, עמירם סיוון, כבר התחיל באמצעות חברת הייצוא הלונדונית בהליכי קבלת אשרה לסין.

כבר בזמן כהונתו של מנחם בגין כראש-הממשלה קיבל ממנו איש העסקים שאול איוונברג הבטחה כי 15% מייבוא הפחם לישראל ייעשה מסין באמצעותו. ההבטחה לא מומשה, בגלל התעקשות הסינים לקבל דולארים כתמורה. ב-21 במאי השנה התקיימה בלונדון פגישה חשובה ביותר שנשמרה בסוד כמוס. בסיומה נחתם הסכם, שלפיו תרכוש ישראל בהזמנת-נסיין 60 אלף טון פחם ממכירה פינגשו, ותנהל משאומות עם סין על המשך הרכישות בעתיד.

על ההסכם חתם הואה זוג'י, נציג חברת הייצוא והייבוא הסינית הלאומית לפחם. יוסף קוליצ (אחיו של דויד קוליצ), נציג חברת-הפחם הממשלתית הישראלית, וגרהאם פרי, נציג חברת-הייצוא הלונדונית. ששימשה כמתווכת רשמית בעסקה. בהסכם אין מילה על כך שמדובר בעסקה של חילופי סחורות, וישראל פשוט התחייבה לרכוש פחם תמורת דולארים.

מקור בכיר משיב לרפי איתן

הוא גייס את פולארד למרות שזה נדחה על-ידי גורם ישראלי אחר
פולארד נחשף על-ידי המחשב של המודיעין האמריקאי. הקשר הסיני נוצר רק לשם כיסוי
היתה הוראה: אסור לגייס מרגלים יהודיים בארצם!

רפי איתן

המילים "אני אחראי אבל אינני אשם" שאמר רפי איתן בראיון עם דפנה ברק בהעולם הזה (19.8.87) גרמו חלחלה וועם. "הוא מעז לומר שהוא לא אשם? הוא מציג את עצמו כרבי מרגלים? הרי הוא עשה את הפאשלה הגדולה ביותר מאז העסקיביש במצ' רייס?" אמר לי מקור המקורב ביותר לשרותייהמודיעין, שאינני חופשית לחוות.

"רפי איתן הוא חובבן בעל-אמביציה, שנתקל ב'גונות' פולארד ורצה לעשות ממנו הון פוליטי, מבלי לברוק עד כמה הדבר עלול להזיק לישראל וליחסיה עם ארצות הברית."

דחו את פולארד

פרשת פולארד ויעוזה את הא' מן שהיה לארצות-הברית בישור אל. אחרי שנים רבות של אינטימיות בין שתי הארצות, היתה בגידתה של מדינת-ישראל בעיניה ממש כמו בגידתה של אשת-נעורים. "כעת רגן רדין מגן עליכם, אבל חכו עד שהוא ילך, ואז נראה לכם מה אנחנו חושבים על ההתנהגות שלכם!" אומרים אנשי צמרת אמריקאיים בעיקבות פרשת פולארד.

זה סיפורו של המקור, המנוע מלחשוף את עצמו ואת תפקידו, על פרשת-פולארד ועל אחריותו של רפי איתן לפרשה:

ראשית, היתה זו טעות פטאלית לגייס את פולארד, יהודי אמריקאי שעבר במודיעין של חיל-הים האמריקאי, לעבוד למען ישראל. פולארד התעקש משיב-מה. ביוזמה פנה כמה פעמים, באמצעות מתווכים, לשגריר רות-ישראל בווינגטון והציע את ש' רותיו, אבל שם לא נענו לו. דחו אותו.

יש נחמה בלגייס יהודים בארץ מולדתם. זהו לקח שהספיק ישראלי מהעסקיביש במצריים, בשנות ה-50.

גיוסם של יהודים בארץ מוצאם עלול לסכן אותם ולהפילם למאסר ממושך. כמו כן עלול הדבר לרדות מ ישראל שיכבה שלמה של אינטלקט טואלים יהודיים בני אותו גיל, שיחש' שו אפילו להיראות בחברת ישראלי, אחרי פאשלה כזאת.

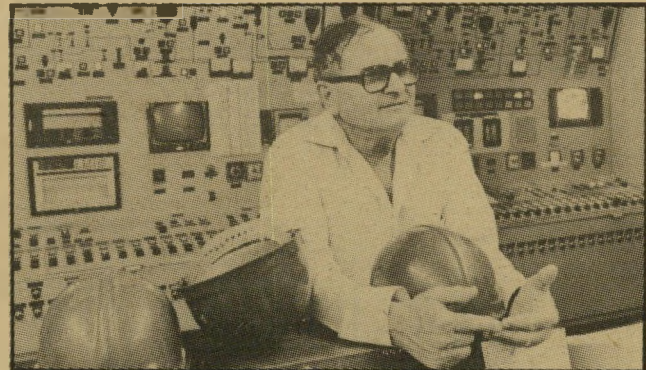
פולארד, שהיה קצת שוויצר, המשיך להתעניין כיצד להתגייס לשרותייהמודיעין של ישראל, באחד הימים ערך ברוקר יהודי

ארוחת-ערב חגיגית בניו-יורק, כדי לגייס כספים לבונדס. לאותה מסיבה הוזמן גם אביאם סלע, הברוקר, שהוא ידיד של פולארד, התרשם מאוד מסלע. הוא קיים איתו שיחה ארוכה, ובסוף הציע לו קשר עם פולארד. סלע פנה ללישכת הלק"ם בניו-יורק, ושאל את רפי איתן מה לעשות. כאשר שמע איתן איזה מידע יכול להגיע דרך פולארד, הוא התלהב מאוד.

לרפי איתן יש חלום ישן להיות

פולארד טבעת יקרה, ולקחת את בני-הזוג לטיול בפאריס. מהרגע שנתנו לפולארד כסף, התחילו לדרוש ממנו יותר תוצרת. הוא התבקש להביא חומר על ארצות-מסוימות ונושאים מסוימים. לכן החל פולארד לבקש בעבודה יותר ויותר תיקים לעיון.

בגלל כמות התיקים שהזמין, התחילו האמריקאים לחשוד בפולארד. הביקורת על המחל-קה שבה עבד פולארד נעשת

רפי איתן ב"בימקלים" כמו שהיו נובים חרונות בפל"ח

ראשיהמוסד. כאשר שמע על פולארד, קיווה כי בעזרתו יצליח להביא חומר מודיעיני מעניין וחשוב, שיעלה את קרנו וכך יעקוף את ראשיהמוסד. המניע שלו לגיוסו של פולארד היה מניע אישי-אמביציוני בלבד.

באמצעות המחשב

סלע, שהוא איש חיל-האוויר, ושי' אינו מתמצא כלל בענייני-ריגול, נפגש עם פולארד וראה איזה חומר מעולה הוא יכול להביא. סלע התרשם מאוד, אבל גם נבהל. כדי לקבל גיבוי למעשיו, פנה למפקד חיל-האוויר דאז, וביקש ממנו אישור לפגישותיו עם פולארד. מפקד חיל-האוויר נתן לו אישור כזה, אבל גם מפקד חיל-האוויר נבהל קצת מחריגה כזאת מסמכותו, והוא עצמו פנה לרמטכ"ל, משה לוי, וביקש ממנו אישור. לוי נתן את האישור המבוקש.

זהו הסיבה לכך שארצות-הברית אינה מוכנה לתת למפקד חיל-האוויר לשעבר וגם למשה לוי להיכנס לגבולותיה.

בין סלע ופולארד היו כ-12 פגישות. סלע התלהב מהתפקיד החדש והמתקן שלו, והתחיל לפעול כמו גיבורי סרטי-הריגול. הוא הציע לשלם כסף לפולארד, כדי לקשור אותו עוד יותר לישראל. הוא גם הציע לתת לאן

כולם רצו לחסלו

(המשך מעמוד 6)

דור, במישחק-הרבי שבין קבוצת-ה' מערך וקבוצת-הליכוד. במצב הקיים במדינה, שום עניין חשוב אינו יכול להימלט מגורל זה. הליכוד לחץ על אברהם שריר, שי' שינה את עמדתו והצטרף לתומכיה-ה' ב'א. המערך לחץ על שושנה ארכלי-אלמולינו, הרואה את עצמה כנציגת ההסתדרות בממשלה, ועל כן תמכה בלב'א. מכיוון שריר היה בהימנעות, הסתפק פרס בכך. נסיים נשאר איתן. לא הופעל עליו לחץ שאי-אפשר לסרב לו. כך התקבלה ההחלטה, שכל

הליכוד הצטייד כלוחם להמשך פיתוח הלב'א. למעשה איפשרו אנשי הליכוד, אחר חיסול הלב'א, את חיסול צריך לשלם 4000 דולר בש' נה להמשך הפרויקט. פרס, שנשאר קודם לכן מבורד במערך מול החזית של תומכי עמדת רבין, נחלץ ממצב' בישי.

כך מתפקדת כיום המערכת הפוליטית. היא מקבלת בסוף את ההחלטה הדרושה, אך רק בררכים עקלקלות. אחרי מישחקים מתוחכמים. זוהי שיטה, הפועלת למעשה מאז ראשית ממשלת-האחדות-הלאומית.

היא פעלה כך גם בשתי ההכרעות החשובות הקודמות: קבלת התוכנית הכלכלית והנסיגה מרוב חלקי לבנון. בשני המקרים הבין גם הליכוד ששעליו לקבל את הדיון. אך בשני המקרים לא היו רוב שרירי-הליכוד מוכנים להצביע בעד. הם הצביעו נגד, בירדעם היטב שממילא יש רוב בטוח לקבלת ההחלטה הנדרשת.

רוב השרים שהצביעו השבוע בעד המשך פרויקט-הלב'א, הצביעו גם נגד התוכנית הכלכלית. היא התקבלה בכל זאת, מכיוון ששר-האוצר דאז, יצחק מודעי, שיתף פעולה עם פרס, וכך נוצר הרוב הדרוש. רוב שרירי-הליכוד יכולו להרשות לעצמם להצביע נגד, כך גם בעניין הנסיגה ממרכז לבנון. הכל הבינו שאין מנוס מכך. אך מיל-חמת-הלבנון היתה התינוק של הליכוד, והצבעה בעד הנסיגה יכלה להת-פרש כסתיירת-לחי למנחם בגין ולארץ אל שרון. שוב נוצרה אותה התמונה: רוב שרירי-הליכוד הצביעו נגד הנסיגה, אך כמה מאנשי-הליכוד, שהצביעו בעד, דאגו איפשרו את קבלת ההחלטה הרצוי'ה.

דמעות תני שבוע דובר על הצבעה חוזרת. אין בכך כל רע — כל עוד יהיה הליכוד בטוח שההחלטה תישאר על כנה. הם סומכים על פרס שבמקרה זה יעביר את העניין לקאבינט, שבו אין רוב לשינוי ההחלטה, על-ההצבעה החוזרת בממשלה עצמה לא תשנה את הרוב שנוצר השבוע.

כך או כך — "הלב'א" מת. והכל מרוצים, למרות דמעות-התניין.

בארצות-הברית כדי ליצור את הכיסוי הדרוש לעת הצורך.

(מכאן שאין אמת בסיפור שהופץ בארץ, כאילו עלה האף-בי-איי על עיקבות הוג פולארד בגלל הקשר על הסינים).

כאשר התפוצצה הפרשה ופולארד נעצר, ברחו הישראלים ארצה. אבל הם המשיכו להתנהג כחובבנים. **סלע טילפן מישראל כדי להזהיר אנשים שונים בארץ צותי-הברית. הוא עשה זאת בטלפון רגיל, שצותת על-ידי האמריקאים. הם הקליטו את כל השיחות הללו, שהן חומר מפליל ומשכנע.**

פולארד נשאר נאמן לישראל גם אחרי שנעצר. הוא סירב לשתף פעולה עם האמריקאים ולמסור להם את שמות מפעיליו ופרטים אחרים.

פולארד נשבר רק אחרי שמישלחה אמריקאית, ברא' שותנו של אייב סופר, קיבלה מישראל את החומר המרשיע. אז הציגו לפולארד את העתקי המברקים ששלח, ופרטים אחרים. ואמרו לו: "עבדת עבור ישראל? הנה, הם מכרו אותך!" רק אז נשבר פולארד והתחיל לשתף פעולה עם חוקריו.

רפי איתן נהג בכל העניין כחובבן מתחיל. הוא גייס מרגל כמו שהיו גונבים תרנגולות בפלמ"ח.

חושדים שיש עוד

קשה להעריך את הנזק שנגרם לישראל בעיקבות פרשת פולארד.

יש, כמובן, נזק מודיעיני, יש גם פגיעה קשה באמון, עבודת-התקצובות של 30 שנה בין ישראל לארצות-הברית ירדה לטימיון בגלל פרשת פולארד.

החומר שהביא פולארד הוא אומנם חשוב, אפשר היה להסתדר בלעדיו. ויש גם נזק כלכלי חמור. באותו הזמן שבו התפוצצה פרשת-פולארד, היה הקונגרס האמריקאי אמור לרונ בהפחתת-דריכות של הלוואות שלקחה ישראל. כאשר עמדו להביא את הדבר לדיון, אחרי פרשת פולארד, אף סנטור אחד לא היה מוכן לתמוך בכך, והעניין לא נידון עד היום. ישראל הפסידה מכך בלבד כסום של כ-400 אלף דולר. **הם חושדים שיש לישראל מרגלים נוספים במודיעין האמריקאי.**

איתן פעל באמריקה בלי להבין כלל את הנאמנים שם, ואת ררכי-העבודה. זו היתה טעות, למנות אותו לתפקיד ראש-הלק"ם באמריקה. זאת טעות של מנחם בגין ואריק שרון. מובן שאין להפחית באחריותם של שימעון פרס, יצחק שמיר וראשיהמוסד, שקיבלו את החומר של פולארד, ושלא בדקו כיצד הגיע ומהו הסיכון בגיוס חומר כזה.

אבל איתן היה חכם. כאשר התפוצצה הפרשה, הוא רץ לשמיר, לפרס ולרביץ ואמר להם שהוא לוקח על עצמו את הכל. בכך הוא פטר אותם מאחריות, והם שמחו לשלוח אותו לחברת-הכימיקלים. העונש שאיתן קיבל הוא כמו עונשו של הרג שהעביר אותו.

עד כאן דבריו של המקור, שאמר שהוא רוצה "לאזן קצת את הדברים שאמר ורמו איתן בראיון בהעולם הזה".

אילנה אלון

איזה ביזבז!

הרמעות עולות בעיניהם. הם נזכרים בבית, באשה, באמא. ואז באה הפקודה: חזרה לחיות!

פוקו מוקו

הסצנה הזאת של נחבי' תהילה — סצנה מרגשת ומושלמת בת כמה דקות בסרט בינוני בן שעה וחצי, הזכירה לי רעיון המתגלגל בראשי מזמן.

ראיתי בחיי אלפי סרטים. אני חובב סרטים מגיל צעיר מאוד. לא כמומחה, שנגזר עליו לעקוב אחרי זוויות המצלמה וטכסיטי הבימאי, אלא כסתם קהל נאיבי, היושב באולם ומתרגש. ראיתי כמה סרטים שכל סצנה בהם היתה מושלמת, כמו זמנים מודרניים של צ'רלי צ'פלין או חלף עם הרוח. אבל רוב הסרטים שראיתי היו בינוניים-עריטובים. אך גם בסרטים אלה היו סצנות, שנחרתו בזיכרוני.

כדוגמה: ראיתי סרט צרפתי נשכח בשם הניבורים עיפיים. שכחתי את העלילה. משהו על הברחות באפריקה השחורה. באחת הסצנות מופיע קורט יורגנס בתפקיד של טייס קרבי גרמני משוחרר, שהתנוון והסתאב. הוא עומד באיזה בר באפריקה, מוזנח, שיכור, גרוטאה אנושית. מישו מציע לו להטיס סחורה מוכרת. יורגנס מביט במאוורר. המאוורר משתקף בעיניו. לרגע אחד נזכר יורגנס בעברו המפואר כטייס-גיבור. המאוורר הופך למדחף של מטוס, הוא מודקף והופך שוב למה שהיה פעם. ואז זה נגמר, והוא חוזר להיות סתם שיכור.

במחשבה גרוטאית של זיכרוני מתגלגלות מאות סצנות כאלה. כשהציעו לי להיות אורח בתוכנית הטלוויזיה מסך איש: ש' שודרה השבוע, היתה לי רשימה ארוכה-ארוכה. אך הזמן היה מגבל, רבים מן הסרטים אינם מצויים תחת היר, ונאלצתי להסתפק בקטעים מעטים.

במה הייתי בוחר עוד? אין גבול. הייתי בוחר בלסלי הווארד בסרט סקארלט פימפרנל. כשהוא מתחזה כפלייבוי פזחז'ה המלוכה הבריטית ומרקלם לנשות-החצר פימוןן היטולי על הגיבור הבריטי האלמוני המציל בצרפת את האצילים הגרמנים-למוות: הם מחפשים אותו פה, הם מחפשים אותו שם / הצרפתונים האלה מחפשים אותו בכל מקום. / האם הוא בשמיים? האם הוא בגיהנום / היכן הוא פמפרנל חמקני וארוך זה? הצופה יודע. כמובן, שהוא הוא הגיבור האלמוני.

ואותו לסלי הווארד (הוא היה השחקן האהוב עליי ביותר) כפרופסור בריטי המבקר בגרמניה הנאצית לשם עריכת חפירות ארכיאולוגיות, והמציל בסתר אנשי-רוח יהודיים ממחנות-הריכוז, בסרט פימפרנל סמית. הווארד (רק אחרי שנפסה, כאשר הגרמנים יירטו את המטוס שלו, נודע שהוא אחי בכלל יהודי הונגרי) היה הג'נטלמן הבריטי המושלם: תרבותי, חובבן, בעל אופקים רחבים, עדין, אך בלתי-שבייר במיכתן אמיתי. כך רציתי להיות.

הייתי מביא את נאומי של גארי קופר בבית-המישפט בסרט כמתיין המתנבא, אחרי שפוצץ כמו דיו את הבניינים שבינו עלי-פי תוכניותיו, מפני שהקבלנים שינו את התוכניות. (כאותו הסרט, כאשר העיתונאי-הדמוגוג שואל את הארייכל: "מה אתה חושב עליי?" עונה לו גארי קופר: "למען האמת, איני חושב עליך".)

בסרט קאבארט, הייתי בוחר בסצנה בבית-המרוח הכפרי, שבה מתחיל נער לשיר שיר נאצי ומלהיב את הנוכחים. הקמים בזה אחר זה על רגליהם ומצטרפים לשירתו המשוהבת. כמה דקות, הממכירות את עליית הנאצים יותר מעשרות הסרטים שראינו על נושא זה.

מה עוד? הציפורים של הצ'קוק מתחילות להתאסף על חוטי השמל. אלק גינס, כארמיראל, מצריע ושוקע בים, כשרק כובע המצחיה שלו ממשיך לצוף על המים.

פני המים. הקווקזים יורים במפי גיני אורסה בסרט אוניית-הקרב פוטימקין. ועגלת-הניקוז מתחילה לה להיזררר לאיטה במור המדרגות. הצלכן החורר מארץ הקודש משחק על חייו שחימת עם השטן, בסרטו של אינגמר ברגמן. מאריילין מונרו האלוהית עם קלארק גיבל מול סוסי-הפרא ביוצאי-הדפוס של ג'ון יוסטון, שנפטר השבוע. העניים מצטופפים תחת קרני-השמש בוס במילאנו של ויטוריו דה סיקה.

צ'פלין

מהסרט מאחורי הסורגים — הסצנה שבה האסירים זורקים את מגשיהם בחדר-האוכל של הכלא.

הייתי לוקח... די. אין לזה סוף.

סצנה אחת לא יכולתי להביא מפני שפשוט לא זכרתי את שם הסרט, ושום מומחה ששאלתי לא זכר את עצם קיומו. כל מה שזכור לי הוא שהשמן והרוח (לורל והארדי) באים לאפריקה. מישו היפנט את הרוח ואמר לו לחפש נהר בשם פוקו-מוקו. השניים שוכבים בתא בכלא. מישו מוכיר את הפוקו-מוקו. הרוח קופץ מן הדרגש שלו, מושיט את ידיו קדימה. כדרכם של מהופנטים בסרטים, ופורץ בצעקה: פוקו מוקו!

זה היה מצחיק נורא. מדוע? איני זוכר. יתכן שאני האדם האחרון בעולם הוזכר את הסרט הזה. אם יש מישו מבין הקוראים הוזכר אותו, שיואלינא להודיע עליו, כדי שאהיה בטוח שלא חלמתי את זה.

בחבריו הלכודים פושעים, אלא שבויה-מילחמה, אשר הריגתם היא פשע-מלחמה. אילו היינו מטילים כיום עונשי-מוות על "מחבלים" פלסטיניים, היו חבריהם תופסים בני-ערובה ישראליים או יהודיים ברחבי העולם, וגורלם היה כגורל הסרג'נטים.

שלישית, יש רק דרך אחת לשים קץ לטרור, והיא: לפתור את הבעיה הפוליטית שהולידה אותו. כל אנשי אצ"ל, ובניהם אנשים שהיו מוכנים לתלות שני צעירים מיסכנים וחפים-מפשע בנסיבות כה נוראות, הפכו אחרי הקמת המדינה אורחים שלווים ורגילים. מלך המחבלים אף היה ברבות הימים לראש-הממשלה. כך זה קרה בכל העולם, כך זה קרה אצלנו, כך זה יקרה לפלסטינים, אם תיפתר בעייתם.

מילחמת-מחרת — ולא חשוב אם קוראים לזה טרור, מילחמת-שיחור, גרילה, מרד, פח"ע או קוקרידיו — היא מילחמה מזוהמת מעצם טיבה. פרשת-הסרג'נטים מרגימה זאת

אורי אבנרי

היטב. והדרך היחידה לחסל אותה היא מציאת פיתרון לבעיה, שעליה מוכנים אנשי-המחתרת לא רק לחרף את נפשם שלהם, אלא גם לרצוח, לחנוק, לתלות ולמקש את הגויות.

האלופים מנוולים

הייתי צריך לאהוב את הסרט נחבי' תהילה, שהוקרן השבוע בטלוויזיה. זהו סרט קלאסי. זהו סרט אנטי-מלחמתי. זהו סרט המעלה על נס את החייל הקרבי, לעומת הגנרלים המושחתים בעורף.

אבל לא התלהבתי. כי הבימאי, סטנלי קובריק, עשה את מלאכתו רמיה.

הכל קל מדי, פשוט מדי. כל החיילים, מן הטוראים ועד לאלוף-המשנה (קורק דאגלס). בסדר. כל הגנרלים, מתת-אלוף ומעלה, מנוולים, מוכנים להקריב אלפי חיילים כדי לזכות בכוכב נוסף (דרגה, לא עיטור, כפי שתורגם בטעות).

העלילה פשוטה להחריד: מילחמת-העולם הראשונה. חזיתות קפואות. חפירות. המטכ"ל הצרפתי החליט לכבוש מוצב גרמני, כדי להקנות את ביקורתם של פוליטיקאים ועיתונאים. למפקד האוגרה הוכתחה עליה כדרגה אם יבצע את המשימה הבלתי-אפשרית. אין תיגבורת. אין כמעט ריכוך תותחני. חייליו של גורד עייף נשלחים קדימה. ההתקפה נבלמת עוד בשטח-ההפקר, בטרם הגיעה אל גדרהתל הגרמני. הגנרל הצרפתי מצווה להפציץ את עמדות אנשיו שלו, כדי להמריץ אותם להמשיך בהתקפה. לכסוף נבחרים שלושה טוראים באקראי, מועמדים למישפט צבאי מבוים ומוצאים להורג, למען יראו וייראו.

פשוט? ועוד אין? האלופים חיים בארמונות-פאר וזוללים מערנים. הטוראים רובצים בבזבז בחפירות, רועדים מקור ומפחד. קציני-המטה מצווחים ויהירים, מלחכי-פינכה עלובים. עכבריי החזית עטופים בסככות, וכן הלאה. אין פלא ששארל דה-גול אסר, בשעתו, את הקרנת הסרט בצרפת.

המיקרה עצמו אכן קרה ב-1916, והסתיים כפי שנראה בסרט. אך הבימאי התחמק מכל הבעיות האמיתיות.

אם האלוף, השולח את חייליו למשימת-האכזרית חסרת-שחר, אינו אלא אפרייט ומנוול, מה הבעיה? מנוולים יש בכל מקום. הבעיה האמיתית מתעוררת אם האלוף הוא אידיאליסט, פטריוט אמיתי, המאמין בקדושת המשימה, או אז יש בעיה. אז יש קונפליקט, יש עניין של מצפון, יש התנגשות בין אידיאלים. אבל זה מסובך מדי לסטנלי קובריק.

בכל הסרט היתה רק סצנה אמיתית אחת, נוגעת ללב. אחרי הוועדה יושבים שרידי הגורד הצרפתי המוכה בבית-המרוח. מעלים לבמה צעירה נפחדת. שריקות, צעקות פרועות. הצעירה היא גרמניה. אין לה שום כישרון. בלית ברירה היא מתחילה לשיר בקול קטן שיר-עם גרמני שהיא מכירה (היה היה / פרש אמיץ / שאהב נערה / שנה שלמה / שנה שלמה / ועוד יותר / לאהבה הזאת / לא היה סוף...)

החיילים הצרפתיים אינם מבינים את המילים של שפת-האויב. נעיתם השיר נוגעת לליבם. בזה אחר זה הם משתתקים.

הסידרה האיטלקית המצויינת על ליאונרדו דא-ווינצ'י, שהוקרנה בטלוויזיה שלנו, הראתה במה עסק ליאונרדו ככמה מן התקופות החשובות של חייו. הוא בילה חודשים במישפט על

לאונארדו

אשר יכלו לשנות את חייהם של מיליונים, או לבריא יצירת-אמנות בת-אלמוות?

זה לא קרה רק ללאונרדו. זה קרה למיטב גאוני האנושות, וגם לסתם אנשים מוכשרים מכל הסוגים. הם יכלו להביא תועלת לחברה. תחת זאת נאלצו לבזבז את חייהם על עניינים של מהיכבך, בעוד שאפסים ניהלו את ענייני החברה.

במיקרה שוחחתי השבוע עם כמה אנשי-ממשל על נושא דומה. דיברנו על אחת הבעיות הגורליות של המדינה — יחסיו עם העולם הערבי — והעלינו שמות של אנשים, שיש להם הכישורים והמעוף הדרושים כדי ליצור מציאות חדשה. כמעט כל בעלי-השמות שהזכרנו אינם עוסקים כלל בשטח זה, אלא בתפקידים מתפקידים שונים, חסרי כל חשיבות.

אותו הדבר נכון, כמובן, גם לבעלי-הכישורים בשטחים רבים אחרים, החשובים לחברה.

הביוזבז הזה של הנכס היקר ביותר שיש לחברה האנושית — בעלי-הכישוריות — הוא תופעה אנושית קבועה. ביוזבז חלק גדול מכישוריו ומומנו של ליאונרדו היה הפסד משווע יותר רק משום שהוא היה אדם יחיד-במינו מבחינת כישוריו.

אפשר להדביק להצעה זו תווית של "עליתנות" (אליטיזם, בלעז). אז מה? לא כל אחד יכול להיות ממציא גאוני, צייר גדול, גאון סיפורות, הוגה-דיעות מדיני כובש-דרך. אנשים כאלה נדירים בכל הזמנים. כאשר כישורם מתבזבז, אין לזה תקנה.

והצהר השני של המטבע: ליאונרדו המציא את עקרונות המטוס, הצוללת ועוד המצאות רבות אחרות, שהומצאו מחדש כעבור 400 שנים ויותר. האם אי-אפשר היה לבנות צוללת בראשית המאה ה-16, או לצייר את צבאו של צ'רזה בורג'ה במטוסים?

התשובה היא, כמובן, שלילית. לא די בממציא גאוני, כדי שהמצאה תביא ברכה (או קללה) לאנושות. ררוש שלב מתאים של התפתחות החברה, הטכנולוגיה, התעשייה. יותר מזה, ררושה התפתחות מחשבתית של החברה כולה, כדי שתוכל להפיק את התועלת מן החזון של הגאונים המעטים.

מבחינה זו, ליאונרדו אכן הקדים את זמנו. מחשבתו שעטה קדימה, אך האנושות היו ררושות 400 שנה כדי להדביק את מחשבתו.

שני סמלים מיסכנים

רשים ורשים בפרשת תלייתם של שני הסמלים הבריטיים בידי אצ"ל. מכיוון שחורשי-ההקצ' הם עונה יבשה, נערך בין העיתונים המיואשים מירוף אל בית-הקברות, ומוציאים מן הקבר פרשות נשכחות.

היה יכול להיות טוב ומועיל, אילו ניתחו את הפרשות בדיעבד, מתוך מבט-לאחור של עשרות בשנים וההוכחה המצטברת שלא-חרימ-עשה. למרבה הצער, ניתוח כזה חסר לגמרי. על מה גרים בפרשת שני הסרג'נטים הבריטיים? על שאלות מישניות: האם נתקנו שני הסמלים כבור שבו אין מוחזקים, וניתלו אחרי שכבר היו מתים — או שהיו עדיין בחיים כאשר נתלו. מטריחים כל מיני ותיקים כדי שיעידו על כך. כאילו זה היה חשוב.

אני מניח שהאמת היא באמצע: הסמלים היו הרוסים וכמעט מתים אחרי שהוחזקו בתנאים נוראים במשך זמן ממושך, ונתלו בפעם הראשונה כשעוד היו איכשהו בחיים. אחרי-כך הובאו הגופות לחורשה ונתלו בשנית, ליד הגופות התלויות הוטמן מוקש.

האם זה העיקר? לא כלי-כך. אבל חשוב להסיק לקחים מן הפרשה הנוראה הזאת (לא-נעמיה", ליריב אחד התליינים).

כיום, אחרי 40 שנה, אפשר להסיק כמה מסקנות. ראשית, חביראצ"ל היו פטריסטים ולוחמי-שיחורר בעיני עצמם. בעיני השילטונות ורוב העולם היו פושעים וטרוריסטים. כיום היו קוראים להם "מחבלים", ומברכים על אצ"ל ולח"י כעל חלק מן "הטרור הבינלאומי".

לפי כל הגדרה אוניקטיבית, החזקת בני-ערובה היא מעשה-טרור, ועל אחת כמה וכמה הריגתם. אז מה? האם זה שינה משהו לגבי המוטיווציה של חביראצ"ל, שראו במעשים אלה מעשה-גבורה?

שנית, הטלת עונשי-מוות על חבירי-מחתרת מתנקמת תמיד בשילטון. שום אירגון-מחתרת אינו יושב בחיבור-דייט כאשר השילטון השנוא מאיים להוציא-להורג את חבריו. אין הוא רואה

בדיחה ישנה בגן-חיות ירושלמי, תמי בן-עמי דיברה עם אולסי, והחילת שנורתה בין דוגמניות

אנשים

■ בסרט על חייה של חנה סנש, שצילומיו החלו השבוע בהונגריה, גילם השחקן אלי גורנשטיין את דמותו של אבא ברדיצ'ב. לפני נסיעתו, נפגש אלי עם יונה רוזן, שצנח יחד עם ברדיצ'ב ביוגוסלביה. השחקן נפגש גם עם חברי הכנסת יצחק ארצי, שהכיר את הצנחן המנוח, כאשר היו יחד בהכשרה ברומניה. את דמותה של סנש תגלם השחקנית אלן בורסטיין.

■ גורנשטיין גבה-הקומה, אגב, עבר שש פעמים את חוויית הצניחה בעת שרותו בצבא. הוא לא רצה לצנוח, היה נתקף בפחד רב לפני כל צניחה, אבל הוא מאוד רצה להתקבל לצוות ה"הווי" של הצנחנים, ושש הצניחות היו התנאי לכך. לפני כל צניחה הייתי מתקשר בטלפון עם אמי ומספר לה שעכשיו אני הולך לצנוח, מספר אלי. היא שאלה אותי למה אני לא מתקשר אחרי הצניחה, להודיע שהכל עבר בשלום, ואמרת לה שאני רוצה, כנראה, שהיא תפחד איתי ביחד.

■ לקראת צילומי סרטו החדש אבא נוב, החליט יהודה ברקן שהוא רוצה לחזור ולהיות החתיד-שלפנים. ההחלטה הייתה אותו למאמץ רב, והוא התעקש. נאבק בתאוות הזליה, והוריד 10 קילו ממשקלו תוך חודש וחצי. הפעם הוא ניסה את שיטת הספר תמיד רזה. אחד הכללים בשיטה יעילה זו, הגורמת לאדם לשנות הרגלי-אכילה לאיטיות, הוא שמוכרחים להחריד בין החלבונים והפחמימות, לאכול כנפרד סוגיאכול אלה, וכך הייתה במישקל מהירה יותר. חברתו של ברקן, נילי פלד, דוגמנית יפה וחטובה, עוררה אותו בתקופת הדיאטה, אבל היא טוענת שהקילוגרמים העודפים של יהודה לא הפריעו לה לאהוב אותו, כתמיד.

דרור בנויש
בעלה הטרי של קרן, לשעבר מנוסי (למעלה). קרן היא בתו של העיתונאי הוותיק דודי מנוסי. ושל אשתו הנרפיקאית, צילה. ההורים עובדים בצהרון ידעיות אחרונות. לחתונה הגיעה צמרת העיתונות הישראלית, אך חנו גם פוליטיקאים רבים שסיימו רק בבוקר לדון על הלביא. בחמונה מיסין: הברדן דובי ול מחחבק עם מנשה קדישמן הפסל, שהיה פעם איש מאוד שמן, וזרה באחרונה.

כל ההצגה הזאת מכיוון שהוא קיווה לחזור ולקבל הזמנות להופעות, אם ישכנע את כולם שהוא נקי מסמים, וכך יהיה לו כסף להמשיך בהתמכרותו.

■ סיפור רומה היה לשחקנית **מונה זילברשטיין**. גם היא הכריזה, באונוני מני פאר והצופים בתוכנית, שהיא נגמלה. כיום, חמש שנים לאחר מכן, היא מודה שבאיתי לטלוויזיה מסוממת. ראיתי בהופעה שלי חוט-הצלחה, קיוויתי שאם אומר שנגמלתי, זה יעזור לי להיגמל באמת. כיום, כשהיא מתקרבת לגיל 40, היא הצליחה להיגמל סופית, ככל הנראה. מונה לומדת מיקצוע — עיבוד-תמלילים. יש לה חבר בשם עזרא, שאותו היא מכנה "איש מקסים", והיא אומרת שהוא תשמח לעזור לכל מי שהתמכר לסמים ובאמת רוצה לצאת מזה.

ראש אירגון הסטודנטים היהודיים בארצות-הברית, הוא נולד בישראל, אבל גדל בטורונטו בקנדה, לשם היגרו הוריו. היה שם חבריה-כנסת דן תיכון, שסיפר על אירועים מצחיקים פיקנטיים שאירעו בכנסת. רונן התגלה כחקיקן מעולה, ועשה חיקויים של אריק שרון, אברהם שפירא, דוד לוי ועוד כמה, עם טקסטים משעשעים, שאותם אילתר בו במקום. אחר-כך פרשו שמכות על הדיש, ישבו ושרו בליווי אקורדיון. היו שם גם צחי הנגרי ואשתו רנדי, בהריון בחודש החמישי. גיל סמסונוב, עוזרו של השר משה ארנס, איתר להגיע, הוא לא כליכך הסתדר עם ההנחיות שקיבל, ותעה בדרך. עברו עליו כמה דקות לא-נעימות, כאשר חבורה של כלבים גדולים וזנקה לעבר מכונתו. ברגע האחרון הצליח גיל לסגור את החלונות.

■ שרדנית-הטלוויזיה **ענת דולב** חזרה מסיוור-השתלמות בארצות-הברית, מטעם המועצה לחילופי-נוער אמריקאי-ישראלי. באולפני חברת איי-בי-סי בניו יורק פגשה דולב את ברברה וולטרס, על שאלתה של ענת, איך מסתדר קניין הקאריירה של אשתה-הטלוויזיה המפורסמת עם חייה-המשפחה שלה, ענתה וולטרס: "קשה, על סף הבלתי-אפשרי". היא סיפרה לענת שבתה, כיום בת 16, עברה זמנים קשים כאשר ביקורת בלתי-אזהרת נחתה על אמה, אבל, למרות זאת, הבת מתכוונת ללמוד עיתונאות. כיום נגישתן היתה וולטרס נרגשת. היא סיפרה לדולב ששעות אחדות קודם לכן היא הצליחה לראיין את השחקנית **קתרין הפבורן**, שאותה היא מעריצה מזה שנים. "זה היה אחד הראיונות המוצלחים ביותר שעשיתי בחיי".

■ כאשר הזמר **זוהר ארגוב** הכריז בטלוויזיה, לפני חצי שנה, בראיון עם **מוני סאר**, נגמלתי מסמים! וחשף, כביכול, כהוכחה, זרוע נקיה מרקירות מחטים — היה הזמר, באותו זמן, מסומם. אבל הכרתו זו היתה נכונה חודשימים קודם לכן, כאשר שוחח עם תחקירני-התוכנית. בימים שעברו בין השיחה והצילומים, הוא חזר לסמים קשים. ארגוב עשה את

החיות התנ"כיות, סופר לפמליה על הכוונה להעביר את הגן מה מקום, עקב הצפיפות הרבה של שוררת בו. יעקובי נזכר שהנרי קסינג'ר, שזכה בזמנו בסיוור דומה בירושלים, סיפר לו על הצפיפות הרבה השוררת בגן, והתפעל באונוני שגור זאב עם כבש" האחרים על גדה-החיות השיבו ליעקובי: "הזאב גר לו בשלווה ומרגיש יופי. את הכבש אנחנו מחליפים מדי יום..." בדיחה ישנה, אך עדיין טובה.

■ כך גם הדברים שאמר יעקובי לחברי המשמרת הצעירה באילת, כשנשאל על עתיד: "העתיד זה לא מה שהיה פעם".

■ חבריה-כנסת לשעבר **דרור זייגרמן** ואשתו **אסי** ערכו בשבוע שעבר מסיבת-חתונה בביתם בישוב הקהילתי מכבים, ליד בר-שמן. החתן הוא ידיר משה רוזן, המשמש כיושב

■ הר"ר **יוסף ברנר**, מומחה למחלות-סרטן ויועץ בכיר למחלות אונקולוגיות בוולפסון, מתמחה באחרונה ברפואה מונית. ברנר מספר שמאז המיקרים האחרונים של מוות מדום-לב, פגות נשים רבות למרכזי בריאות שונים כדי להזמין תור לבעל, לבן, למאבק או לאחר ההורים. על כל ארבע נשים המתקשרות, רק אחת מתעניינת בכדיקה לגבי עצמה. השאר מבררות לגבי הגברים בחייהם. הקוריוז שבניין הוא שאם עורר רדין נפטר מהתקף-לב, מוציאים פים למחרת מרכזי-הבריאות בי שיחות-טלפון מעורבי-דין, המבשרים איך לעבור בדיקות. כאשר הנפטר הוא סוכר-ביטוח, יש גל של פניות מסוכני-ביטוח.

■ השר הממונה על התיק שורת והכלכלה, גד יעקובי, היה אורחו של ראש-עיריית ירושלים, **טדי קולק**, משהגיעו לגן

מי סעד את שייקה

לידיה אופיר, חשבוותא אישיים

צילום: עמנואל חזן

הפסטיבל שנערך אחרי מותו של השחקן שייקה אופיר הדהים את מקורביו. רבים מאנשי דור הפלמ"ח לא נכחו בלוויה, ואף לא שרחו לבקר את לידיה אופיר, אלמנתו. גברי ופולי מהגש" שים ביקרו פעם אחת בלבד. שייקה לוי מהגששים לא בא בכלל. בהתחשב בעובדה שלאופיר היה חלק גדול בעצוב הלהקה, זוהי עובדה מתמיהה. האמרגן **אברהם (פשוט) דשא**, שידע על מחלתו של אופיר מאז חודש ינואר, לא ביקר את החולה אף פעם אחת לפני פטירתו. הוא ביקר את האלמנה פעם אחת במשך השיבועה. הקבלן **אפרים קישון**, התראיין אצל רבקה'ה מיכאלי וסיפר על הקשר שלו עם המנוח ואף הפליג בתיאורים, אך הגיע ללוויה בלבד. הגדילה לעשות ציפי שביט, שהתראינה ברדיו וסיפרה למאזינים על התענוג הגדול להופיע במחיצתו ולצידו של שייקה אופיר. הצהרה שעוררה תמיהה אצל בני מישפ-חתה, מכיוון ששביט ואופיר מעולם לא הופיעו ביחד. היתה ידים שסעדו אותו בחוליו היו הזמרת **נירה גל** ובעלה, **יעקב בן-הרצל**. השחקן **גדי יגיל** והרקדן **ג'וקי ארקין**. לידיה עצמה היתה מופתעת כשקראה שיר של **חיים חפר**, שבו הטיח בפני העולם הזה האשמות שונות על טיפולו בשייקה אופיר במשך השנים. "לא הבנתי מה הקשר בין שייקה ובין החשבוותא האישיים של חפר", הגיבה. היה ציניה שהעולם הזה לא פירסם מעולם דברים שליליים על שייקה.

יצחק שמואלי
הפנין נדר מרדכי ועונו בשערי בית-המיעד פט ביום הראשון למשפט. אולם כוונתו השתבשה בגלל טעות בשלט, מעשה יד, חתח לכתוב, "הבונד למאסר-עולם", כפי שהתכוון, כתב, "הבונד למאסר של חיים ארוכים". שמואלי, שהוא איש-חרות ותיק, בוודאי לא התכוון לאחל לוועונו אריכות-ימים.

רחל אנג'ל העולם הזה

מיכל ברק שמשה אישיסטית המנוח הרביק לה את הכינוי הגברי, מייקל, היא סמל לשוניו הענקי המוחלט בכסית מאז מותו של מושל'ה. אחותו, צביה, המנהלת עתה את המוסד, מעסיקה את מייקל היפה כמלצרית הראשונה במקום ממין נקבה.

של הליכוד, נוסע השבוע לחו"ל. גם יורשו של קופמן בי משרת סגן-שר-האוצר, **עדי אמוראי**, נעלם לחו"ל באותם הימים בריוק.

■ **שלום חנוך** — כוכב גדול בקנה-מידה ישראלי אינו מתראיין. למפיקי תוכנית-טל-וויזיה פופולארית, שפנו אליו בבקשה לארחו, נאמר בשמו — לא באורח ישר, חלילה — שכל ינסו לטלפן אל הוד כוכבתו הביתה, שמא יטרידו את מנוחתו. ■ את דעתו על עולוב החיים סיכם הזמר **אריק לביא**: "זהו מלורדאמה יידישית בצרפתית". ■ הזמר-מלחין **שמוליק קראוס** חזר ליצור, אולי בעיקר בות ההלם על מות יידיו, **משה אישיכסית**. קראוס, שלקה ב- תקופת-יוכש יצירתית, כתב חי-מישה שירים חדשים והשמיעם השבוע בכסית, שם גרמו להתי-רגשות.

■ **דסנה ברק, זוהר אהליאב ונעמי רון**

הם. בסועדון זה מושגים לסועדים, בין השאר, שרימפס וקלמאר, שאינם כשורים לסהדרין, וכסבאו להופעת הרב עיוסזה רקנית-הבטן דבי נולדמן (מימין). בעל הסועדון, יעקוב טל (מאחורי הרקדנית) ניסה אף הוא לרקוד.

הושעה בעיקבות האשמות על שוחר מיני, ממתין עדיין לסיום ההליך השיפוטי שלו. טייטלמן ומאירוביץ הם חברי המפלגה הליברלית, והם ידידים מזה שנים בעירם, ראשון-לציון.

■ **אשת-החברה ניצה שולמן**, גרושתו של המנתח הפלסטי **יהושפט שולמן**, החליטה שהקז' היא עורכת טיול לאירופה בכל אמצעיה תחבורה הקיימים. מישראל יצ-אה על סיפונה של ספינת-הפאר של המלינר הישראלי **יהושפט רוזנוסר**, בחברת בני-מישפח תו וידידים אחרים. כשהגיעה ליוון, נפרדה ממארחיה והמשי-כה בטיסה לבלגיה. לאחר-מכן עלתה לרכבת פאר בעלת שלר-שה קרונות, שמחיר הכרטיס בה הוא כמחיר טיסה, והמשיכה לגרמניה. בגרמניה שכרה רכב וערכה טיול קצר באזור. אחרי שהות של שבוע בגרמניה חזרה ארצה. ידידיה אומרים שאת הטיול הבא היא תעשה באפוננו.

■ **הזמרת הוותיקה טובה פורת**, המעלה בימים אלה מופע משירי **אדית פיאף**, ממתנה לבוא אורח רם-מעלה לצפות במופע — **איב מוני טאן**, הזמר-שחקן הנודע, השר-אף להגיע לכסיד-נשיאות הצרפי-תי. נתן תשובה חיובית עקרונית למישפחת פורת. בני-המשפחה אף סיפרו שקיימת ביניהם היכ-רות קודמת. פורת, אנכ, היא גיסתו של **אורי פורת**, מנכ"ל רשות-השידור.

■ **המגנבת היהודית** נוהגת להזמין לארצות-הברית אישי-ציבור ישראליים ואנשי-עט לסידרה של הרצאות על נושאים שונים. **בס סיימן**, שהיתה אחראית לקביעת הישראליים שיהיו מזומנים להרצות, עזבה את תפקידה, ואת מקומה תפסה **סאלי לפר**, ידידה קרובה של **יעל דיין**. מאז שמונתה לסר-לתפקידה החדש, הוזמנה יעל דיין פעמים רבות כדי להרצות בדרכי ארצות-הברית לאנשי הי-מגבית. כעלה **רב שיאון**, שיצא לפני שנה לגימלאות, סובל מנסיעותיה הרבות של אשתו, המעוררות קינאה לא-מעטה.

■ **אסי-הפצועים שרה זלי צרמון** ערכה פסטיבל ביום-פתיחת המיסעדה החדשה שלה. 3000 אנשים תגו, סבאו ונהנו באירוע המוני זה, שהחל בשעה 6 בערב והסתיים לקראת חצות. אורחי-הכבוד היו אשת שגריר-

נמצא ככלא לאסירי הצווארון הלבן במדינת מינסוטה. כל האסירים בכלא הם יהודים, והרב המקומי מבקר אותו כל שבוע. פרי סיפר שהגיש עירעור, והוא מצפה לחידוש מישפטו בזמן הקרוב. הוא מקווה להשתחרר ולבקר בארץ.

■ בין האנשים שהתפנו ומצ-או זמן לבקר את **זאב (דוק)** **מאירוביץ** בכיתה-חולים א-ספ-הרופא, היה **אהרון טייטלמן**, האיש, ששימש כיועצו הבכיר של **אברהם שריר** ושי-ברקע.

מיכאל קרמר צלם-עיתונות נשלח לצלם את זירת-הרצח כתניה, המקום שבו מצא את מותו יצחק מיימון. אחרי שסיים את מלאכתו הבחין במפקד מישטרת נתניה, רב-פקד דוד שרה, ובקומרי-בתפקיד, כשהם עומדים ומשוחחים. קרמר ניגש אל-הם וצילם אותם מקרוב. שרה התרג, חטף את המצלמה מידו של הצלם וניפץ אותה לרסיסים. קרמר, שראה איך הורסים לו ציוד בערך של 4000 שקל, לא התרגש במיוחד, חזר למכוניתו, הוציא מצלמה אחרת והמשיך לצלם את שרה, כשהוא תופס מרחק-ביטחון מהשומר.

■ **אגב, הקלטת שהוציא ברלין באחרונה** — נבי ברלין בהופעה חיה, נמכרה להפתעתו כ-5000 עותקים. תוך ארבעה חודשים. 3000 קלטות נקנו בכתיאחת עליידי אישיכסית שחילק אותן כמתנה לקליינטים שלו.

■ **המנחה דן כנר** סיפר לידידים שהוא מעוניין בהגדלת מישפחתו, ושהיה מאושר אילו היו לו עשר בנות. אך לצערו, אשתו **דסנה** מסתפקת בשני הילדים שכבר יש להם. כנר הוסיף בהומור שאשתו היתה מסכימה להגדלת המישפחה, אילו היה הוא יכול ללדת את הילדים.

■ **ימים מעטים לפני נסיעתה** לניריוק לתצוגות השני-תיות של נוסקס, הספיקה הי-דוגמנית **תמי בן-עמי** לשלוח מיכתב ל**אולסי פרי**, המרצה עונש-מאסר על עבירות-סמים. בן-עמי מסרה לו במכתב את מספר-הטלפון של המלון שבו היא תשהה לצורך עבודתה. יר-מיים אחרי שהגיעה למלון טיל-פז אליה פרי, וסיפר לה שהוא

הרב שלמה קרליבך שהיה פופולארי מאוד בישראל לפני שנים, נחת לביקור קצר ב-ארץ והפחיע את אורחיו של מועדון-לילה בצפון-תל-אביב כשזימר לפני-

כור בלי איפור

בשבוע שעבר החליטה ועדת התש"קפים של רשות ניירותיה הערך שלא לאשר לקונצרט כור גיוס 40 מיליון דולר בישראל, אלא אם תפרסם בתשי"ק, שהכניסה את מצבה הפינאנסי, כפי שהיה לולא שינתה את שיטת רישום המאזנים.

בגלל חומרת ההחלטה דאגה הרשות לאישור ההחלטה עליידי כל חברי הנהלת הרשות.

משמעות ההחלטה היא כי כור לא תוכל לגייס את הסכום המבוקש, אלא אם כן תקבל את דרישת הרשות, שכן הדיו בספטמבר הוא התאריך האחרון לגיוס הון על-סמך מאזניה. לאחר שאזומת, שהסתיים ברגע האחרון, נסוגה הרשות מהחלטתה והסכימה לפירסום התשקיף כפי שהוא, בתוספת הערה על הכריכה, כי אילו המשיכה כור בשיטה הקודמת, היו המאזנים מראים הפסדים בסכומים לא ידועים. מדוע כור מתנגדת להצגת הנתונים הכספיים, כפי שדורשת הרשות?

עד 1986 ניהלה כור את מאזניה על בסיס רולארי. מאז 1986 היה הראשון שגרשם על בסיס שיקלי ובהצמדה למדד. המאזן הרולארי הראה על רווח של 5.5 מיליון שקל. אולם, כפי שצאזה הרשות (ניתוח מצויין עליכך נעשה עליידי סטלה קורין-ליבר בכספים), אילו המשיכה כור לרשום את מאזניה בשיטה רולארי, היה המאזן מראה הפסד של יותר מ-200 מיליון שקל.

למעשה, כור הצליחה להראות רווח באמצעות שימוש בסכום של 180 מיליון דולר שקיבלה בזמנו מאיראן, בתקופת השאה, עבור הקמת מיפעל תחמושת באיראן עליידי סולחם. מאז נפילת השאה הופקד הסכום בבנק ונשא רבית. בשלוש השנים האחרונות, שבהן ירדה רווחיות כור, החלה מ"כ בירה כל שנה כמה עשרות מיליוני דולארים מן הקרן לחשבון הרווח, וכך תיקנה את ההפסד לרווח. עליידי זה הצליח מנכ"ל כור ישעיהו גביש, להחביא את מצבו של הקונצרט. אולם בכך חיסל קרן שבה ניתן היה להסב את מיפעל סולחם לייצור אחר, ולמנוע את מה שקרה עכשיו.

עליידי העברת המאזנים מדולארים לשקלים הגדילה כור את הונה העצמי ב-220 מיליון שקל (הדולר פיגר אחרי

המדד בשלוש השנים האחרונות בעשרות אחוזים בכל שנה. שינוי הערכת ההון העצמי מדולר למדד איפשר להעלות את השווי הרושם במאזן. כור התחייבה לפני שנה באמריקה, שם גייסה 105 מיליון דולר, כי התחייב יותיה הפינאנסיות לא יעלו על פי שלושה מהונה העצמי. השנה הגיעה לגבול יכולתה ללוות כספים ולעמוד בהתחייבות זו. שינוי הרישום במאזן של ההון העצמי יאפשר לה עתה ללוות עוד כ-700 מיליון שקל.

מאונה השיקלי של כור לשנת 1986 מראה כי היקף המאזן היה חמישה מיליארד שקל. הרכוש השוטף 2.5 מיליארד שקל, מזה מלאי ועבודות בביצוע 1.23 מיליון שקל. הרכוש הקבוע 1.8 מיליון שקל, וההון העצמי 1.5 מיליון שקל.

מה שקרה בשלוש השנים האחרונות מסכן את כור. היא חייבת כיום מיליארד שקלים, מזה לבנק הפועלים בל-כשני מיליארד שקל. ההלוואות של הבנקים ניתנות למיפעלים ישרות. הביטחונות הן של כור תעשיות, חברת האם. הבנקים אינם יודעים כי כור אין ערבות הדדית, ואם מחר ישתכש מצבה של חברת האם כור תעשיות, הערכה לבנקים, לא ניתן יהיה לממש את הרכוש של הקבוצה, שכן המיפעלים אינם משועבדים בשום צורה לכור תע"ת. למעשה, הבנקים יוכלו לקבל כביטחונות רק את מניות כור תעשיות במיפעלים, ולהפוך לבעלי המיפעלים.

הונה של כור נשחק בגלל הפסדיה בשלוש השנים האחרונות בחצי מיליארד שקל, והוא עתה רק מיליארד שקל, ולא מיליארד וחצי. בקצב כזה, תוך שלוש שנים תהיה כור במצבה של סולחם-בונה. עלות המלאי האדיר של מיפעלי כור (בעיקר סולחם ותדיראן) עולה בריבית 200 מיליון דולר לשנה. מכל מיפעלי כור, רק חטיבת-המומן (מיפעל השוקולד) עושה כסף. תדיראן היא בצרות כבדות, ואינה מצליחה לזכות בשום מיכר של הצבא האמריקאי. סולחם צריכה להתחלל. מיפעלי הפ"לדה בקושי מכסים את עצמם. מיפעלי הקונסטרוקציה, המתכת והבנייה מפ"סירים, המלט מרוויה, אך לכור יש שם רק רבע והיתר שייך לכנל. מלראד מרוויח קצת כסף, כי הוא מתרכז רק בטלפונים. חטיבת-הכימיה בצרות מאז

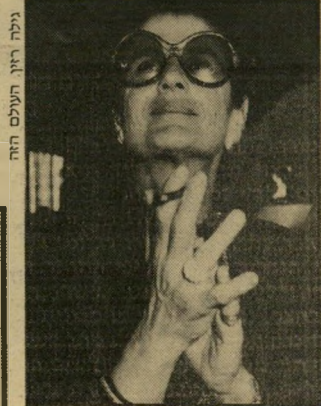
מודעי, יגל, טמיר, רבין, נבון

שרים שנויים במחלוקת, בעיקר אריאל שרון.

למה רבין מסרה לעריכה את

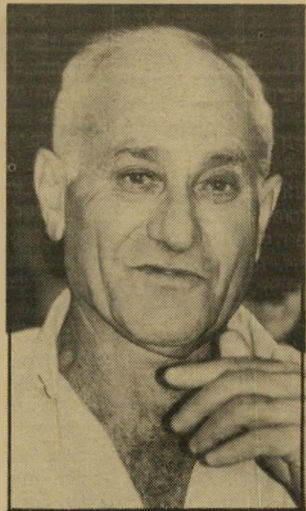
אשתישר נבון
— ומחלת סרטן

אשתישר רבין
חשבון צ'קים —

שאיראן הפסיקה לקנות כימיקלים. כור השקיעה במפעל כימי אדיר ברמת-החוב, סכום של יותר מ-100 מיליון דולר, ואין קונה לתוצרתו. צינורות המזרח החיכוך מייצרים רק למלאי. חי טיבת-המיסחר כושלת ומפסידה כסף.

למעשה, כור היא במצב קשה. הבי עיה העיקרית היא שאין לה מנהלים טובים. מנכ"ל, ישעיהו גביש, אינו מאיר עמית ולא נפתלי בלומניץ, ולא הצליח בחמש שנות ניהולו להסב את הקונצרט (כמו שעשה אהרון דברת בכלל) לאפיקים ריווחיים. הוא הקיץ עצמו כאנשים בינוניים, ומינה מעליו יו"ר-מועצת-מנהלים (ארנזן

מנכ"ל גביש
חיסול קרן

גפני) שהוא קישוט חביב ולא-מפריע. שני המנהלים המוכשרים של כור, בנימין גיבלי ויצחק בן-דב, נכדי טו החוצה.

כור מאיימת על עצם קיום בנק הפועלים, הבנק, שספג בשנים האחרונות את התמוטטות סולחם-בונה (500 מיליון דולר אשראי אצל הבנק) ועסקי ההתיישבות (1.5 מיליארד דולר אשראי), לא יוכל לעמוד בקריסת כור. אולם ראשי חברת העובדים עוסקים בקושי מטיקה, ואינם שמים לב לכך שהכית נופל.

אם יש עוד סיכוי להבריאה את כור, זה רק עליידי סילוק מרבית מינהלת כור (80 מקבלי-משכורות, שלא ברור מה תפקידם) והבאת מוכשרים במ"קומם. אם יתן ישראל קיסר את הקונצרט בידי צוות של גיבלי, בן-דב, ריינר ובלומנטל, כולם אישים שהוכיחו עצמם בעבר, יוכל, אולי, להציל את כור, וכל חברת-העובדים מהתמוטטות.

סיפרה, המתאר בעיקר את חייה כרעיי תו של. הספר כולל גם פרק המסביר את פרשת חשבונית-הבנק שבגללה התפ"ט בעלה מראשות-הממשלה.

אופירה נבון השלימה אף היא את ספרה, שיתאר בעיקר את מאבקיה בסרטן-השד. הספר עובר עתה בדיקה ראשונה עליידי בעלה.

עוד שכונות וילות

שטח של 45 דונם, עם אישוריי בנייה ל-90 וילות ליד קריית מטרס דורף בכניסה לירושלים, נרכש עליידי משקיע חרדי מ'נאווה, בשם פוקס. הוא שילם 1.5 מיליון דולר. עתה מחפ"שים בעלי השטח קונה לשטח דומה, הגובל בזה שנמכר.

רמת-גן דורשת את מיגרש בניהורבין

מיגרש המסלבות המאוחדות של בני הורבין, מול בורסת-היהלומים, מהווה את אחד הנכסים העיקריים שמחזיק כונסיהנכסים. המיגרש הוערך באחרונה כשווה שביעה מיליון דולר, והוא משועבד לבנקים לאום ודיסקונט כנגד הלוואות בסכומים של ששה-שיבעה מיליון דולר. עתה פנתה עיריית רמת-גן, שנתנה בזמנו את המיגרש לסחלבות המאוחדות לצורכי הקמת מחלבה, ותובעת אותו בחזרה. בגלל הפרת הסכם-המכירה, אם תזכה העירייה, יספגו שני הבנקים מכה נוספת.

למה פרס נסוג מייצור ה"לביא"

לפני שבוע נפגש שימיעון פרס עם יצחק רבין ומייד, בתום הפגישה, חל מהפך בעמדותיו. פרס, עד אז תומך נלהב בלביא, קיבל למעשה את עמדת רבין.

מה קרה בפגישה, שגרם לשינוי לפי הדיווח שמסר רבין למקורביו, הוא אמר לפרס שכאשר זה התחיל בתוכנית הכלכלית החדשה תמך בו רבין בכל, ולמעשה לולא תמיכת משרד הביטחון לא היתה התוכנית יוצאת לפועל. משרד-הביטחון קיצץ בתקציב בצורה דראסטית, פיטר 14 אלף מוע"ט קים, ועשה מעל ומעבר כדי לסייע לתוכנית ולפרס.

עכשיו, אמר רבין לפרס, "כאשר אני ממכר המאגר נגד הלבאי, אני מצפה שתסייע לי כמו שאני סייעתי לך. בלי להתחשב בקשיים שהדבר גרם לי".

פרס הרים ידיים והצטרף לעמדת רבין בעניין הלבאי.

אגב, אחד הסודות שהתענייה הא ווירית מסתירה הוא כי נוסף על 52% מחלקי הלבאי המיוצרים באמריקה (גוף, כנפיים, מנוע), עוד 12% מיוצרים במדינה אירופית (כל המערכת האופטית).

הקרב על הנסיכה

יש משהו בארץ-ישראל ההופך את שים פשוטים לנסיכים ורוזנים, קל ור חומר דגים.

עובדה: דג פשוט, הקרוי בקניה דג-הנילוס מפני שהוא מתרבה במצא"ר הנילוס באגס-זיקטוריה, מגיע לישר אל ונקרא כאן נסיכת הנילוס". זהו דג שמישקלו מארבעה ועד 40 קילו, רג כשהוא במיטבו — 10 קילו. הרג טעים ביותר, וישראלים וזרים התחילו לייבאו ארצה בצורה לא-סדירה, ולשווקו כאן.

הביקוש לדג היה גדול, הייבואנים (חברת א. אילין וחברת מנדר) הרוויחו יפה, וזה עורר את תשומת-לב שליטי יבוא-הבשר-הדגים לישראל, קבוצת מאיר עזרא ויעקב סלקון. הם שלחו איש-עסקים בעל כישורים לקניה, ותוך 48 שעות שוכנעו הקנייתים באר גם ויקטוריה להקים מיפעל-קירור ב-השקעה של 200 אלף דולר. זאת לפי הגירסה של קבוצת עזרא-סלקון. הקנייתים קיבלו התחייבות כי כל כמות שידווג תירכש, ומאז, אחת לחודש וחצי, עושה את דרכה לישראל אניה מקניה, ועליה 80 טון עבור הקבוצה, ועוד כמה טונות עבור הישראלים האחרים.

רשיון-הייבוא של הדגים הוא על שם מאיר עזרא, יעקב פלקון ונחמיה לחובביץ. שלישיה זו גם פתחה את קריהאשראי.

הדבר קצת מוזר, כי לפני חודש נמסרה לבורסה הודעה של החברה לקרן, העוסקת בייבוא בשר ודגים לישראל, כי היא הקימה שותפות חדשה עם נחמיה לחובביץ לייבוא דגים, כדי להתחרות בייבוא של קבוצת עזרא-סלקון.

לחובביץ אמר כי אינו שותף לייבוא, וכי משוכך רב עם פלקון. פלקון אמר כי העדיף להמפעל בקניה ייע"ש על-ידי אחרים, כדי שלא לשתף את לחובביץ, ידידו, בייבוא. אבל רשיון נותן-היבוא אמרם אחרת, ולפחות הם שונים מדיברי פלקון ולחובביץ.

חמרורים

הלב החכם

נישאו ♦ בנירוויק, ד"ר רוברט ג'רוויק, 41, ממציא הלב המלאכותי, הקרוי על שמו, ומרילין סאוואן, 41, סופרת, הנחשבת (לפחות לפי ספר השאי"ם של ניוס) לאדם החכם ביותר עלי אדמות (מנת-מישכל של 230 נקודות). אלה הם נשואיו השניים של ג'רוויק ונשואיה השלישיים של סאוואן.

הכדור ההיסטורי

נפטור ♦ בלונדון, מהתקף-לב, מקס שפיץ, נשיא-הכדור של איגוד הכדור הישראלי, שפיץ, שעלה ארצה מדרום-אפריקה, איש-תיירות ואחד ממקימי שכונת-היוקרה האשקלונית אפריר, הוא האיש שהביא את מישחק הכדור לארץ, בהקומו ברמת-גן את מועדון הכדור הראשון בארץ, אחרי ששיכנע את ראש עיריית רמת-גן של אותם ימים, אברהם קריניצי, בייחודו של מישחק הכדור, שאפילו הצליח לעכב, בשעתו, את סר פראנסיס דרייק, מפקד הצי האנגלי בקרב הגורלי נגד הארמדה הספרדית שעמדה לפלוש, ב-1588. לארצו, עד שסיים את מישחק הכדור בו עסק בעת שקיבל את ההודעה על צי האויב המתקרב (יש מספיק זמן גם לנצח במישחק זה וגם להכות את הספרדים שוק על ירך").

המישפטן הימי

נפטור ♦ בחיפה בגיל 77, ד"ר נפתלי (היינץ) וידרא, מאבות

אשיתפנות וידרא
נס בבומה

הספנות העברית. וידרא, יליד גרמניה ומישפטן לפי השכלתו, עסק בארץ בנושא הספנות גם במישור הציבורי (במיסגרת הסוכנות היהודית) וגם במישור העיסקי, עת שימש, משך 21 שנים, כמנכ"ל חברת צים, אותה הפך מחברה של אוניה אחת לחברה של 70 אוניות. בין שאר עיסקויו הימיים של וידרא: הקמת חברת-ספנות (הכובב השחור) לגאנה האפריקאית וחברת ספנות (חמשת הכובבים) לבורמה האסיאתית.

רודף-השמלות הקשוח

נפטור ♦ בחוותו, בטוסון שבמדינת אריזונה האמריקאית מהתקף-לב, בגיל 63, לי מרוויין, שחקן-הקולנוע שהתפרסם בתפקידיו הקשוחים (האיש שירה בלברט ואלאוס, שנים-עשר הנועזים), מרוויין, שהתגרש לחיל-הנחתים של מילחמת-העולם בגיל 16, נודע, לאחר מכן, אחר קריירה קצרה כשורבב וכשפנה לעולם הסרטים, גם כהולל מושבע וגם כרודף-שמלות רב פעלים, למרות שנישא שלוש פעמים. קשרו הישראלי של מרוויין הופעתו, לפני שנתיים, במחן הדלתא של מנחם גולן, בתפקיד מפקד היחידה החולצת בני-ערובה בכיירות.

רונית אלקבץ, דוגמנית, מספרת על ילדותה, על צעדיה הראשונים בדוגמנות, על שבוע-האופנה הישראלי, על חיי הדוגמניות בפאריס ובארץ, על מקומם של מישפחה, גיל, הופעה חיצונית וקאריירה בחייהן של הדוגמניות

"אני מניחה שהמיקצוע שלי הוא לא לרוחם של בני מישפחה אבא, שהם רובם רבנים ידועים"

"אני מאוד ביישנית, אבל דווקא מול המצלמות או על המסלול אני הכי פתוחה ושוכחת מכולם"

"אמא שלי אוספת תמונות שלי המופיעות בעיתונים, למרות שלפני אחרים היא לא מתגאה ביי"

"התקבלתי לאחת מעשר הסוכנויות הכי גדולות בפאריס, ואני שחורה ולא גבוהה במיוחד"

"אני חושבת שדוגמנית צריכה לפרוש בגיל 35, אבל אם אשה נראית טוב בגיל 40 אין סיבה שלא תמשיך"

"לשבוע האופנה אין מה לחדש לי מבחינה מיקצועית. אני עומדת להשתתף בתצוגות סאלונים בפאריס"

ראיינה ענת סרגוסטי

"דוגמנית לא צריכה

להיות יפה!"

יש המתמחות בדוגמנות-צילום, יש העושות את שני הדברים יחד. רונית אלקבץ, היא אינה דוגמנית ממוצעת ואופיינית. היא אינה בלונדית זוהרת הלבושה במיטב ביגדיה האופנה העכשוויים, אינה מאופרת באיפור כבד, אינה מרבה להופיע במדורי הרכילות והחברה בעיתונים. היא בת 23, מתפרנסת מדוגמנות, עושה עכשיו את צעדיה הראשונים בעיר החשובה ביותר בעולם האופנה והדוגמנות: פאריס. רבות מן הדוגמניות הישראליות, וגם אחרות, חולמות לעשות זאת בחו"ל. רבות חולמות להופיע בתצוגות היוקרתיות המתקיימות בעיר-האורות. אחרות חולמות

שבו מתקיימות התצוגות. הדוגמניות עובדות קשה בחדרים קטנטנים, כשהן מציגות את הדגמים לפני הקניינים היושבים מרחק נגיעה מהן. חשבתי שיש משהו מביך לצעירה שנאלצת כמעט להתערטל מול גבר חמור סבר, איש-עסקים שאינו מביט כמעט בפניה, אלא כוחן את הבגד שלגופה בחינה מדוקדקת, לעיתים נוגע וממשש. והדוגמנית, שעוטה על עצמה את פני-הפוקר, משחקת את התפקיד במיקצועיות ללא הנד עפעף. רונית אלקבץ מופיעה לעיתים בתצוגות-אופנה גדולות המתקיימות בישראל, אך לדבריה היא מעדיפה לדגמן לפני המצלמה. יש דוגמניות המתמחות בדוגמנות-מסלול.

מארוקאים נוהגים לנעול - בעלי חרטום מחודד, כמו בספינת-מילחמה עתיקה. רונית אלקבץ, אחת הדוגמניות הצעירות והמצליחות בארץ, חזרה לפני שבועיים מפאריס ונוסעת לשם בחזרה השבוע. בעת שאירועי שבוע-האופנה, שהתקיים השנה בירושלים, משכו אליהם את מרבית הדוגמניות הישראליות, היתה רונית דווקא בתל-אביב, ולא השתתפה בתצוגות הגדולות והקטנות בשבוע-האופנה. שבוע-האופנה מושך אליו תשומת-לב, אך הדגש מושם בעיקר על יצרני-האופנה הישראלים והמעצבים למיניהם, ועל הקניינים הזרים, הממלאים את חדרי המלון

בית-הקפה חיכתה בחורה רזה. שיר ערה השחור-שחור והארוך היה מתוח לאחור, בעזרת קשת מיוחדת. לאוזניה ענדה עגילים מוזהבים גדולים ובוולטים. עיניה הכהות היו מאופרות בקו שחור בולט. פניה היו בהירות, כמעט חיוורות. רק אחרי שהתקרבתי ראיתי שזהו סוג מיוחד של איפור. היא לבשה גופיה בהירה, שכתפיות החזיה הציצו ממנה בצורה בולטת, והיא אפילו לא ניסתה להסתיר אותן. היו לה מיכנסיים ירוקים שעליהם היו מודפסים מרחים לבנים גדולים. מכפלת המיכנסיים היתה פרומה ברישול. לרגליה נעלה נעליים לבנות, כאלה שקשישים

(המשך מעמוד 15)

שמונתן תופיע על שער של אחד מעיתוני האופנה החשובים בעולם, כמו ווג. מעטות בלבד מגיעות לשם.

בשנים האחרונות שומעים יותר ויותר על דוגמניות ישראליות שנוסעות לדגמן בחו"ל.

לעיתים קרובות מדובר בגנדים תוצרת הארץ המיועדים ליצוא. היצרן, או מעצב האופנה, לוקחים איתם את הדוגמנית כדי שתציג שם את הבגדים.

אין מרגישה אשה המשמשת קולב נאה לבגדים נאים! איך היא חיה, מה היא אוכלת, איזה דיאטה היא שומרת, איך היא מתאמרת לפני שהיא יוצאת מהבית, האם היא מקפידה על שנת-יום, או שמושג כזה קיים רק במחשבתם של אנשים הרחוקים מעולם הדוגמנות והזוהר?

רונית מפריכה רבות מן האגדות הקטורות למיקצוע, ואולי משום שהיא עצמה שונה מאוד. הן מחברותיה למיקצוע והן בכלל.

בנוסף לעבודתה כדוגמנית, שממנה היא מתפרנסת, עוסקת רונית גם בעיצוב בגדים. בינתיים אין המדובר בעיסוק מיסחרי, אלא בכך שהיא תופרת לעצמה את הבגדים שהיא לובשת, ולובשת רק בגדים שהיא תופרת ומעצבת. היא מעידה על עצמה שאינה מעצבת לטעמו של ההמון הגדול, אלא אך ורק לטעמה שלה. שהוא שונה, מוזר ואולי חדשני מדי לתקופתו.

בעתיד, כך היא חושבת, תתרכז יותר בעניין היצירתי ופחות בדוגמנות. אבל זה רק בעתיד. ורק אם תוכל להשתחרר מן הקושי שלה להיפרד מן הבגדים שעיצבה ותפרה.

היא צעירה נעימה לשיחה, פתוחה, המתייחסת לחיים בקלות. היא נראית אחרת לגמרי בכל תמונה ותמונה, ולעיתים נראה שאין זו אותה האשה. לדבריה, בצילומים ובתצוגות היא מרבה להשתמש באביזרים, שאת רובם היא עושה בעצמה. לעיתים אלה כובעים משוגעים, לעיתים תיסרוקות גראנדיוזיות.

לא תמיד מוצאים דברים אלה חן בעיני חברותיה למיקצוע ובעיני הקהל. אך היא בשלה, אינה מוותרת.

■ ■ ■

● איך זה שאת לא עסוקה עכשיו ב"שבועי-האופנה", זה לא משהו יוקרתי?

זה יוקרתי כמו כל התצוגות הגדולות. אבל זה לא ביגדיל אם לא מופיעים בו. את לא מצטערות?

„אני רוצה שני ילדים, אבל בגיל מאוחר יותר, לקראת שנות ה-30 לחי". עכשיו זה לא הזמן!"

לא. לא חסרות תצוגות גדולות. ● אבל חוץ מהתצוגה הגדולה, יש ב"שבועי האופנה" הרבה עבודה של דוגמנות בחדרים קטנים.

נכון, זו עבודה שחורה. אני אישית לא אוהבת אותה. זו עבודה של 12 שעות בחדר.

● זה לא קצת מביד לדגמן בחדר קטנטן, כשהקניין בוחן כל חלק בגופך מקרוב?

לא. את שמה מעין מסך על עצמך, מין מחסום מסויים.

● ובתחילת הדרך שלך, זה היה מביד?

לא אותי.

■ ■ ■

● את לא ביישנית? אני מאוד ביישנית.

● איך זה מסתדר יחד עם המיקצוע, שכולו חיפיה?

הדוגמנות זה דבר שאני אוהבת, אז דווקא מול המצלמות או על המסלול אני הכי פתוחה בעולם ושוכחת מכל האנשים. אני עושה מה שאני מרגישה ואוהבת את זה. ובעבודה, הצילום יותר מדבר אליי מאשר דוגמנות-מסלול.

● מה ההבדל?

בצילום את יכולה להשתנות בצורה, יכולים להיות לך אלף פנים. יש המון סיפור מאחורי המצלמה.

במסלול יש השואו, שזה דבר יפה, אבל בארץ כמעט שלא עושים שואו שיש מה לראות בהם חוץ מהתצוגות הגדולות, שנעשות אחת לחודשיים או יותר. כל התצוגות הקטנות זה חלטורות, שנעשות בכל מיני חדרים קטנים, והן לא סימפאטיות.

● זה משנה מי הקהל שבא לתצוגה? בחלטורות הקהל זה קהל שלא מבין. מעניין אותו לראות רגליים יפות, כשמציגים את כיגדיי הים של העונה הבאה.

● בשאת מדגמנת על המסלול, את מרגישה את הקהל.

בהחלט. ובמיקרה שלי, גם מרבים לצחוק עליי בקהל.

● למה?

כי אני תלושה, אני גם מעצבת ועושה

אביזרים לתצוגות-אופנה, שהם מאוד גראנדיוזיים. אבל זה בסדר שצוחקים, זה צחוק חיובי לגביי.

● את עושה דברים מיסחריים? לא, בכלל לא. לא מעניין אותי הצד המיסחרי. אני קודם כל מעוניינת ליצור, ואני לא יכולה ליצור משהו שמתאים להמונים.

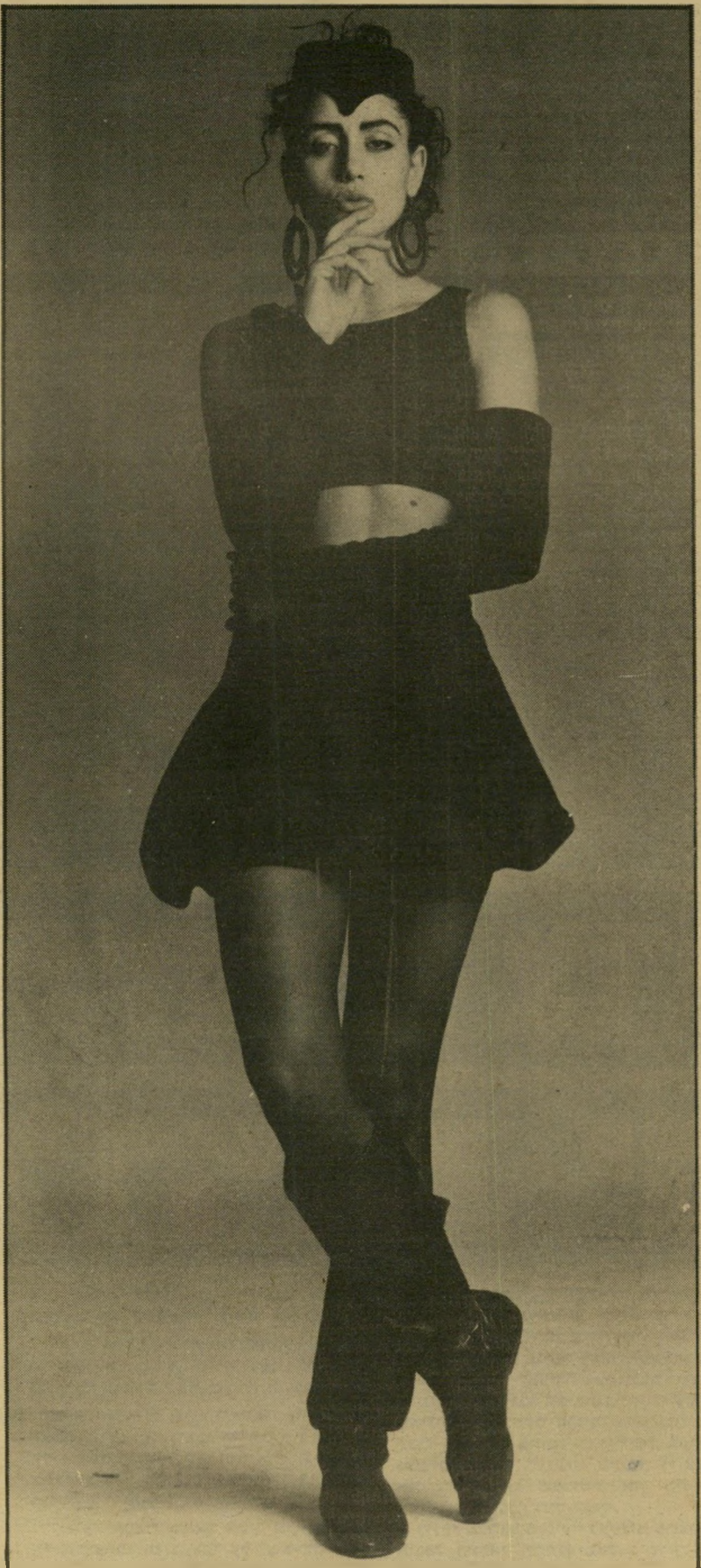
אני שקועה 24 שעות ביממה ביצירה. גם דברים שעשיתי לפני חמש או שש שנים עדיין לא מתאימים לאופנה הישראלית.

● את מנסה למכור? לא, זה לא מעניין אותי עכשיו. בינתיים אני רוצה רק ליצור ולבנות את עצמי. דוגמנות זו רק תקופת-ביניים, כדי לפתוח לעצמי דלתות לעתיד.

● את מבינה לעצמך רקע?

כן.

● כמה זמן את דוגמנית? בתל-אביב אני רק שנה, ולכן רק שנה עוברת

דוגמנית אלקבין מדגמנת בגד מעשה-ידיה בחצונות קטנות מעניין את הקהל לראות רגליים יפות

כדוגמנית-צילום. אבל כשגרתי בחיפה הייתי דוגמנית במשך שבוע שנים.

■ ■ ■

● כמה שעות ביום את מקדישה למיקצוע?

אני לא עושה תצוגות קטנות. אני משתתפת רק בתצוגות גדולות ובצילומים, פעמיים עד שלוש פעמים בשבוע. יש תקופות שאין ויש תקופות שזה כל יום.

● אבל עיקר הפרנסה היא בתצוגות קטנות.

נכון, הכסף בא מהתצוגות הקטנות.

● ואת יכולה להרשות לעצמך לא ללכת?

כסף מעניין אותי כדי להיות טוב. כסף זה דבר נורא נחמד וטוב ועוזר, אבל אני לא מתאמצת להשיג אותו. אני יודעת שהגישה שלי מצחיקה. אני תמיד אומרת: כשיש — זה טוב, כשאין — זה עוד יותר טוב.

● למה עברת מחיפה לתל-אביב?

אין ספק שזה המקום להתפתח בו.

● חיפה היא קטנה? כן, היא פרובינציה לעומת תל-אביב. אבל אני מניחה שההתפתחות שלי בעתיד תהיה מעבר לים. עכשיו אני עושה שם את הצעדים הראשונים שלי.

● מה את עושה? דוגמנות-צילום.

● איך הגעת לזה? החלטתי שאני לא אוהבת את מה שקורה כאן ונסעתי.

● כל אחת יכולה להצליח בחו"ל? זה תלוי בה. אבל אצלי זה לא רק דוגמנות, אלא גם היצירה, ושם יש יותר מה ללמוד.

● איזה דברים את מדגמנת? כיגוד. אבל רק התחלתי, רק גרשתי לסוכנות. ושם הכיגוד מאוד אחר מאשר פה.

כשאני מגיעה לארץ לצילום ואני רואה את הרגמים, אני מוכנה לפעמים לוותר על הכל, על הצילום ועל הפירסום, ובלבד שלא להצטלם עם הדברים האלה, שאני לא רוצה אותם. אני נלחמת עם עצמי. בגד זה אופי בעיניי, ואת זה היצרנים לא מבינים.

לפני יומיים עשיתי כתבת-אופנה לאחר העיתונים, והבגדים היו פשוט מחרירים. אני בטוחה שעל מישהי אחרת הם היו נראים כמו על הקולב. אני השתדלתי לעשות מהם משהו אחר, בעזרת התיסרוקות והאביזרים שהוספתי.

● את מנסה לתת אופי לבגד גם כשאת לא אוהבת אותו?

אני חייבת.

■ ■ ■

● את לא חושבת שיש אופנה ישראלית טובה?

„רובם אוהבים בלונדיות עם עיניים כחולות, וחיוך מאוזן לאוזן. אני לא יכולה לחייך, אני קצת מוזרה"

יש דברים נחמדים ליוס-יום.

● את לא קונה סה בגדים? אני לא קונה בכלל. אני עושה הכל לבד.

● כשאת באה לצילום, את מתערבת גם בבחירת הרקע לצילום?

אני כל הזמן אומרת מה שאני חושבת. אני לא יכולה לא להגיד. אני חושבת שאני קצת בעייתית. קשה לי להשלים. משום מה תמיד נראה לי שאני יודעת יותר מה מתאים לכל בגד.

● יש לך ביטחון עצמי מופרז.

לא. וגם כך זה רק בעיניי אופנה. בחיים הפרטיים אני אדם מאוד פשוט, מופנם וסגור. אני חיה בשקט. הוור הוא כי, בפנים, הוא לא סביבי.

אני לא נמצאת באירועים ערב-ערב, אני לא חברה של כל מיני אנשים. אני מאוד רחוקה מזה.

אני חיה יותר על טלוויזיה וספרים ויצירה ורמיון. כשהייתי ילדה, הרמיון השתלט לי על החיים עד כדי בילבול.

● בלומר?

יש לי דימיון מפותח, ואני לפעמים קצת נבלעת לתוכי, מרחפת. בעבר הרמיון השתלט על הכל, היום מצאתי את האיוון.

● איפה נולדת?

נולדת בכארישבע, ובגיל 11 עברתי עם המישיפה לחיפה. הוריי באו ממגדור שבמארוקו. אבא היה מתנך, אבל בארץ הוא מנהל

רונית אלקבץ בתמונת פירסומת
לא הית' הילדה הכי יפה בכיתה'

נמצאת איתן כליך בקשר, רק באירועים למיניהם, אם את משתתפת בתצוגה גדולה, או יש שלושה ימי-חזרות, שבמהלכם את מתיירת ומתקרכת, ואחר-כך אין כמעט קשר. **אף פעם לא עשית תצוגות קטנות?**
רק כשגרתי בחיפה. בתל-אביב אני עושה אותן רק כשהכיס ממש מתרוקן. **אבל אילו היית עושה, יכולת להיות עשירה.**
אני מניחה שכן. אילו רציתי, יכולתי, וגם כעניי האופנה שאני מייצרת, המון בחורות רוצות שאתפור להן בגדים, אבל אני לא יכולה להרוויח מזה. **למה?**
אני מרגישה שזה עדיין לא הזמן. אני לא יכולה לעשות משהו שאני לא אוהבת ולא שלמה איתו. בגדים שאני תופרת, אני לובשת רק פעם אחת, או יש לי ערימות של בגדים. יכולתי לתת אותם או למכור אותם, אבל אני לא יכולה להיפרד מיצירות קטנות שלי. אני מניחה שאני אתגבר על זה. עכשיו אני יותר פתוחה ויותר נותנת, וזה דבר טוב, כי אני מתפתחת יותר. **את רכושנית?**
לא, רק על היצירות האלה שעוד לא השלמתי עם הפרידה מהן.

■ ■ ■
החורים שלך באים לתצוגות שאת משתתפת בהן?
לפעמים. כשהייתי בחיפה הם היו קרובים, היום זה רחוק, אז הם מסתפקים בצילומים שמפיעים בעיתונים. **הם אוספים?**
אמא רי אוספת. בינינו, אני יודעת שהיא מאוד גאה בבת שלה, אבל כפני אחרים לא. היא אוספת את התמונות בהסתר. **השתתפת פעם בתצוגות של שבוע-האופנה?**
עוד לא, אני רק שנה בתל-אביב. **היית רוצה?**
הייתי רוצה כמו שאר התצוגות, אין לזה שום ייחוד. (המשך בעמוד 30)

איפור, אבל לפעמים אני יכולה לא להיות מאופרת אפילו בתצוגת-אופנה. זה עניין של הרגשה. **המיקצוע לא מחייב אותך להיות כל הזמן מאופרת? יש דוגמניות שמתאפרות אפילו כשהן בבית.**
אותי זה לא מחייב. יש כליך הרבה שעות שאני עם המון איפור על הפנים, שזה כיף להיות לפעמים לא מאופרת. היום, למשל, התאפרתי רק קצת. אין לזה קשר לדוגמנות. **מה את לובשת?**
הבגדים שלי מאוד דוגמניים, במרכאות, אבל מאז שאני זוכרת את עצמי אני מתלבשת כך, כי

„אני מבוקשת על-ידי מ' שאוהבים את הסיגנון שלי. יש דברים שלא אוהבים את המראה שלי, חושבים שאני מוגזמת מדי”

כך אני רוצה. אני תופרת לעיתים בגדים שאני רוצה ללבוש באותו הערב. בגדים אצלי זה רגש, ועכשיו אני מרגישה שאני צריכה ללכת בחזיה, למשל, כי אני רוצה שיראו את החזיה. יש לי חזיה אחת בבית, ולא משום שאני צריכה — יש לי חזה קטן — אבל אני רוצה שיראו את החזיה, כי אני חושבת שזה יפה. הבגדים שלי מאוד אחרים. **איך הדוגמניות האחרות מתייחסות לזה שאת גם מעצבת-בגדים?**
הן דווקא מאוד מפרגנות. **לא מקנאות בך?**
לא, אני לפחות לא רואה את זה. אני גם לא

לא. היא צריכה לשדר משהו משל עצמה. לשדר אופי, עוצמה וסטייל מסויים. **וזה תמיד היה לך?**
כן, ובלי קשר לדוגמנות. אני זוכרת את עצמי אחרת גם כשהייתי בבית-ספר בתל-אביב, אחת. גם אז הגינס היה חייב להיות בדיוק מתחת למותניים, וחולצת בית-הספר היתה גזורה על החזה, והתיסרוקות שלי תמיד היו אחרות. **היית שונה מכולם?**
כן. **לא היית חברותית?**
רק כי הייתי ביישנית. דיברו עליי הרבה בגלל ההופעה שלי. הקרובים אליי לא הבינו איך אני כליך ביישנית מצד אחד, ומצד שני בהופעה החיצונית אני כליך פתוחה. אבל זה לא נכון. אולי ההופעה החיצונית היתה ההגנה שלי מפני העולם. **היית תלמידה טובה?**
עד כיתה יוד הייתי אחת המצטיינות. אחר-כך קצת ירדתי, בגלל העבודה ובגלל מערכות-החיים. **דוגמניות תמיד אומרות שדוגמניות זה רק דבר זמני.**
נכון, הרבה אומרות את זה, ורובן ממשכות עם זה עד סוף החיים. **אומרים את זה כי זה בושה להיות דוגמנית?**
לא. **כשאומרים דוגמנית, מייד חושבים על משהו שיש בו הרבה זוהר ומעט תוכן.**
זה טיפשי. מי שמדבר על יפה וטיפשה — טועה. יש המון דוגמניות בארץ שהן משכילות שלומדות ומעשירות את החיים שלהן. התרמית נוצרת בגלל כמה שהן באמת כאלה. **דוגמניות נמצאות כל הזמן בעיתונים, ולא רק במדורי-האופנה. גם במדורי החברה והרכילות.**
נכון, אין מה להתבייש במיקצוע. לפחות אלה שאני מכירה לא מתביישות בו. **יש לך חברות דוגמניות?**
לא. יש כמה שאני מחבבת, ואני בקשר איתן אחת לכמה שבועות. אני יותר עם החבר שלי, אני שקועה בעולם שלי. **ישוב אני חוזרת לשאלה: זה מיקצוע זמני?**
אני רואה את זה כמיקצוע. אני לא אגיד שאני לא אוהבת אותו. זה יהיה שקר. אני אוהבת מה שאני עושה בתוכו. בשבילי זו תקופת ביניים, דרך לפתוח דלתות ליצירה שלי, להמשיך, זו תקופת מעבר שאני נהנית ממנה. גם כפאריס אני מגששת בתחום האופנה והיצירה. אני מניחה שלא יקח הרבה זמן ואני אשקע עמוק בעניין, ואני מאוד אוהבת לעשות את זה. אני רודפת שלמות בכל דבר. **את דוגמנית מבוקשת?**
עליידי אלה שאוהבים את הסיגנון שלי. יש המון שלא אוהבים אותי. **למה?**
לא אוהבים את המראה שלי, חושבים שאני יותר מדי מוגזמת. **ומצידך, יש דברים שאת לא מוכנה לדגמן?**
זה עוד לא קרה, כי עם הרמיון שלי אני יכולה לעשות מהדבר הכי לא מוצלח משהו לפחות נחמד, אם לא יותר מזה. **ומסריע לך שיש כאלה שלא אוהבים אותך?**
לא, אני דווקא נהנית מזה. **זה לא מעליב?**
לא, זה סימן שאני שווה יותר. הם אוהבים את הבלונדיות עם העיניים הכחולות והחיך מאוזן לאוזן. אני לא יכולה לחייד. אני יודעת מראש איך זה צריך להיראות, ואני לא מסוגלת סתם לחייד מול המצלמה. אני קצת מוזרה, אבל זו אני וזה חשוב לי. בכל דבר שאני עושה אני מעורבת עד הסוף, אחרת אני לא נוגעת בו. **יש לך זכות וטו על התמונה הסופית?**
לא, זו בחירה שלהם, אבל את רוב העבודה אני עושה בצילומים, כך שההבדלים בין התמונות הם מאוד קטנים.

■ ■ ■
מה סדר-יום של דוגמנית?
אני לא יודעת. אני באופן אישי, כמה מאוד מוקדם בבוקר. אני אוהבת את הבוקר לפני שהאור הצהוב נכנס לתוך החיים. **ומה את עושה אז?**
אני חושבת. אני מתעוררת בסביבות 6 בבוקר וסתם חושבת. לפעמים אני חוזרת אחר-כך לישון, ואם יש עבודה אני הולכת לעבודה. אבל תמיד אחרי העבודה אני שמחה לחזור הביתה. **את מתאפרת כל פעם לפני שאת יוצאת מהבית?**
זה עניין של תקופות. עכשיו אני בתקופה של

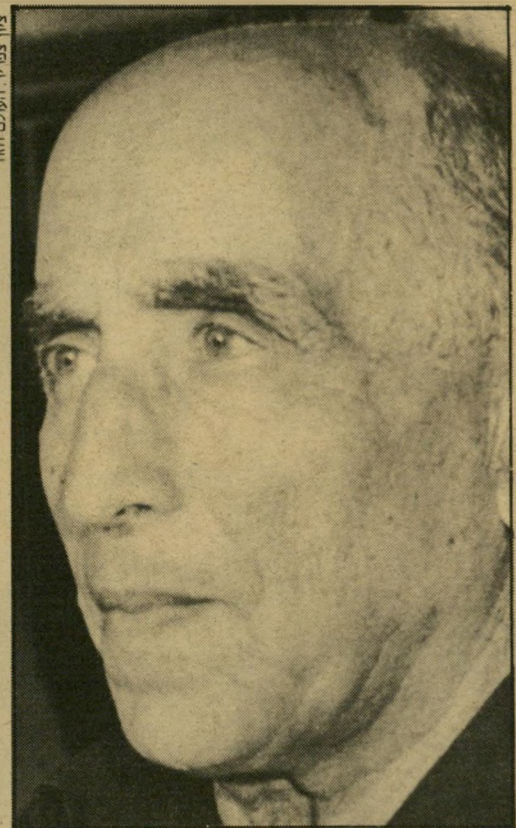
סניף דואר, ואמא שלי ספרית. אני הבת הבכורה והיחידה, יש לי עוד שלושה אחים. **ומה אומרת מישפחה ספרדית טובה על הבת הבכורה שלהם, שהמיקצוע שלה קשור בהתערטלות על בימה?**
המישפחה של אבא שלי הם רבנים כולם, ידועים ורציניים. לא דיברתי איתם, אבל אני מניחה שזה לא לרוחם. ההורים נפתחו אל החיים ביוזמתי. **זה היה כרוך במריבות?**
לא, בכלל לא. זה נעשה רק דרך שיחות ובקטן, קטן, קטן. חוץ מזה, מגיל 18, כשהגייסתי לצבא, עובתי את הבית ועברתי לגור עם החבר שלי, שאני איתו עד היום. **וההורים לא אמרו על זה כלום?**
בצבא את באה הביתה רק מדי פעם, או הם לא כליך הרגישו. עד שזה יצא החוצה. **לא היתה מילחמה קשה?**
לא. **והאחים?**
הם גאים בי. אבל זה סתם, כי הם קטנים, ובבית-ספר יש להם על מה להשוויץ. זה יעבור להם. ■ ■ ■
מגיל צעיר חשבת על דוגמנות?
לא. זה התחיל במיקרה. חזרתי יום אחד מהים, ומישהו בחיפה הציעה לי לבוא למבחן-מסלול. כך זה התחיל. הייתי אז בת 16, וזה היה כספיכיס נחמד. **היית הילדה הכי יפה בכיתה?**
בהחלט לא. גם היום אני לא יפה. **דוגמנית לא צריכה להיות יפה?**

רונית בת 3
התחלתי בגיל 16 בשביל כספיכיס'

ההורים מרים ואלי
„ישראל קטנה ענלי”

ציון צמירי העולם הזה

איסר הראל:

„לא כל מה שכתוב בעיתונים זה נכון!“

האשמות על שחיתות כספית בצמרת המוסד, על חיי ראווה ומותרות שמנהלים בכיריו ועל מאבקי-כוח בתוכו פורסמו השבוע בירחון מוניטין. מאז ומתמיד העסיקה אותי השאלה איך המרגלים מטעם המדינה מכלכלים את ענייניהם הכספיים, תוך ביצוע תפקידים: האם הם מקבלים כסף במזומן, ואחר-כך מתחשבים עם הגיבור, תוך כדי הגשת קבלות? באיזה בתי-מלון מתאכסנים? האם מותר להם לשכור על-חשבון המדינה סוויטות מפוארות? ומה קורה כשנכנסים לבית-קפה בעיר אירופית וברצונם לאכול עוגה – האם הם צריכים לטלפן לארץ, לגיזברות, ולבקש אישור? שאלות כאלה ואחרות ניסיתי להפנות לאיסר הראל, מי שהיה במשך 11 שנים ראש המוסד והמומחה על שירותי הבטחון. הראל, שבשנים האחרונות נתקף ביצרי-דיבור בלתי-ניתן לשליטה, ושהוציא לאור שיבעה ספרים, נאלם לפתע כאילו בלע את לשונו.

● מדברת רדנית אנטלר מ-העולם הזה.

המוסד

מה? מהעולם הזה מתקשרים כדי לדבר איתי?

כן.

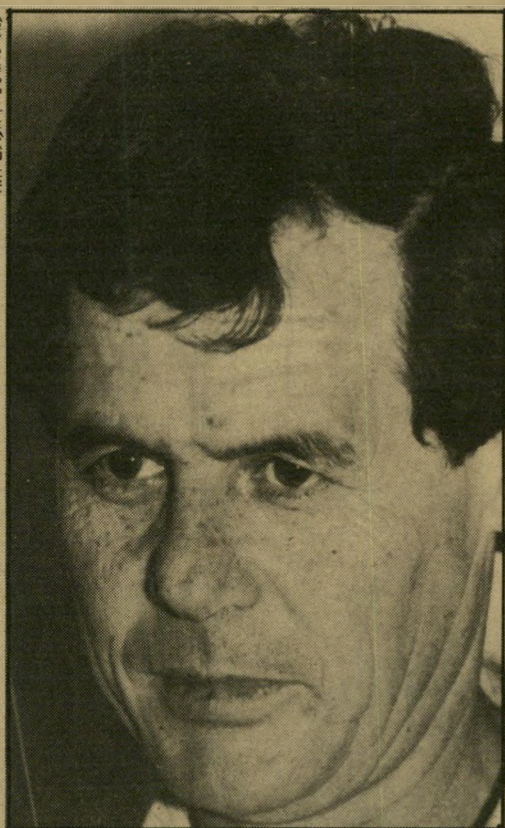
טוב, מה השאלה?

● רציתי לשאול אותך על המירסומים בעיתונות בדבר שחיתות במוסד.

מאיפה לך לדעת שכל מה שכתוב בעיתונות זה נכון. בתור מי שכותבת בהעולם הזה, את צריכה לדעת שלא כל מה שכתוב בעיתונים זה נכון. ויש עיתונאים שמנסים לחקות את העולם הזה.

● רציתי לדעת, למשל, באיזה בתי-מלון נהגת להתאכסן בחוץ-לארץ – האם היו אלה מלונות של חמישה כוכבים, ארבעה כוכבים או פחות?

אני לא רוצה להתראיין על זה. שלום. (רדנית אנטלר)

ענת סרנסקי העולם הזה

שימחה שנקר:

„אתבע לדין את כל הדיקטורים הקודמים!“

השבוע שוב עלה לכותרות שמו של שימחה שנקר מבנק לאומי, זה שהתריע במשך שנים על שחיתויות בהנהלת הבנק. הפעם מורסמה חליפת-מיכתמים שלו עם יושב-ראש מועצת-המנהלים של הבנק, הד"ר מאיר חת.

● מה עוד אתה רוצה מ-בנק לאומי? ארנסט יפה התפטר, אריה דולצין התחלף, ואתה ממשיך לתקוף?

אני ממשיך, כי לדעתי לא מספיק להחליף אנשים. צריך להחליף גם את השיטה. חלק מן השיטה הוא להקפיד עליך שהוראות-חוק, תקנות והחלטות יתקבלו בצורה נכונה, ושאיף אחד לא ישים עצמו מעל לחוק.

● אתה מאשים את מאיר חת, ששם עצמו מעל החוק?

אני מאשים אותו בכך שהוא ממשיך לתמוך באנשים שכלפיהם היו צריכים להסיק מסקנות. עיקר המאבק שלי הוא עליך שיש אנשים נוספים בהנהלת הבנק, שהיו צריכים ללכת הביתה ולשאת באחריות.

● אומרים שכל ההתקפות שלך נובעות מן ה-עובדה שניסית להיבחר לדייקטוריון ולא הצלחת.

חת תימרן את ההצבעה, ולא הצביעו עליי בכלל. אבל ברור לי שגם אילו היו מעלים את שמי, לא הייתי זוכה בקולות, שכן נציג אוצר התיישבות היהודים מחזיק 70 אחוז מכוח-ההצבעה, והוא לא היה בוחר בי. התקבלה החלטה שלא לבחור בי.

● אתה לא מרגיש כמו דון קישוט?

לא. הישגיי עד היום הם מעל ומעבר למה שיכולתי לצפות. כל

בנקאות

מועצת-המנהלים התפטרה, רוב המנהלים הבכירים, וחלק ניכר מן הדרג השני.

בזמנו הצטיירתי כדון קישוט. מכחינה עובדתית, יש לי הישגים עצומים.

● ומה הלאה?

קודם כל אני רוצה ליצור תקדים, שלפני דיקטטורים יהיו אחראים אישית למחדלים שעשו.

● איך?

אני רוצה להרחיב את תביעת הבנק, לא רק נגד ארנסט יפה, אלא נגד כל חברי מועצת-המנהלים שקיבלו שכר ופנסיה גבוהים. אני רוצה לחייב את מי שהיה אחראי לניהול הבנק בתקופה זו מי שקיבל החלטות, זכותי, כבעל-מניות, היא לפנות לבית-המישפט ולתבוע את חברי הדיקטטוריון הקודמים.

(רדנית אנטלר)

ענת סרנסקי העולם הזה

עמאד בשארה:

„שתי המיפלגות עושות טאקטיקה על חשבוננו!“

בשבוע האחרון נפגש ועד-עקורי-איקרית ובירעם עם עזר וייצמן, עם ראש-הממשלה יצחק שמיר ועם פקידיו של השר ארנס. הכל ממשכים לחזר אחרי העקורים ולהבטיח להם הבטחות.

עמאד בשארה הוא אחד מחברי הוועד, מעקורי איק-רית. ביקשתי לדעת מה רוצים מהם אנשי-המימשל.

האמת היא שאת הפגישה עם ראש-הממשלה אנחנו יומנו. יש לנו תחושה שהדברים נכנסו למין מהלך שאין ממנו חזרה. חוסר-החלטה, לא כמו שחשבנו בהתחלה.

● יש חידוש בעניין שלכם?

החידוש היחיד הוא שזו הפעם הראשונה מזה 40 שנה שראש ממשלת-ישראל נפגש עם העקורים. זה דבר שלא קרה קודם-לכן.

● מה רציתם משמיר?

כשארנס נפגש איתנו, והעניין שלנו עלה לכותרות, ידענו שהחירה לא נפתרה. ראינו בשמיר מפתח לעניין. נכון שארנס לא סתם מדבר. אנחנו מאמינים לו, שהוא באמת מעוניין בפיתרון הכעיה שלנו. אבל נקלענו לבעיה של קואליציה בכנסת, ועזרה בינלאומית כד-ארילא, הקדמת הבחירות.

ואז, כשהתחיה הציבה אולטימטום לשמיר שיירד מהעניין שלנו, הבנו שיש בעיה. חששנו ששמיר מתנגד עקרונית.

● ומה גיליתם?

שלא. הכל התחיל מהתוכנית קו פתוח בנוי-צה"ל. שמיר היה האורח. אני עלייתי על הקו ושאלתי אותו מה דעתו בנוגע לעקורים. הכנתי ממנו שהוא לא מתנגד. הוא אומנם לא נקט עמדה, אבל הסכים שהנושא צריך לבוא לדיון בממשלה.

● אתה לא מרגיש שמובילים אתכם באף?

לא. ש בינינו שחושבים שאם נפגשים עם שמיר, העניין כבר סגור. אני עדיין מאמין שהעניין יסודר. אני גם ער לכך שהזמן עכשיו לא בשל. אין לנו מזל. נוסף על ריבוי המתנגדים, בכל פעם

עקורים

שמעלים את נושא איקרית ובירעם עולה נושא אחר על סדר-היום

● ידחו אתכם שוב עוד 40 שנה?

אני מאמין שההחלטה תהיה, אם לא היום – מחר, ואם לא מחר – מחרתיים. ההרגשה שלי היא שההחלטה גם תהיה חיובית. אם פקיד וזטר מבטיח, אני יודע שהוא לא יכול לקיים. אבל פה מרביר בצמרת המדינה. אנשים כמו פרס, וייצמן, ארנס ושמיר.

● אז אתם, בעצם, מישחק פוליטי בין המיפלגות הגדולות?

במידה מסוימת, כן. כשהיינו צריכים להיפגש לפני כמה חודשים עם שימעון פרס, יצא ארנס באותו היום עם התוכנית שלו. השבוע, כשהיינו צריכים להיפגש עם שמיר, וייצמן הודיע כמה ימים קודם שהוא מבקש לפגוש אותנו.

שתי המיפלגות עושות טאקטיקה על חשבוננו.

(רדנית אנטלר)

נריה בר:

„רק בהתחלה מגששים באפלה ורוצים לדעת!”

לפני שלוש שנים, במשך שנה אחת, יצא לאור השבועון המיועד לציבור הגדול ביותר בישראל. הורים היה מיועד לכל מי שהוא הורה. השבועון ניסה לענות על כל מאות ואנשים השאלות שאנחנו, ההורים, שואלים את עצמנו מדי יום ביומו. אבל לא די הורים קנו את הורים, והשבועון נאלץ להפסיק את הופעתו. עכשיו, אחרי הפסקה של שלוש שנים, מתכננת עורכת הורים, נריה בר, להוציא את השבועון מחדש. מה יש עכשיו שלא היה אז, לפני שלוש שנים, שאלתי את נריה בר.

בעיקר השתנה המצב הכלכלי. נפח הפירסום גדל וזה, כידוע, עוזר להוצאת עיתון, ואני מאמינה שגם המודעות של הקהל לנושא גדלה.

● איך את יודעת?

לפי מיספר הספרים על הורות היוצאים לאור וגם נמכרים, יש צמא גדול בשטח הזה. לכל הורה יש בעיות, כל הורה רוצה תשובות, ועיתון כמו הורים נועד לספק את התשובות האלו.

● האם „הורים” של 1987 יהיה בדיוק אותו העיתון שיצא לפני שלוש שנים?

באופן בסיסי, כן. מה שישתנה זה ההתייחסות שלנו לגיל הילדים. כלומר, היום ברור לנו שמי שמעוניינים ביותר עיצות ובמידע זה הורים לילדים בגיל הרך. הורים לילדים בני 13, 14 כבר יודעים את הכל, או שהם כבר מיואשים מלנסות לשנות דברים אצל הילדים שלהם. עיקר הבעיה בהורות היא בהתחלה, כשעוד מגששים באפלה ורוצים בעזרה.

● במה תעסקו, בעיקר?

בכל הבעיות של ילד נורמלי, החי במישפחה נורמלית. פסיכולוגיה, חינוך, בריאות, התמודדות בחיי יום-יום, תזונה, כוונה, רגלי-קריאה, מילוי שעות-הפנאי...

● ולא תעסקו בכלל בילדים חריגים?

הורים

לא יהיו סיפורים עצובים על ילד מיסכן שחלה במחלה חשוכה? מרפא. אמנם היו פניות מהורים להתעסק גם בבעיות של הילדים החריגים, אבל החלטנו שבדרך-כלל החריגים מקבלים איזה טיפול, הכוונה, עזרה, מי שלא מקבל כלום זה דווקא הילדים שלא-אורה אין להם שום בעיות, וגם להורים שלהם אין בעיות חריגות.

● אז למה הם צריכים בכלל מידע?

כי הילד הנורמלי לא תמיד הולך לישון, ולא תמיד ישן כל הלילה, ולא תמיד רוצה לעשות כסיר, ולא תמיד רוצה לאכול אוכל בריא, וההורים רוצים לדעת אם גם אצל אחרים זה כך, ואם אפשר לעשות משהו.

● ואין לך איזה פחד להוציא שוב עיתון שנסגר לפני שלוש שנים?

פחד יש, אבל המומחים אמרו שאפסיק לראווג לכסף, ואתחיל להתעסק בעריכת בלבד.

שושנה בהט:

„כל מי שמכבד את עצמו מדבר על חלופות!”

המילה הכי משומשת בימים אלה היא „חלופה”. זה התחיל אומנם כ-„חלופה ללבאי”, אבל מהר מאוד התחיל כל מי שמכבד את עצמו להכניס את המילה לכל מישפט שלישי בשיחה. מתי נולדה המילה הזאת? מה פירושה המדויק? למה פרצה לשפה רק עכשיו? שאלתי את המזכירה המדעית של האקדמיה ללשון העברית בירושלים, שושנה בהט.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

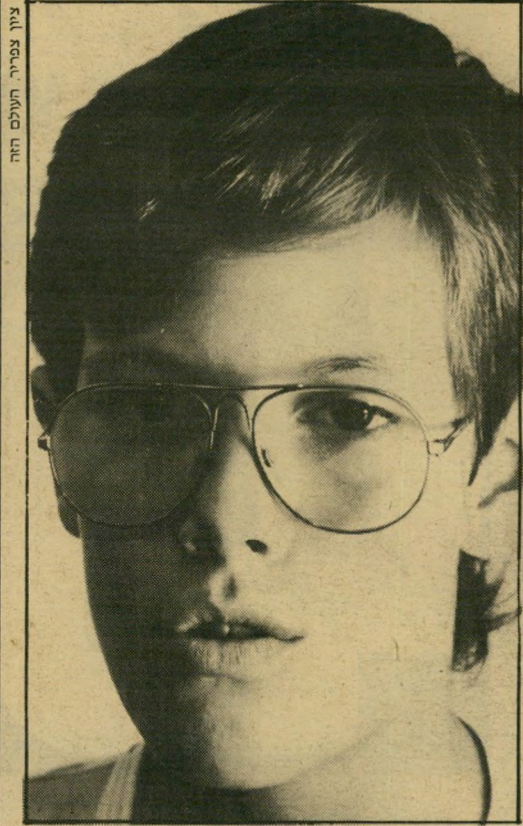
לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

● האם אתם המצאתם את המילה?

לא. אנחנו המצאנו את המילה „לחלופין”, ובאמת משתמשים בה כבר שנים. לחלופין פירושו לברירה, כלומר, יש דבר אחד, ואם הוא לא בא בחשבון, מציגים משהו לחלופין.

גד מנס:

„שיעשו מישאל ויברו מה רוצים התלמידים!”

שנת-הלימודים תשמ”ח התחילה השבוע. למישרדה” חינוך יש תוכניות גדולות לגבי שנת-הלימודים החדשה. למנהלי בתי-הספר יש תוכניות ובוודאי תיקנות, ולכל מורה יש תוכניות לגבי הכיתה שלו.

מעניין אם מישאל שאל את התלמידים עצמם מה הם היו רוצים לראות בבתי-הספר. מה הם היו רוצים לשפר, איפה הם חושבים שהם לא מקבלים די, שאלתי את גד מנס, תלמיד כיתה ו' בבית-ספר תל-נוודי בתל-אביב, איזה שינויים היה רוצה לראות בבית-הספר שלו השנה, אילו היו מתייעצים איתו.

אני הייתי רוצה שיהיה יותר ספורט בבית-הספר, ואני לא מתכוון רק לשיעורי-ספורט, אלא לתחרויות, בשנה שעברה, למשל, הבטיחו לנו כל מיני תחרויות-ספורט, אבל ביטלו את כולן.

● מה עוד?

הייתי רוצה שנלמד גם דברים שלא שייכים לתוכנית הלימודים של מישרדה” חינוך. היה נחמד אילו היו עושים מישאל בכיתה, וכשהיה מתברר שיש איזה נושא שמעניין את כולם, היו מוסיפים אותו לתוכנית-הלימודים.

הייתי גם שמח אילו היו מלמדים דברים מסויימים באופן יותר מוחשי. למשל, כאשר מלמדים גיאוגרפיה, ואנחנו לומדים על ארץ מסויימת, אם היו מראים לנו סרטים מהארץ הזאת, או יומני חדשות או כל דבר שהוא לא רק לקרוא בספר, נדמה לי שגם היינו זוכרים יותר טוב.

● יש עוד משהו שהיית רוצה שישנו?

הייתי רוצה שכולם יידעו שההפסקה היא חלק חשוב

חינוך

מהלימודים, ולכן אני חושב שצריך להקדיש הרבה מחשבה לחצרות בתי-הספר, שיהיו נקיות, מסודרות, ושהיו בהם מה שיותר אמצעים למישחק, כמו סלים לכדורסל, שערים לכדורגל, אולי אפילו נדנדה לקטנים, וכל דבר אחר שיכול לתת גירוי למישחק.

● מה עם המורות שיש להם? היית רוצה רק מורות צעירות או רק מבוגרות, או בכלל סוג מסויים של מורות?

יש לנו מורות מכל סוג, וזה נראה לי בסדר. מה שאין, ואני חושב שזה דווקא יכול לתרום, זה מורים ממין זכר.

● אתה שמח לחזור ללימודים?

ככה-ככה. יש דברים שאני שמח לחזור אליהם, ויש דברים שלא. אבל בסך הכל ילדים צריכים ללמוד. אז לומדים. (דניאלה שמי)

לשון

● ואיך נוצרה המילה „חלופה”?

אני חושבת שהיא נוצרה כדי להיות היחיד של „לחלופין”.

● והפירוש המדויק של חלופה הוא אלטרנטיבה?

במילון אבן-שושן, בכרך המילואים, מופיעה המילה „חלופה”, ולידה כתוב: „ברירה, אחת מכמה אפשרויות, אלטרנטיבה”.

● ממותי מופיעה המילה „חלופה” במילון?

אני לא יודעת במדויק, אבל אם היא מופיעה אצל אבן-שושן, אפילו בכרזה-מילואים, סימן שזה כבר עניין של כמה שנים.

● איך את מסבירה את העובדה שרק עכשיו היא ממש נכנסה לשפה?

אין לי תשובה מדויקת על כך. אני מניחה שבגלל הלבאי היא התחילה להיות בשימוש רב, ועכשיו משתמשים בה כולם, בכל מקום. במקום אלטרנטיבה.

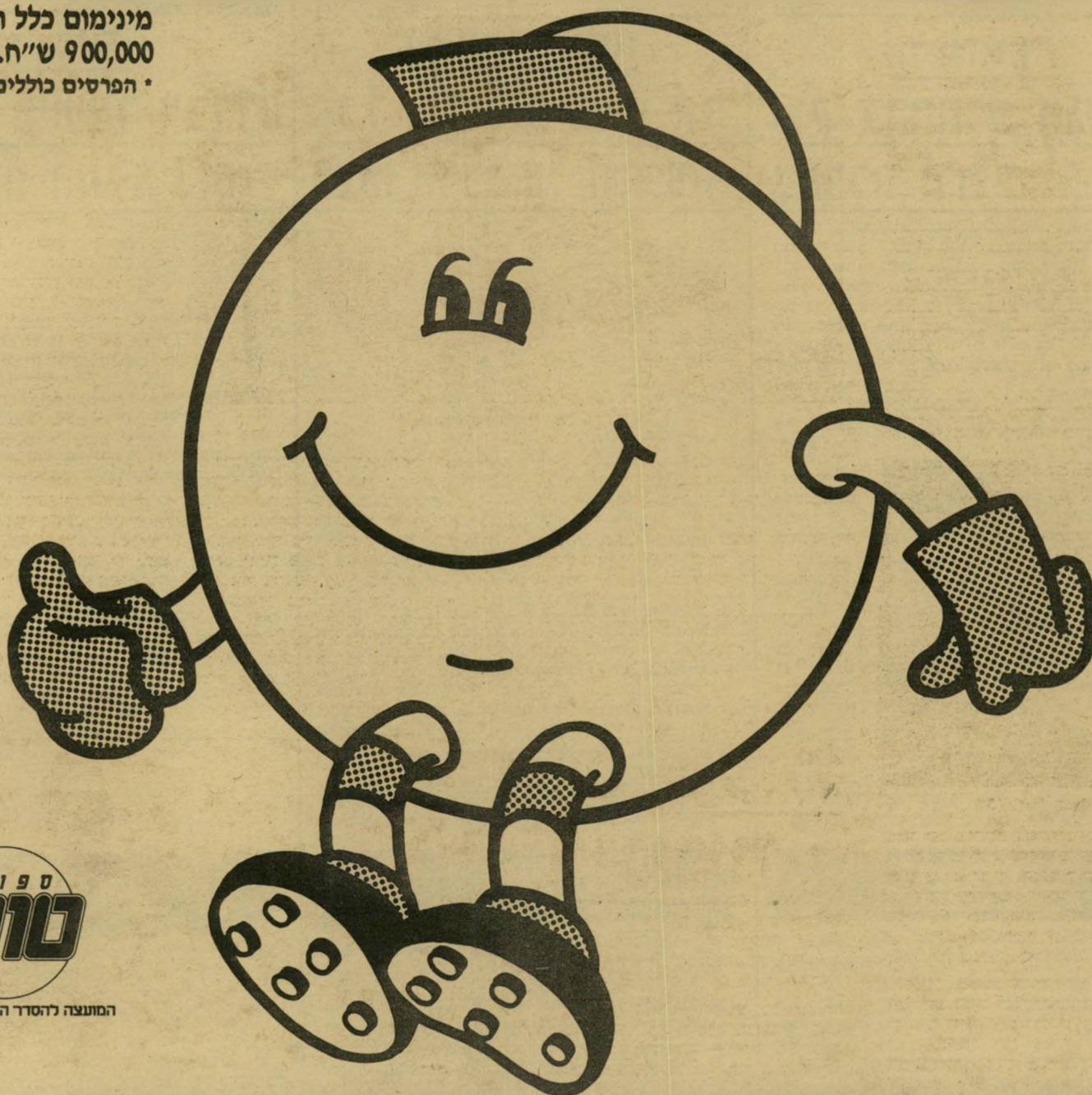
● (דניאלה שמי)

אתה רוצה לנסוע לחו"ל, לקנות דירה, להחליף את המכונית...

השבוע במשחקי הליגות הלאומית והארצית מינימום הפרס הראשון:

400,000

מינימום כלל הפרסים:
900,000 ש"ח.
* הפרסים כוללים העברה

ספורט
טוטו

המועצה להסדר ההימורים בספורט

לוגו

מה יהיה? יהיה טוטו

הלביא והעם שלו

סתם השמלות

מה אגיד לכם, עם ישראל עם קשה ואוהב להתלונן. הנה צביקה, הצלם של המערכת, התלונן לפני חודש מימים שהטלפון שלו לא פועל. ושכובד לא מטפלים בו כלל. כתבת את סיפורו של צביקה במדור האחרון שלי, וממש חצי שעה מזמן יציאת העולם הזה לרוכבים טיפלו אליי מבוק, ארון מאור נחמד, אריב וייעל, הכטיב שהכל יסודר תוך שעותי, אמרתי לארון הנחמד מבוק שהטלפון של צביקה הוא לא היחיד שצריך פועל. ונתתי לו רשימה של כל חברי מערכת העולם הזה שהטלפונים בביתם אינם פועלים. הוא אמר שאני יכולה להפסיק לדאוג, כי עד הצהריים כל הטלפונים יעברו. נו, והאיש הנחמד מקיים את הבטחתו. תוך שעותיים הודיעו לי כל חברי בשמחה גורולה שהכל בסדר, והטלפונים מצלצלים כמו שלא צילצלו כבר חודש.

כליכך בסדר החברה הזאת, בזק, ואתם סתם משמחים אותם. תתביישו!

**בחזרה
לבית
הספר**

כמו כל עם ישראל גם אני ביליתי כמה שעות טובות בחנויות ספרים ומחברות. כדי לצייט את ילדיו של הספרן הלימודים החזקה.

עם השפעת כאמא אין בעיה מה שכתוב בדף של בית הספר — קונים, אבל בעניין המחברות, היומנים, הקלמרים והעטיפות אין גבול להמצאות. ואין גבול למריכות של ההורים והילדים.

או אולי אני לא אמא מודרנית ואולי אני גועלית ורעה, אבל אני לא אתן לילדים שלי לקנות יומן שעל כריכתו מתנוססת מישפחת הרינגטון. או בני היל וחבר מרעיו. וגם קשה לי

הכי חזק בשוק

מאוד עם מחברות חסרות-טעם, שמהן מציצה מרונה או מייקל ג'קסון או צווחנים אחרים שאת שמם אני לא מכיר. והמעניין הוא שכמה שהומר או השחקן על העטיפה יותר ידוע, ככה העטיפה עצמה יותר מצ'וקמת. מנסיון השנים שעברו אני יודעת שהעטיפות של המחברות מחזיקות מעמד כין שבועיים לחורשיים.

הפעם מצאנו עטיפות של חברת פרו 1
העשויות מנייר ומצופות בחומר פלסטי עמיד,
הניתן לרשיצה. עושה רושם שהן יחזיקו מעמד.
13 העטיפות של פרו 1 מיועדות לכל
המיקצועות הנלמדים בכיתת הספר העממי.
והציורים שלהם יפים ובלתי ירימוניים.
1.60 1.50 ש"ח לעטיפה.

יומנים? רווקא היה קונסנזוס ולא היו בכיות. כולנו הסכמנו שהיומן לבטלן, שעל כריכתו מצולמים טנר וקושניר בפרוזה של בטלנות עילאית, מסמלים יותר מכל את פתיחת עונת הלימודים הבאה.

מי זה העם? תפשתי שהם עובדים עליי, אלה שמכריזים הכרזות. הרי העם זה אני, ואני, כמו שאמרתי, אין לי מושג אם אני רוצה לבוא או לא. מייד הערתי את העם שישן לידר במטטה, ושאולתי אותו: "אתה רוצה לבוא?" העם אמר שכן, אישה משוגעת והמשיך ללחץ. הלכתי לחדרה-הילדים והערתי את שני העמים הקטנים שישנים בו. העם בן ה-12 אמר כבסס: "אני לא רוצה לבוא. אני רוצה לישון!" והעם בן ה-9 אמר שהוא מעדיף רובוטריקים. למחרת בבוקר טילפנתי לכמה חברות שלי, שגם הן עם, וביררתי אצלן. שתיים מהן אמרו שהן בעד הלבאי, כי הן שונאות את האמריקאים. שלוש אמרו שהן לא רוצות לבוא כי הבעלים שלהן אמרו להן שלא צריך לבוא. שאר החברות אמרו לי שלא אבלכל להן את המוח, כי הן צריכות ללכת ולקנות ספרים לבית-הספר של הילדים שלהן.

מה שהפליא אותי מאוד זה אף אני הצלחתי, בביורר קצר, להיווכח שהעם אין לו מושג מה הוא רוצה, ומבחינה-העם, עם כל המשאבים שלהם וסיקרי דעת-הקהל עשו טעות כליכך חמורה.

להבא, אם יירצו לדעת מה חושב העם, אני מרשה לראשה-ממשלה לטפלן לי, ותוך יומיים אני נותנת תשובה. כי בסביבה שלי יש המון עם, ואין לי בעיה לשאול אותם.

נורא קשה לי עם העניין הזה של הלבוא. המון זמן לא יכולתי להחליט אם אני בעד או נגד. ואז, ראי, אני אחד שמעתי אפון קצין בכיר בשלוויה, והוא הסביר למה לא צריך לבוא ושכנע אותי באופן מוחלט שאם צריך, אבל שבוע אחרי זה הביאה הטלוויזיה משהו אחר, שסיפר באריכות למה לבוא זה טוב מאוד, ודבריו היו כלכך אינטליגנטיים, שהוא שיכנע אותי לחלוטין שלבוא זה נהדר.

בשלב הזה הגעתי למסקנה, שאם כל צד משכנע אותי תוך חמש דקות שהוא צודק, סימן שאין לי מושג בעניין הלבוא, ויותר טוב שאני אתעסק בדברים שאני מכינה להם. מלאו אין לי דיעה בנושא ואין לי צרות ולא ויכוחים. יש זה מספק פוליטיקאים ואנשים ואנשים ואנשים שיסבירו את הראש כן לבוא לא לבוא, שיתנו לנו הקטנים לישון בשקט בלילה. אבל בתקופה האחרונה אני קוראת בעיתונים שהם כישראל רוצה לבוא. מבט ראשון נראה לי די משונה שכל העם רוצה לבוא, אבל בדיוק הייתי באמצע ביטול ארצות-ישראל. אז שכתבתי להעניין.

אחריכ, מאוחר בלילה, כשהלכתי לישון, בכמה דקות האלה שכבר
מנמנמם אבל עוד לא ישנים משה (אלה הן הדקות של המחשבות הכי
צלולות שלי), פיתאום חשבתי לי: רגע, רגע, רגע, מה זה העם רוצה לבי?

חתיכה מהמיזנון של "הילטון"

כ"ה ש"ח, במלון שרתון כ"ה 33 ש"ח, ובמלון קרלטון 35 ש"ח לאיש. המחיר כולל אצל כולם מיוג-אוור נהדר, נוף לים, כיסאות נוחים, שרות אדיב.

נכון שבכל המקומות האוכל אינו מיועד לאגנייה ייחודיים, המברילים בין מוס שוקולד עם שוקולטו לבין מוס שוקולד עם לקר-סברה, אבל בגלל המצטרף הענק כל אדם יכול למצוא את המיץ הנכון וכמה דברים טעימים המוגשים בהידור. אבל לא הצלחתי להסביר את העניין לתייר שלי, לא זה הדבר היחיד שהוא לא הצליח להבין כאן.

סלטים שונים, ליד שולחן קטן ועליו שלוש מנות בשר ושלוש תוספות. אחר כך עוגות, גלידות, מוסים והמון פירות טריים. הכל פתוח לפניך — אכול כאוות נפשך. המחיר 12 דולר + מע"מ. צעקרת, הכל פתוח יוצא 22"ש"ח. התייר שלי בדק: הרבה פחות מאשר שילמנו במיסעדה הבינאית בדינגג'ון עבור רע אול.

כשיצאתי ממלון דן החלטתי לברר אם זה איזה גימיק שלהם או שהסירור הזה של המיוזונים הפתוחים והלא יקרים נהוג גם בשאר המלונות. מצאתי. בדן פורסמה אותו מיוזון ב־20 ש"ח. במלון הירטון. אפילו קצת יותר מיבחר.

24 שעות ביממה

החברות המייצרות כליימיטה כבר לא יודעות איך להתחרות האחת בשניה. לכולן יש כליימיטה עם פסים ועם מישבצות ועם פרחים מכל סוג ומין, ועם ציורים של ים וסירות ושקיעה.

חברת נ"ל החליטה להפתיע בכל זאת, והיא ייצרה עכשיו כלימיטה ציבעוניים שבהם שזורים חוטי זהב וכסף — אולי כדי שנוכל לפתוח במשך הלילה, תוך כדי שינה, לחשוב שאנחנו עשירים גדולים.

מה שהם שכחו שם בנינו, זה שהיהודים —
ואולי בעיקר היהודיות — מה שהן לא יכולות
להראות, זה כאילו אין להן. אז עכשיו הן נוהגות
ללבוש את הסרדינים השזורים והב וקספ בתור
פראו (שימלת-חוף או שימלת-מארמטה), כמו
בתמונה. לבוש גם ליום וגם ללילה, 32 ש"ח.

ללבוש סדין

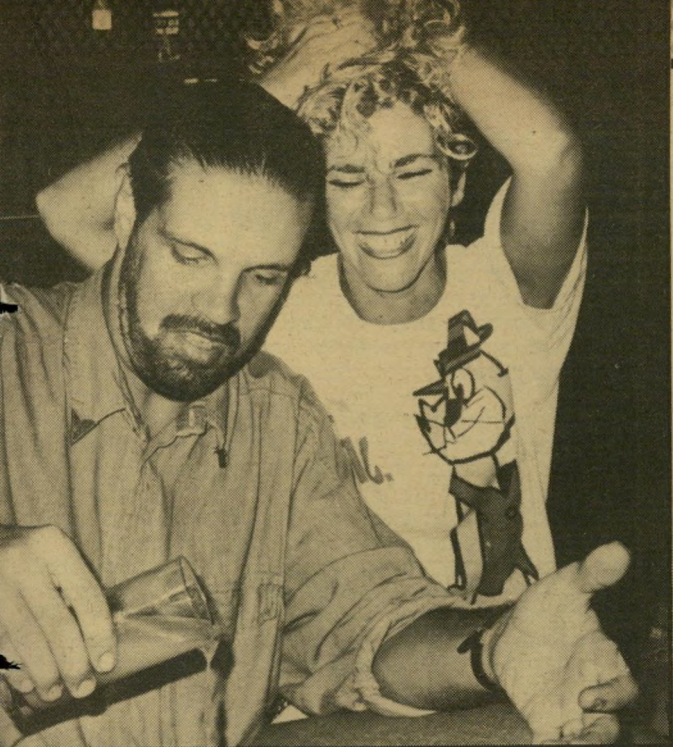
הכל בגלל
ת"ד אחד,
הכל בגלל
ת"ד

רציתי להשוויץ בעיני התייר שלי, וסחבתי אותו לדיונגוף לראות חתיכות. הוא ראה המון חתיכות, אני ראתי המון חתיכות. וכל אחד מהסיבה שלו העדיף המעניין הזה. אז נכנסנו למיסעדה אחת שאין צורך להזכיר את שמה, ואמרתי לו שהמאכל הלאומי שלנו זה חומוס וסלט ירקות, וגם ספירתי על על דג אמנון, וכמובן הורכית את האבטיח האדום הממוקד.

התייר שלי השתכנע בקלות. הוזמנו את כל המנות הלאומיות, אכלנו בתיאבון פחות או יותר וביקשנו חשבון. התייר שלי שילם את החשבון, ואז בחוסר גימס בולט אמר לי שהוא לא מבין למה במלון דן, בו הוא מתגורר, משלמים בשביל ארוחה פי שבע יותר גדולה הרבה מפרחית כסף.

יחיכתי לתייר שלי בהחמנות ואמרת לו שכנראה הוא לא יודע בדיוק לחשב חישובים, וזה לא יכול להיות. והתייר שלי, למרות שהוא יהודי, התווכח כלל אלא פשוט אמר לי לבוא למחרת היום למלון דן, לאכול איתו ולראות כמה זה עולה.

נו, יכולתי שלא ללכת?
קורם כל, מיוזג-אוויר. נוף לים. שקט. כל
התיירים, מלבד האמריקאים, מדברים בשקט.
מלצרים מנומסים ואדיבים. שולחו ענה ועליו 20

יובל כספין מעצב האופנה, שעשה באחרונה די"א טה חזקה, והשיל קילורמים רבים, נראה כעת במיטבו. כספין מוצל את זכויותיו כתושב חוזר ומצפה למכולת-הרבים שמה לו זיתים ל את תוכיחוס

אמנון רובינשטיין בימאי הסרט, התכבד בפתיחת בקבוק השמפניה. מסיבה לא ברורה לא התפרץ המשקה, כמצופה. אחת הנשים שניסתה לצוד את מבטו, ללא הצלחה מרובה, נילתה שאשתו יעבה במשך מרבית הערב בירכתי המיסעדה, והשניחה עליו.

כולם באו בזוגות, והמיסעדה נראתה כמו ספינת האהבה ★ האורחים הציעו לרקדנית הבטן לרקוד לצלילי ווקמן

אלינה פצ'דסקי רקדנית הבטן הרוסית, היתה מתנה לאתי מור מסעם שלוהו ב"גל, חברתה הטובה של אתי. אלינה החקבלה ללימודי מיזרחנות באוניברסיטה, וחשלב עבודה ולימודים.

המסיבה, שנערכה בגן ביתה של הבטיקאית **מיקי עטיה** היתה שקטה, עד לבואה של רקדנית הבטן, **אלינה**, שלא יכלה לרקוד ללא צלילי מוסיקה מיזרחית. היה מי ש"הציע שתרקוד לצלילי ווקמן. לבסוף התפשרו על מוסיקה כווליום נמוך. וכדי שהחוגגים לא ישתעממו, בידרה אותם **שלווה בן-יגל** בכריחות שונות, ומיקי עטיה השקתה אותם בוויסקי ובירה. כולם שתו, אכלו ושמחו בשקט.

המסיבה הכי שקהט בעיר

רויטל מור המשרתת ב"קריה, הופי" עה למסיבה עם החבר הקבוע, ערן.

אתי מור אמה של רויטל, חנה אח יום הר" לדה ה"40, לבשה את ביגדי בתה והוכיחה שהיא עדיין יפה וחטובה.

דן ג'ונס הוא קצין הבידור הראשי של כוחות האיס במרחב. בדרנים ישראלים רבים, המודעים לעמדתו החשובה, מחזרים אחריו בחיקוה לקבל עבודה. ניוס עסוק בקידומה של רקדנית הבטן אלינה במסיבה סירב לשחות. בעלת הבית מיקי עטיה (בחצולם מימין) ומארגנת התצוגות שלוהו ב"גל הישקו אותו ביחד.

המסיבה הכי חשאית בעיר

את סיום הסרטת הרמאמה היועוץ, העוסקת במאבקי כוח בין השב"כ למוסד, חגגו כל המעורבים במיסערה התליאביכית מנהטן. בתחילת הערב האווירה היתה סודית, והחוגגים הר סתורדו כיניהם, אך כעבור שעה, כי שהחלו להגיע הכוכבים, נשתנתה התמונה, והכל החלו במלאכת הולילה והשתיה.

המערגים שהוגשו נחטפו מיד, ולאיש כבר לא היה רצון לדבר, כי כולם העדיפו למלא את פיהם באוכל ושתייה. השחקנית ענת וקסמן באה בחברת החבר הנוכחי, אוהד שחר, ובחרה להתיישב ליד הקופה הרושמת כדי שלא יטרידו אותה. כתב התסריט טוביה מנדלסון, שהוא עורך דבר השבוע, נראה עסוק ביותר בשיחות רציניות עם הבימאי והמפיק, ונראה כאילו הם מתכננים מהדורה נוספת לסרט, בין החוגגים בלטה האופנאית מיכל ימינזון, שבאה לבושה בסיגנון אלגאנטי התואם את עיסוקה, אך בהחלט לא תאם את סיגנון הלוש

ששלח מניו יורק, עירית חדר (בתצלום לצידו) והחפזים. כספין שלא חתרגו מהעניין, שפך למידרכה, לקול צחוקם של הנוכחים.

אסי דיין הניע למסיבה כשהוא מחובק עם אשתו-לשעבר, קרוליין לנפורד. זו הצהירה שלא תיתן עוד ראיונות לעיתונות, סבלי לקבל חמורה כספית הולמת. דיין, הנוהג כך תמיד, הניב בחיך על דבריה.

מעניין שרוב הנוכחים במסיבה הרגישו בצורה זאת או אחרת שהם מאוהבים ומאוהרים עם בני/בנות זוגם, ואילמלא נערכה המסיבה במסערה, זה הוא עשוי להיראות כקטע נוטף סוכר מסירת הטלוויזיה, ספינת-האהבה.

הזרוק של החוגגים. קרוליין לאנגפורד עשתה כניסה מרשימה, כשהיא צמודה לאסי דיין — שניהם בשחור. דיין נראה עייף, ומוטרד, אך לנפורד חייכה ונראתה מאושרת ו מוכנה מול לצלמי-העיתונות.

עמליה דיין בחם של אסי דיין ואשתו הראשונה, אהרונה דיין, היחה הפתעת המסיבה. דיין החיננית באה בחברתו של בן-זונה, שיסעון לנברס, ולא

מיכה שרפשטיין המפיק של הסרט, הופיע ללא חברתו הקבועה, עירית שלו, דבר שעורר לחישות ושאלות לגבי פרידה ביניהם. שרפשטיין היה שקט ומסתורי במשך רוב הזמן.

שיפרה מילשטיין המופיעה באחד התפקידים בסרט, באה בחברת בעלה, ההיסטוריון אורי מילשטיין (בתצלום משמאל). שיפרה מצאה לה פרטנרים לשיחה, כמו הנחקק דויד מנחם (בתצי לום מימין). מימין: פיליס גלור, העוסקת בבישול מיבעוני, בחברת בעלה-לעמיד דני סיגל, בן ה-29, שהוא יין במקצועו.

ההיענות להצעותיו, מצד היצרנים, לא תמיד היתה גדולה. חסרה להם מודעות לשימוש באבזורים.

אבל ההתעקשות הוכיחה את עצמה — התוצאה הסופית הפכה למאורע מרשים ביותר. חיים קינן תרם את הידע המוסיקלי שלו, ושניהם ביחד בחרו קיטעי מוסיקה שונים לכל קור לקציה בתצוגה, כשהם לוקחים חלקים מתאימים, מכפילים אותם ומסלקים את הבלתי נחוץ.

היו מעט קולקציות שלא נזקקו לעזרה רבה של צרפתי. המוצלחות

רונת שינ

**אופנה משעממת. בלי הברקות
וחידושים. מדכא. מתסכל. עד
שבא צדי צרפתי, ובמטה
קסמים הפך את
זה לאירוע מרגש**

הצגה במקום אופנה

ומעלי חיוך. תרמו לכך גם חצאיות הטול והסרטים הגדולים שנקשרו לראשן של הדוגמניות, אשר הבליטו את הצבעים. הסוודרים, העשויים 50% כותנה ו-50% אקרילן, יימכרו בארץ בעונת החורף הקרובה, ובאירופה יימכרו בקיץ 1988. את הסוודרים עיצבה בעלת המיפעל, מאני דוברוביצקי.

בובות על חוטים כך נראו הדוגמניות העליונות שלבשו את הסוודרים של חברת גאנגימאג. הסוודרים המקסימים העלו על המסלול תמונות מהיִיקירקס, במיוחד ליצנים. הצבעים שעלמם היו מלאי חיים, כמו אדום, כחול וצהוב, שופני הומור

את הרגמים כשבוע האופנה הישראלי לקיץ 1988 ראיתי פעמי יים. בפעם הראשונה במלון לרום בירור שלים, שם הציגו 50 יצרנים את תוצי רתם. לאחר שעות של סיורים מעייפים בין החרדים הרבים, הרגשתי סחוטת ומתוסכלת. ראיתי בגדים שנראו מיס־ חריים, או נטולי סיגנון ומקוריות.

את אותם הבגדים פגשתי בפעם השניה בערב, על הבימה בתיאטרון יי־ רושלים, בתצוגת־האופנה המסורתית, וכאילו במטה־קסמים, הופיעה פיה טובה והכניסה בי חיים חדשים. אינני באה לספר אגדות־ילדים, רק לומר שמגע הקסמים היה מגעו של צדי צרפתי. צרפתי, הידוע יותר כבי־ מאי־מחזות, הוכיח כישרון גם כבימאי תצוגת־אופנה.

כדי לארגן את תצוגת־האופנה, הס־ תוכב צרפתי בין 26 היצרנים השונים שהשתתפו בתצוגה, כשחנה שורץ, מתאמת האופנה של מכון היצוא, מלווה אותו לאורך כל הדרך של הפ־ קת הערב.

צרפתי והיצרנים ליבנו רעיונות, כי־ שהבימאי מציע כיצד יוצגו הבגדים, כיצד ניתן לשפר את המראה שלהם ולהרגיש את החשוב.

קן נשרים בחור הכובע הוסיף חיים לסוודרים של עדנה רוס. קרן מוסי עיצבה את הכובעים מכפות חמרים, כשמעל הכובע מכלבצים פרחים מיושנים. הכובעים ושאר האבזורים הוסיפו יופי לתצוגה.

טורבן מכיר עיצבה קרן מוסי. תלמידת שנקר, עבור נטע פלדמן, בוגרת שנקר, אשר זכתה השנה בפרס רבלון. בטורבן היתה קופסה ובה קרח, שעליו נשפכו מים רותחים, אשר נרמו לעליית אדים.

חיל הים
הגיע לתצוגת האופנה ודיבר בשם חברת
ברגר. המערכות העשויות כותנה נראו מאוד
שיק. הן עוצבו עלידי פאני הלר. במיוחד עבור חברת ברגר.

עלובי החיים
הופיעו בקולקציה של רונה גיי, דרך הכר
בעים האדומים. שהיו כתמיצבע עליזים
וקופצים לעיניים. בקולקציה הנחמדה, אשר נבנתה מהצבעים שחור ולבן.

רגליים אדוקות
נחשפו מתוך בגדיהם העלמים
אשר עיצבה תסרה יובל. כשביל
ריקמה. לביגדיהם השחורים הוסיפה יובל עושים ורודים.

ביותר היו הקולקציות של הונימן.
ברנר, נאייד ונאנרמאן.
לסודרים של נאנרמאן הציע צרפ-
תי את חצאיות הטול והסרטים על
הראש. אצל ברנר, אשר הציגו מראה
של מלחים בצבעים של כחול-לבן,
התוספת היחידה היתה כובעים של
קציני חיל-הים. הקולקציה נראתה צי-
עירה, נקיה ומאוזנת.
הונימן הציגו בגדים עליונים, סוטר
שירטס וחולצות פולו עם מיכנסיים
באורכים שונים, או חצאיות קצרות,
כששלושה צבעים בולטים בהם: כחול,
ירוק ולבן. המראה היה ספורטיבי מ-
אוד, עם משהו אנגלרסכסי. כאן תוסי
פות לא היו נחוצות כלל.
גם לקולקציה של נאייד לא היו
נחוצות תוספות. הקולקציה, שהיתה
כוראי אחת מהמוצלחות ביותר בתצור
גה, נתנה תחושה של מסע להורו בת-
קופה הקולוניאלית, בצבעים כו' ולבן.
הבגדים נראו אורייניים עם קווים נ-
קיים, מבדי פישתן וויסקווה, הולמים
את אשת-העסקים, המנהלת והמוד-
ליטנית.
אך לגבי רוב הקולקציות, היה זה
צרפתי אשר הציל את כבודו. קולק-
(המשך בעמוד 32) **אילנה מאירי,**
צילם: ציון צפריר

החלל החיצון
הנחית את שיטות הפריקו סכותנה של חברת 16
פלוס ניבה (למעלה). מראה עירוני נעים, בפסים,
מוויסקווה בשחור-לבן (למטה) — עיצוב ליאורה וולדברג כהן, בשביל ג'יליו.

רטוב ואלגאנטי
נראית שימלתי-הערב השחורה שעוצבה על-
ידי חברת ינוביץ. השימלה היא 100%
פוליאסטר, בעלת שרוול קצר ושתי שורות של מקבצות בחלקה התחתון.

אני חושבת
שהיא יפה
אני חושבת
שהיא יפה
אני חושבת
שהיא יפה

בעיקבות אמן שועלים

חקרה וכתבה חגית טוך

מסודרת - אחרת הרופאים לא יכירו בך בטענה שאתה יוצא־דופן ולא יקבלו את תמונותיך לתערוכת־הסתדרות מבוססת על שיטת המלצות ושיכתב צבע שיטחי של שיכתב מעמד חברי־זוֹי - תולים תמונות שלהם בתוקף סמכותם על קיר מוסמך ותמונות אמנים - על סומך נופלים..."

אדם שגור על עצמו תפיסת חיים רומאנטית במובן האנטי־רומאנטי של המילה. מורעב, חולה, נתון בדיכאון נפשי ובטירוף של עצמו, מתענה בברידות ומתרגם את ייסוריו לציוורים בצבעי שמן. פרטים מן הטבע שצוירו בעשר אצבעות ידיים. כשיריו, שמסוגלים לעורר תרומה גם אצל מי שאינו מבין גדול בשירה, הוא חוזר ומוזכר את ואן־גוך. איך לא, בעצם.

לואן־גוך קרתה תאונה
שמה ואן־גוך
בזווית עינו הופיע גידול קטן
כחיספוס זכוכית־מט למבט חי
משולי עולם מרכזי בנקודת
ניצוץ אלכסוני לאכסניית חלום
זוית רעיון מטושטש
לזכות ביש מעין תאונה טעונת גדלות

ברקים בתיבת הרואר

המשוררת בת־שבע שריף נמנתה עם המעטים שרבינוביץ הירשה לעצמו להיחשף בפניהם. חשיפה שלא ירדה לנכחי הנשמה, אולם הטילה

אולי הוא מופיע עדיין מדי פעם בעיני רוחם של אנשים אחרים. בגוף מצומק עטוף סמרטוטים. בעיניים שרחשה בהם בעירה מיוחדת במינה. בשן אחת ויחידה שנותרה לו בלסת התחתונה משום שסירב, כך מספרים, להיפרד מטעמו של כאבי־השיניים... כאילו שגם כך לא סבל מספיק כאבים.

15 שנים חלפו מאז נעלם. אף אחד ממכריו לא ידע לאן. גם לא טרח לחקור ולגלות אם הוא עדיין חי. רמות בודדה, חיה בעולם משלה, כתנאי עליבות שאותם מכרים לא העזו להגדירם כהגדרה היחידה שהתאימה להם: חיי־כלב.

את החידה של שמואל רבינוביץ, צייר ומשורר, אמן טוטאלי, רק כלב יכול היה לפתור. "גולם" קראו לו לאותו כלב, והוא היחיד שזכה במיטען הריגשי של האיש יוצא־הדופן הזה. בני־האדם שהכירו אותו נותרו עם קומץ זיכרונות פיקאריים.

אבל "גולם" אינו יכול לדבר עוד. הוא גם אינו מסוגל לעשות שום דבר אחר. באחת השריפות שפקדו את המאורות בהן התגורר רבינוביץ' כחיו מצא את מותו. שריפות שאולי לא רבינוביץ' הוא זה שבמתכוון גרם אותן — על כך חלוקות הדעות בין אלה ממכריו הטוענים שאותו "צו מגבוה" שהכתיב עבורו את דרך חייו, את השירים שכתב, את הציוורים שצייר, גם פקד עליו לשרוף את ביתו. לבין אלה שטענו שהשריפות נגרמו בשוגג. אולם בדרך אחר אין כל ספק: הוא רצה בהן. בשריפות האלה, בכל מאורו.

שמואל רבינוביץ (תצלום של עמירם שמיר, 1964)

אור על הלוח המוחשבה שלו. היו יושבים במשך שעות ומשוחחים. ליתר דיוק, רבינוביץ היה זה שדיבר. במהלך השנים בהן הכירה אותו, בתחילת שנות השיכעים, נאגרו אצלה עשרות פתקים והפסיו־נייר של סיגריות איילון. עליהם היה נוהג להתזין את הברקים שלו. את הפתקים היה משאיר בתיבת־הדואר שלה. לפעמים באמצע הלילה, לפעמים לפנות בוקר. בבוקר היה מתקשר ומודיע לה על החומר שהשאיר בתיבה. שריף: "את רבינוביץ לא ניתן להשוות לשום אדם אחר. הוא היה תופע־טבע. היית מתביישת ללכת איתו ברחוב, אבל כמו שהוא כתב לא כתב אף אחד אחר. בכל אחד מן הספרים שהוציא לאור יש חומר למאה משוררים. ועוד ברווחה. המחשבות והדימויים התרוצצו לו בראש בכמות שביאליק, עמיחי וכל משורר אחר היה מתקנא

היו לו עוד כלבים, מלבד "גולם". כלב אחר שנפח נשמתו בנסיבות אחרות וזכה להיטמן בתוך קופסת נעלים ביסודות בניין מוסיאון תל־אביב. ישראל הר, עורך סיפריית תרמיל, שגר בשכונת לשמואל רבינוביץ והיה קרוב לו, מספר שרבינוביץ קבר שם את כלבו כמחאה על כך שחיים גמזו, אז מנהל המוסיאון, סירב לכלול את תמונותיו בתערוכה שאירגן באותו זמן. לנתן זך, ששאל אותו פעם למה לו כל־כך הרבה כלבים, השיב: "מה השאלה, הם מביאים לי עצמות".

אמרתי לרופא. שום שיטה לא מתאימה לטירוף שלי! אמר: נסה שיטה מטורפת. אמרתי: להיות כמו כלום זה לא מיקצוע!
אמר: לטירוף מיקצועי נחוצה שיטה

האם יכול אמן - צייר ומשורר - ידוע למדי בחוגי הבורמה של תל־אביב להיעלם כך סתם, יום אחד, מבלי שאיש יידע דבר על גורלו, מבלי שאיש יתעניין?

שאלה זו עלתה לא־אחת בדעתי בשנים האחרונות - תמיד באותו הקשר.

אני זוכר את עצמי ואת יצחק לבני, מי שהיה אז מפקד "גלי צה"ל", עומדים יום אחד - זה היה זמן קצר אחרי המלחמה הנוראה של יום הכיפורים - בדירת חדר יחיד ברחוב אחד־העם בתל־אביב. שהיתה למאכלת־אש. התכופתי והרמתי מן הריצפה כמה סיפרי שירה חרוכים (הם שמורים איתי עד היום). כשאני תוהה מה אירע לבעליהם. מן הציוורים הרבים שהיו מפוזרים על הריצפה לא נותר דבר זולת אפר־נייר ועיסה דביקה של קרטונים צבועים מאופלים. קרטונים אלה פיארו זמן לא רב קודם לכן את כותלי מועדון "המדורה" (ה"צוותא" של מפלגת אחדות העבודה) וגלריה "דוגית".

ירדנו, יצחק לבני ואני, אל השכנים לשאול מה עלה בגורלו של ידידנו. הם לא ידעו דבר.

כמה שבועות אחר־כך חזרתי לאנגליה לשהות שאז עוד לא ידעתי שתתמשך קרוב לאחת־עשרה שנה.

מאז שוב בשנת 1978 חזרתי ונזכרתי שוב באיש שהיה לי ידיד בשנים רחוקות. היה זה בעיקר בשעת עשיית סדר בדירה, כשהייתי מגיע לצורך רישומים השמור עמי, או למראה תמונות השמן הנפלאה התלויה על קיר ביתם של דוד ומירה פרלוב, במאי הסרטים הנודע ואשתו. משמועות שהגיעו לאוזני מפי ידידתו של האיש, המשוררת בת־שבע שריף, נודע לי כי הוא לא ניספה בדליקה, כי אם אושפז בעקבותיה בבית־חולים כשהוא סובל מהלם. יותר מזה לא ידעה גם בת־שבע שריף לספר.

לפני חודשיים ביקשתי מחגית טוך לברר מה עלה בגורלו. מתוך כוונה להציב יד לזיכרו. אז עוד לא ניחשתי אפילו מה היא עתידה לגלות בחיפושיה.

כן, עיקר שכחתי. השם הוא שמואל רבינוביץ, לא מופר למרביתכם. הצילומים האמנותיים המתפרסמים כאן לראשונה - אף הם מתוך גנזי. אני משער שצולמו בשנות השישים המוקדמות. אם אינני טועה, בידי עמירם שמיר, גרפיקאי וצייר ומי שהיה אחד מפטרוני הנאמנים של שמואל רבינוביץ. עמירם שמיר היגר לארצות־הברית לפני שנים רבות ומאז לא שמעתי על אודותיו דבר.

איך אומר ידידי שלמה שבא במקום אחר במדור זה. אלה הם חיינו. השאלה היא רק אם כאלה הם גם צריכים להיות?

נתן זך

בה. אפשר להבחין בשרים שלו שהוא היה גאון. גאון משוגע."

גאון משוגע. פרח משוגע. כמו הפרחים שצייר, ערוכים תמיד בקומפוזיציה סבוכה, עם שורשים שחורים המשתרגים סביבם. הגוונים השולטים בתמונות הוגדרו על ידי יודעי דבר כציבעי הרכאון. חום וכחול שכמו הועתקו ממנו עצמו. ממעיל־הצמר הארוך שלא נפרד ממנו מעולם. גם לא בקיץ. "שאפשר היה לתקוע בו מסמרים מרוב שהיה מלוכלך, כמו בסיפור של הוז". כך שריף. מן העיניים הכחולות שברקו דרך המעיל הזה. ההשתקפות העצמית שלו כאחד השירים משקפת גם את חוש ההומור ה"רבינוביצי" העובר כחוט השני בכל הספרים.

כשראיתי את שילדי הופתעתי
לא ידעתי שאני דק ואלגאנטי
שלא פשמי המגושם
סחוס הפרקים המגושם
זכות אבות טמנתי
בגופי נע ונד שילדי
יפורק משמי להתגשם
במצב טבעי לאחר המוות הטוב
אהיה דק ועדין כסכין לחלב ודבש
מלבין כשעווה בתוך קש

משוה נוקב מחלחל בשירים האלה. כמו באיש עצמו. ישראל הר מספר שיונתן רטוש נתן לו פעם לקרוא כתבי־יד של שיר שכתב. משטיים, שאל אותו לדעתו עליו. רבינוביץ ענה שלדעתו הוא, רטוש, איננו מבחין בין אהבה לבין אונס.

הרי: "הגדרה חרימשמעת. חדה כמו סכין. הכי קולעת לשירת רטוש. רק אדם אמיתי שאינו מסוגל לזייף יכול היה לבטא אותה."

שעות רבות היה מבלה ברחוב. היה מסתובב בשינקין. לקפה תמר לא נתנו לו להיכנס. היה יושב בגינת שינקין, בבתי־הקפה הקטנים יותר של הרחוב, בעטרה שבתחנה המרכזית וברחוב אלנבי, בכסית. מישפחת אחיו היתה נוהגת לשלם תשלום חודשי לעטרה, כדי שיאכל שם ארוחה מבלי שיצטרך לשלם בכסף, שממילא לא היה לו. רבינוביץ מעולם לא ידע על כך. היה אדם גאה. לא היה מוכן לקבל דבר מאיש. ישראל הר מתאר כיצד בנימין תמוז, שזמן ידוע שימש מעין פטרונו עבורו, החליט יום אחד לארגן לו תערוכה. התנאי

שהינתה היה שרבינוביץ עצמו לא יהיה נוכח בה. בסיום נשאר תמוז בלי תמונות, אבל עם הרבה מאוד כסף. רבינוביץ קיבל מידיה את הכסף, אולם מאז לא החליף עימו מילה. על־פי הר, המחשבה שהוא נשאר חייב למישהו הרסה אותו. ההתחזקות אחר היחס החריג שפיתח רבינוביץ לתמונות ולשרים שלו מעלה את הסברה שלא היתה זו הסיבה היחידה.

תרנולות וכלבים

צרכים אישיים, אוכל, לבוש, נקיון, מעולם לא נכללו בתחום המודעות שלו. איש לא דאג לו והוא האחרון שהיה מסוגל לראוג לעצמו. המושג "בית" נותר לגביו בגדר חלום של ילדות. שבריו של החלום הזה פצעו את נפשו באופן ששלל כל אפשרות של העלאת ארוכה.

להזמנה לשמות ספליטה בביתה של בת־שבע שריף מעולם לא נענה. היה מסרב בטענה שהוא "בהרעלה". לא היה יום שלא הרגיש מורעל. דירתו, אם ניתן בכלל לכנות בשם זה את הגגות וחדרי־הגג שבחס התגורר, היתה מוזהנת וריקה מריהוט.

יוסל ברגנר העיר לו פעם על כך שהוא מרשה לתרנולות שגידל בבית ביחד עם כלביו להסתובב בחופשיות, להפריש את צואתם ולהטיל את ביציהן בחדר. התגובה הופיעה אף היא בצורת שיר:

חיי בינוניים
סולם כלול תרנוולים
על השלבים צואה ומי שתיה
סביב נוצות פלאים
לפעמים משב חודר
כלוב צחנה בכלוב
והחור חלילה וחס לעוף
הם מזעזעו וכך שום דבר
ממשי לא נגעתי
אפילו רצח בהקיצ לא ביצעתי
חלמתי לרוצח בנוצה של חלום
יעקב ניצב כלול עם לולב

יוסל ברגנר: "אהבתי אותך טובים. הוא היה מרבה הרבה. פוגש בו ברחוב היה עומד על החיים, על הבעיות שלו. המאזין אנונימי בשבילו.

"אהבתי לשמוע את דיברי הביקורת שלו על הציוורים שלי. היה לו יידע עמוק מאוד. אינטואיטיבי. על טהרת האינסטינקט. הוא היה

בעיקבות אמן שועלים

נתן וך שגם פירסם בכתיבה יזומה, אותו ערך ביחד עם המשורר אורי ברנשטיין, את רישומיו הראשונים בדפוס: איורים למערכון מוקדם של יוסף מונדי...

רבינוביץ לא אהב להיפרד מציוריו. כך, כאחד המיקרים ביקש ארכיטקט תל-אביבי ידוע לרכוש אחת מתמונותיו והיה מוכן להציע עבורה כל מחיר. הוא לא זכה בה. בהזדמנות אחרת הגיע לביתו אדם, אף הוא רמות ידועה בתל-אביב של אותן שנים, התפעל מן התמונות וקנה אחת מהן. אחרי שהלך, החל רבינוביץ מתלונן כי האיש לקח עימו את תמונתו הטובה ביותר, וכי הוא כלל לא היה מעוניין למכרה. בעזרת אחיו וגיטתו מצאה התמונה את דרכה בחזרה למקום מישכנה לטיכעי — לחדרון המעופש עם השירותים הסתומים, הברזים בכיור שמעולם לא פעלו והריצפה שאף פעם לא נראתה.

היום מפארות תמונותיו את חדריהם מגורים של

השריפה הראשונה בחייו פרצה בדירה בה התגורר בחיפה. החיים עם מישפחת אחותו לא עלו יפה והוא עקר לתל-אביב. בתחילה התאכסן בדירת אחות אחרת. "שידוך" זה אף הוא לא הצליח, ורבינוביץ נותר כשבירה אחת ויחידה לפניו — חי ברירות.

החרר שהתגורר בו על גג אחד הבתים ביהודה הלוי פינת שינקין, ששימש למעשה כחדר כביסה, עלה אף הוא באש באחד הימים. מאוחר יותר עבר לחדר אחר, גם הוא ללא מיטבה, אל אחד הגגות ברחוב אחד העם.

מעשה ליצנות

כל אותן שנים בהן גר בתל-אביב לא ביקר אותו איש מבני מישפחתו, מלבד אחיו יעקב, שנפטר לפני שנים לא מעטות. כשהיריעה על פירסום שיריו, בתחילת שנות השיכעים,

שם קיים השיפוט המוחלט. שם יידעו בדיוק מה אני שווה. או שיחליטו שאני אפס מוחלט ואז זאת תהיה האמת המוחלטת, אבל אם יהיה דיון אז אני משורר.

בתישבע שריף גם זוכרת את הרושם שעשו תוכניות הרדיו של מישפחתה. "אמרתי לכולם שלא יצחקו כשהוא מגיע לאולפן. כשנכנסו הרימו כולם את העיניים. הייתי צריכה לצאת החוצה כי חטפתי התקפה היסטרית של צחוק. לקח לכולם זמן כדי להתרגל למראה שלו אבל כשהוא התחיל לדבר כולם השתתקו. ישבו מהופנטים. מאזינים התקשרו לרדיו ושאלו מיהו האיש הזה."

תולדות חיים

רבינוביץ נולד בשנת 1914 ברוסיה. היה אחד משבעת בניה של מישפחה יהודית-ציונית אמידה מאוד, שניהלה את עסקיה גם בגרמניה וצרפת. האב היה מהנדס. בעל בית-חרושת לצבעים. גבר נאה בעל חזות הרורה. האם עסקה בסחר פרוות ותכשיטים. ביתם, ששכן בלב-ליבה של מוסקבה, שימש מקום אירוח ותחנת מעבר להרבה ציונים, כיניהם חיים וייצמן, שעלו מרוסיה לארץ-ישראל. המהפכה הרוסית רדשה את המישפחה מנכסיה.

אוסטורדאקט ופילוסוף. גם של רגש וגם של אינטלקט. טיפוס של אינדיבידואליסט שחי בוואקום עם השירים שלו, עם הציורים שנעזרם בשכבות של כמה סנטימטרים על הריצפה ונרדקו זה לזה, עם הכלבים והתרגולים שהיו קופצים לו על החזה."

קיצבת הכסף שקיבל מקרוביו על חלקו בבית-דירות להשכרה המצוי בבעלות בני מישפחתו בחיפה איפשרה לו להוציא לאור, בין השנים 1916-1921, שישה קובצי שירה. 1500 שירים בסך-הכל. תפוקה שמרבית המשוררים אינם מגיעים לשכמותה. כל עותקי הספרים, מלבד כוודים המפורזים בבתי חברים — אצל מרים אורן, יוסל בירשטיין, יוסל ברגנר, נסים אלונים, נתן וך, בתישבע שריף, ישראל הר — עלו כאש בשריפה האחרונה. הם והתמונות.

רק מי שהכיר את רבינוביץ היטב מסוגל היה להבין את משמעות השריפה לגביו. ספק אם קיים אדם כזה.

הקריאה בספרים קשה משום שלא נעשתה בהם שום עריכה. השירים ברובם המכריע לא מנוקדים ואינם מכילים כל סימני פיסוק. הקורא מוצא עצמו נאלץ לקרוא כל שיר בנשימה אחת ללא הפסקה ולחזור ולקראו עוד פעם-פעמיים עד שלמד כעצמו היכן מסתיימים המישפטים. הסיגנון הבלתי-מנוקד הזה, הנלווה לשטף הכתיבה חסר המעצורים, לרצף המתמשך של דמיון הכפוף לחוקים מעולם אחר, לאוצר הדימויים החרגי, למישחקיה-הלשון המתבוללים במיירה גריבה של הומור, מותר רושם רב. בספרים הראשונים נכתבו השירים מילה תחת מילה. מאוחר יותר, משהתברר לרבינוביץ שבית-הדפוס גובה את התשלום על-פי מיספר השורות בשיר, החל כותב שורות ארוכות. כמו פרוזה... לדעת מידר שייף, שארחה את שמואל רבינוביץ מיספר פעמים בתוכנית "בשבע עיניים" ששודרה בקול ישראל, הקושי בקריאת סיפרי השירה נגרם במכוון, במטרה לדחות את הקורא ולהרחיקו מן השירים ומרבינוביץ עצמו.

שייף: "לאיש היתה שאיפה מורדה להיות דוחה. להתנתק. זוהי שאיפה מורדה אצל משורר, משום שעצם מעשה הכתיבה מביע רצון לקומוניקציה. מי שכל זאת התעקש לחרוד לנבכיו, נזקק לסבלנות רבה מאוד על מנת לקלוף את כל הקליפות שהוא עטף עצמו בהן."

אם יהיה דיון...

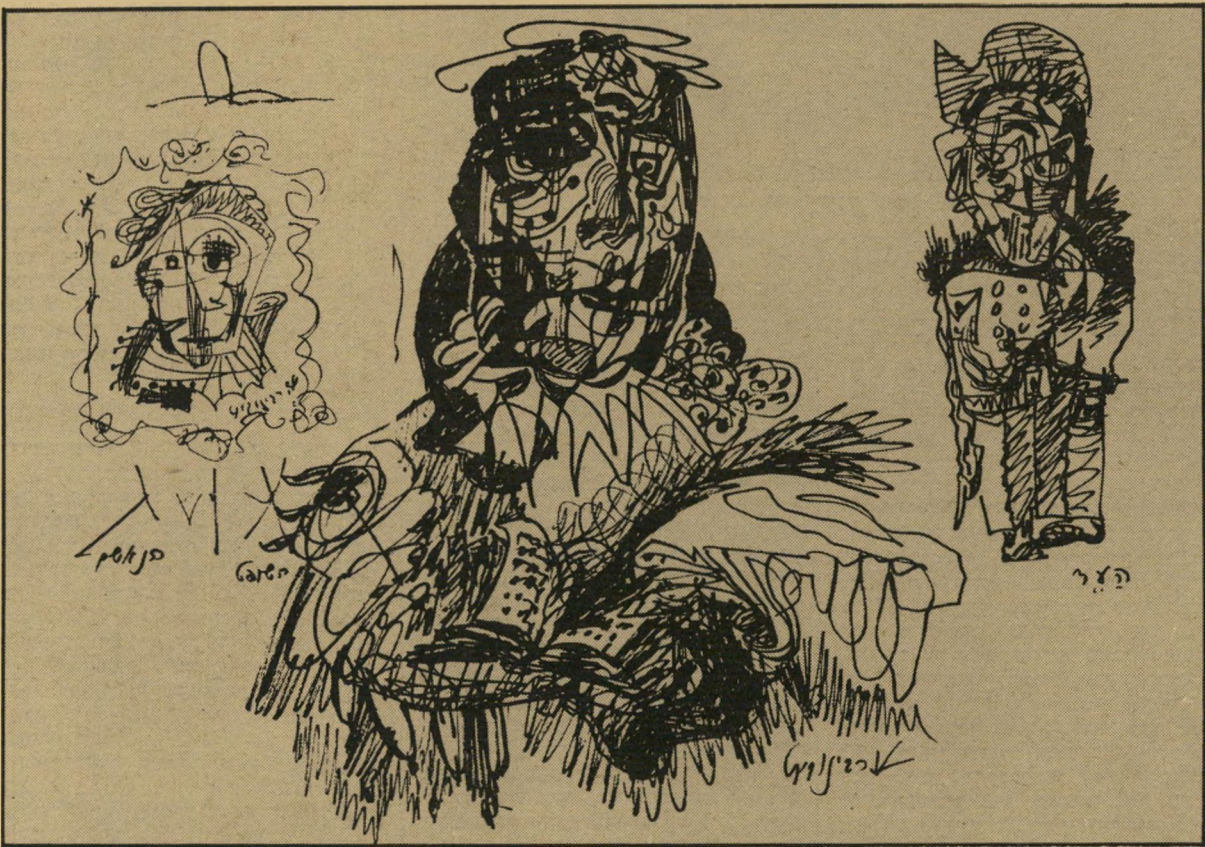
לדיברי בתישבע שריף, רבינוביץ נתפס על-ידי עצמו כמדיח, כוח מתווך חסר חשיבות בפני

שמואל רבינוביץ: "הזוג", רישום למערכון מוקדם של יוסף מונדי. "אבור".

עצמו. "מהשמים נתנו לו אפשרות לכתוב, אז הוא כתב. משם גם הורו לו לשרוף, אז הוא שרף. הוא עבר יומם ולילה. בראש. בלי הפסקה. עבורה כלתי מוכרת במסיהה-כנסה. כלתי יעילה לצרכי פרנסה. וא היחיד שלא ביזבו אף רגע בחיים שלו. אנשים היו חיים ככה עד גיל ארבעים. היו מתעסקים רק ביצירה ואחרי זה מתים. שמואל היה האדם היחיד שהכרתי שהיה יוצר נטו. הוא היה צריך להיוולד ביוון העתיקה. ללכת לבוש טוגה ולדבר כל היום. ליצור בדיבור ובכתיבה ללא הפסקה."

— מדוע לא זכה לכך שיכירו בשיריו, שיכתבו עליו, שיפרסמו אותו "בגדול"? שריף: "משום שהוא לא היה פיגורה מספיק נורמאלית לכך. הוא היווה גורם מאיים על הנורמאליות. רק מי שאוהב משוגעים יכול היה לאהוב אותו. אחרים פחדו ממנו — עצבני כזה. לא ישן. רזה כמו שלד. לא הולך לבנק... הייתי אומרת לו — שמואל, מה יהיה? והוא היה עונה — מה זאת אומרת מה יהיה? אני עולה למעלה."

המישפט: העד, השופט, הנאשם. רישום מאת שמואל רבינוביץ. הנאשם מצויר בדמות האמן עצמו

אחרים מקרובי מישפחתו. אחרות התגלגלו לידי אנשים כמו יוסף נבו, לשעבר ראש עיריית הרצליה, פליס ויואל פלגי, יצחק לבני, ד"ר שלי יטבת, היסטוריון ירושלמי, יוסל ברגנר, נתן וך, רוד פרלוב, בתישבע שריף ואולי גם אחרים.

השריפה האחרונה

השריפה האחרונה כילתה הכל. נראה כי הנרות שנהג להדליק גרמו לה, ואולי היו אלה מנורות הנפט שבהן השתמש לאחר ניתוח ורס-החשמל. רבינוביץ, נתון בהלם, עמד כמשותק והתבונן בלהבות. מאוחר יותר סיפר כי ההכרה באובדן תמונותיו, כמות השירים הרבים שנאספו אצלו מאז פירסם את ספר שיריו האחרון ושאימורים היו לראות אור בשלושה ספרים נוספים, ועל הכל — בגורל שנפל בחלקו של כלבו האהוב ביותר "גולם", שאבד אף הוא באותה שריפה, הכרה זו היא שגרמה לו טראומה נפשית קשה ממנה לא החלים. החרד שופץ לאחר זמן בידי בני המישפחה, ואולם רבינוביץ לא שב להתגורר בו. פחדו מפני עצמו גבר עליו והוא הפקיד את גורלו בידי צוות מטפלים שאמרו היה להופכו מן האיש שהיה כל חייו לבעל-חיים שמסוגל לתפקד בג'ונגל האנושי.

מאז לא ראה אותו עוד איש ממכריו הישנים.

(המשך בעמוד 28)

במוספים הסיפרותיים של הארץ, דבר ועל המשמר — פירסום לו היה אחראי ישראל הר — הגיעה לידיעת המישפחה, מיהרו קרוביו להתהדר בנוצותיו מתוך תקווה שהפירסום יביא עימו גם כסף. משנתבררה להם טעותם, נעלמו כלעומת שבאו מאופק חייו. קרובת המישפחה היחידה ששמרה עימו על קשר במשך השנים היא אלמנת האה, ג'ין בהרב, המשמשת גם אפוסטרופית שלו.

בנו של רבינוביץ נולד לו בתקופת שהותו ברמת-יוחנן מאשה אחת, חברת הקיבוץ, שלא היתה נשואה לו. הבן הופיע אצלו פעם או פעמיים, כך סיפר שמואל לירדיו. אחר-כך נעלם. מי שהיה לימים סטיס בחיל-האוויר הישראלי בוש באביו. כך, מכל מקום, ראה זאת האחרון.

הסיטואציה שהביאה להולדתו של הבן תוארה על-ידי רבינוביץ כעוד "מתחיה" או מעשה ליצנות שהיה נהוג באותו זמן בקיבוץ. החברים, כך סיפר, היו נוהגים לכלוא את בני הווג בתוך הרפת ולזרזם בקריאות עידוד לבצע את הנדרש מהם. על סיפוקם היו באים רק לאחר שבני-הווג מימשו את הקריאות באופן מעשי על מצע של קש ותבן. הכאב על הבן שנתיק מגע הוסיף לתת בו את אותותיו שנים רבות לאחר ההיעלמות.

ההיכרות עם אמנים נודעים כמו אביגדור סטימצקי, יוסל ברגנר, לאה ניקל, מיכאל גרנס ואחרים, שהעריכו את עבודתו, עזרה לו להציג את תמונותיו בתערוכות אחדות בגלריות "כץ", "המדורה" ו"צמירנסקי". את התערוכה הראה שונה, בגלריה "רוגית" שברחוב פרישמן, סידר לו

הבנים הוכרחו לארץ בקבוצות. רבינוביץ עלה ארצה בשנת 1926 ביחד עם אחותו שנישאה נישואים פיקטיביים כדי שתוכל לצאת את שערי ברית-המועצות. את מקום מישכנם קבעו בחיפה. האב לא הצליח לעלות לארץ. האם הגיעה ארצה מאוחר יותר.

שנות התבגרותו של שמואל עברו עליו ללא הורים. חבלי קליטתו בארץ היו קשים. עוד בילדותו היה חולני. בארץ לא הצליח להסתגל לתנאי האקלים החם. נתגלו אצלו בעיות כריאתיות, שגרמו להחמרה במצבו הגופני כשלבים מאוחרים יותר בחייו. למרות המחסור הכספי ממנו סבלה המישפחה, נשלח רבינוביץ ללמוד בבית-הספר הריאלי בחיפה. צריך לגייס הרבה דמיון כדי לראות את הילד הזה, שכבר בצעירותו "נחשד" ברגישות יתר, כשהוא כלוא בין כתליו של "מיכצר" חינוכי ממושטר ונוקשה כמו ה"ריאלי".

המיסגורת האחרות שבהן מצא את עצמו — הצנא הברסטי, אירגון ההגנה, קיבוץ רמת-יוחנן — בו שהה חצי שנה — גם הן לא היטיבו עימו. בכל מקום הרגיש מנוודה ושנוא. אחד האירועים המאקאבריים בחייו, שנחרט בזיכרונו באופן מיוחד, אירע בעת שנשלח בזמן שירותו ב"הגנה" לשמירת לילה באחד ממורדות הכרמל. במהלך השמירה הפתיעו אותו שני חברי האירגון. אחד מהם הצמיד אקדח לרקתו. אחר רגע שנמשך כנצח פרצו השניים בצחוק והסתלקו. הרושם שהשאירה בו ה"מתחיה" הוא לא נמחה עם השנים.

(המשך מעמוד 27)

שמעון היה שמן שקט וישן
בגן ציבורי ידוע וגלוי
שאיננו שפוי
עד שקרתה לו תאונה
החזירתהו לצלילות בינה
מאז ממחר לכל עבודה
פניו רוז דמותו הצטמקה
אך הוא נורמאלי מתרופץ
כמו משוגע מתעניין
בכדור עף אחרי כדור

בתשבע שרף: "כל אלה שכולם התחנפו
אליהם כשהיו בחיים, כי הם אלה שהיו אנשי
השררה ובעלי המאה, כשהם מתו — מתו. הלכו
— הלכו. יום אחד אחרי שנפטרו, אף אחד לא זכר
אותם עוד. שמואל שום דבר חומרי לא נתן לי,
אבל כשמת — הוא נשאר חסר לי עד היום.
בעצם, אני לא צריכה לדבר עליו כלשון עבר.
אולי הוא עוד חי, מאושפז באיזשהו מקום. מי
יודע..."

לא ראיתי איש קטן
אין חשים נשמה
אמר
הוא מת
לא ידעתי למי הכונה
לא ראיתי איש גדול
היה קטן קומה
אמר
הוא מת
לא ידעתי למי הכונה
לא נתתי לעלות קומה
אמר
עלה על צלב
לא ידעתי למי הכונה
באו קברנים עלי
הייתי עסוק מדי
שמעתי
חופרים בור
ידעתי הכונה אלי

אפילו

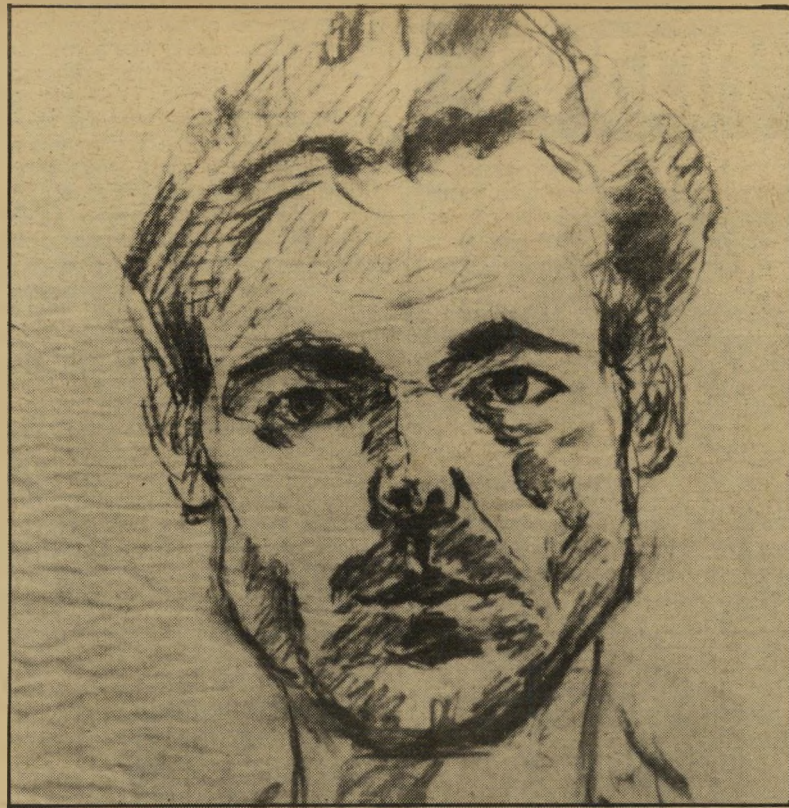
הכביש מוביל מתל-אביב דרומה. חמסין. יום
באמצע מאי והאוויר לא זע. הפרסום שמסביב
אינם מפצים שום ריח. סוטים מן הדרך הראשית
לכביש שירות המוביל לבית-החולים. מימין עצי
תפוז ומנדרנגה נושאי פירות כאושים. משמאל,
כלב הלא-כילום שהיה פעם שדה, חולפים על פני
ביקתת-עץ מוקפת גינה מטופחת. בחזית שלט
המעיר על השימוש שנעשה בה: Black Sheep
Pub פאב הכיכשה השחורה — כמו תזכורת
לעצם הווייתו של שמואל רבינוביץ או רמז
לבימאי קולנוע שיבוא ויהפוך את תולדות חייו
לקומדיה שחורה.
בסוף הכביש ממוקמת קבוצת מבנים חד-
קומתיים מכוסים גגות-רעפים. אלמלא החומה
וגדרות הברזל שמסביב לה ניתן היה לטעות
ולחשוב שמדובר בבית נופש כפרי.

בפנים — החוללים. בהבעות פניהם. בכגריהם
המיזשנים. בכלותם שנאה בטרם עת. שרועים
מעורטלים למחצה במיטותיהם. בזהים בטלוויזיה.
מנמנמים על פסל כחצר. שעת אחרי-הצהריים
ובשקט שמסביב נשמע ציוץ הציפורים כמו
המולת מסיבה הנערכת בחיקה-הטבע או אולי כמו
קריאות נואשות לעזרה. לך תדע.

ולמה שמואל. רזה כמו שבט היה. עם עיניים
שמרחיקות לראות. צלול לחלוטין. בורח
מ-אוריסטית האסונות — הביטוי הוא שלו —
שפקדה אותו בחייו. אסיר מרצון מזה חמש-עשרה
שנה. שקיבל עליו את עול המוסר המרמא הזה
כמוצא. כפיתרון לניתוק הסופי, המוחלט.
הפסיכיאטר מנהל המוסד טוען כי מקומו של
שמואל איננו בין כתליו. לרבריו, הכניסו שפוי
לחלוטין, אלא שאינו מסוגל לראות לצורכי
עצמו. הימצאותו במוסד איננה רק פועל-יצוא
מרצונו של שמואל להמשיך ולחיות שם, אלא גם
תוצאה של היעדרו של מוסד אחר שיוכל לקלוט.
בארצות-הברית, הוא אומר, אדם כמוהו כבר מומן
היה מתגלגל ברחובות. בארץ הוא חי בלתי-יבירה
בבית-משוגעים.

ילדים באים לחופשה
מבית משוגעים כולם
שוכבים על צמחה
לשחק במין יצמיה
של אבא אוהב
אטימות חלון ושחור וילון
שקוף לראות מת קם
לתחלה למשחק ילדי
פרוור אברים בטלים
העיקר שחזרו כבר מבית משוגעים

במהלך השיחה שמואל מגדיר את עצמו, ספק
בצחוק ספק ברצינות, כציניו אנטישמי. אחד כזה

שמואל רבינוביץ: דיוקן עצמי (1943)

למרות גילו המתקדם, לא בגד בו. כואב לחשוב
עד כמה עלוב הגירוי החיצוני שהוא זקוק לו כדי
לשוב ולהפוך לאדם מרגיש וחושב.
הוא אומר כי היה רוצה שהשירים שכתב
בתקופת האישפוז יוכו לפירסום. לא מתוך רצון
לגאול את עצמו — הוא נעלם בכוונה שלא
ימצאו אותו — אלא את השירים. זכות הקיום
שלו כמדיום אבדה לו, לדבריו, מאז הפסיק
לכתוב. הזכות היחידה שמורה לשירה.

ואולי מצויים כאלה המחכים עד ששמואל
רבינוביץ ייעלם סופית מן העולם כדי שיוכלו
להלל ולשבח אותו. ישראל הר, שערך חוברת של
כתביהעת לספרות ולאמנות, "פרוזה", מחדש
יולי 83, וכלל בה תישעה משיריו של רבינוביץ.
מספר כי פירסום השירים עורר הדים רבים.
"התגובות על החומר שהורפס בחוברת התמקדו
דווקא בשירים של רבינוביץ. אבל ההתעניינות
לא הביאה למצופה. איש לא טרח מאז להזכיר
ברבינוביץ. הרבה לפני כן, לפני עשר שנים
בערך, קיבלה הוצאת הקיבוץ המאוחד מענק
כספי מיוחד מן המועצה לתרבות ואמנות
במישרדה-החינוך כדי שתוציא לאור מיכר
משיריו של רבינוביץ. נציג ההוצאה הגיע לביתי
בדיוק ביום שבו מצב של אשתי, שהיתה באותו
זמן לאחר לידה, לא איפשר לי להתפנות אליו.
הייתי נרעש מאוד. כשהופיע בפתח, אמרתי לו:
'לך. אין לי זמן בשבילך.' מאז לא שמעתי ממנו."

כתבתי להוצאת הקיבוץ המאוחד מיכתב בו
פרטתי את ההסבר להתנהגותי באותו יום ואומלל.

השרעיון הציני נשאר טבוע בו למרות כל
היהודים הרעים שפגש בחייו.
כאב השירים והתמונות שאברו בשריפה עדיין
חי בו. הוא מספר שהישתנה. שפעם היה עירני
יותר. התעניין בפוליטיקה. נהג להתברך. הירבה
לכתוב ולצייר. הציורים והשירים, לפחות אלה
שלא הלכו לאיבוד במהלך המעברים בין
המוסדות השונים בהם היה מאושפז, שמורים
במוסד בו הוא מצוי כיום. מאות שירים. עשרות
ציורים עשויים בעיפרון ובטוש. פורטרטים
על אחד הישומים הוא מתמצת את חייו
באופן הבא — "עד גיל 12 חייתי במוסקבה
ובקייטנה ליד מוסקבה. אחר כך ירדתי לחיפה
ומייד התחילו צרות ושינאה לארץ ולאנשים.
מצב זה נמשך עד גיל 70. את רוב השנים, אבל לא
את כולן, ביליתי בלימוד, בעבודה פיסית ובציור,
עד שעברתי לכתוב שירים. אבל הרבה שנים
לפני זה התנודתי לצבא הבריטי שהפליג
לדונקרק, אך אני לא הפלגתי מסיבות גורליות."
האמונה בגורל היא הגורם המונע ממנו לשוב
לחיים שמן היישוב, כאלה המכונים נורמאליים.
נקודת האור היחידה בה הוא נאחז היא ילדותו
המוסקבאית. מכל השאר כמעט ולא נשאר כל
זכר. הכל הולך ונכבה. מין רדיקה איטית. הנמשכת
מאז ששככה הלהבה הגדולה.

השעה חמש. מישוה עובר בין הביתנים
ומצלצל בפעמון. צילצול המכשיר את ארוחת-
הערב. שמואל הולך וחוזר. עכשיו הוא כבר פתוח
יותר. מתברר. משתמש באתם הידור-לשון
המוכרים כל-כך משיריו. כושר הזיכרון שלו,

ההוצאה קיבלה את התנצלותי, אולם מספר-שיריו
של רבינוביץ לא יצא בסוף כלום.

לאלה שחיכו וגם לאלה ששכחו, מיועדת
ההודעה הבאה:
שמואל רבינוביץ חי. בן 73. הוא לא נראה
בן 18. גם לא צמחו לו שיניים חדשות
במקום אלה שחסרו לו כל השנים. אבל הוא
נשאר אדם אמיתי. חכם בין שוטים. הוא.
שגור על עצמו חיים של ניתוק מן העולם.
בטריטוריה מגודרת, מוקף מטורפים. לא
מעוניין להיזכר באף אחד מכס. אבל אולי
תעורר בכס כתבה זו את המחשבה. שמן
הראוי היה שאתם תיזכרו בו.

שמואל רבינוביץ

מתוך "שירת מהגר",
קובץ מוקדש לישראל הר

כשמדליקים נר-נשמה המשפחה חוזרת
לגדולה בכמות ובשימחה שומעים קולות וצחוק
מרצד בפחית שלהבת חמה ומאירה צללים נעים
כצליל על גל משודר ממתיים גדלים כשדירה
באבל חג התשעה-אב — מתיישר חוטי-השירה
שלך של משפחה מקופלת בצרור שלדים —
והנה הם מחייכים מתוך פחית להזכירך שהפתיל
לא נותק — כל שעה מתמעט המרחק בין מת
לנמחק.

היינו נפגשים בקפה — הוא בלש — ואני
חשוד בעיניו — הוא קצין — אני קוז' בעיניו
— עברו שנים של בילוש חקירות-קש ועדיין
איני מבוקש — רק עקוב במפולש על כוונת
עיני עויינת — והשנים עושות את שלהן: הקצין
זקן ואולי אני גם כן — אך המצב לא משתנה
כסרגל-חלודה: אותה מידה אותה עמדה אמנם
נוספו שקי חול — לעיני הבערות: הנה הוא — זוחל
שינאה — לעיני הבערות: הנה הוא — זוחל
בקושי וגם אני כבר צולע — ויודע: הוא מצלם
אותי בעין כבויה לא בלי כעיסה של מבער ורושם
כפינקס שלעולם לא נגמר: החשוד עבר.

כשאני יוצא מן הבית אני מדליק מנורה
לאגור אור עד שאחזור: כשאני יוצא מן הבית אני
מכבה את המנורה להשאיר באפילה מבליעה
אימה שנאגרה: כשאני חוזר הביתה אני מתחבא
מן הדליקה שעלתה מן האימה שירדה על כלבי
שוכב חולה במיטה חשוכה מחכה לשובי מן
היישוב עם שלד-שיר ועצם בגרוני כשבילו
ובשבילי שבילים מתעצמים בשילוט-אחיד שזה
בייחודו כל אחד יחיד במינו: הוא כלל-לאדם אני
אדם-לכלב — כי לא על הורמונים בלבד תשכון
הרמוניה...

חולי נפש זקוקים לצבע גבישים של
התישנות — זיקים של חלוקה — כתמים של
אור ורולף מכתלים עשנים בעלילת פתיל מנורה
כחולה — ופינה לחליפה — תחליף לאדם תלוי
במקום מעיל רגיל — בחשיכה אין להבריל בין
חי למקופל — אך לפעמים טוב להתפרק
בהברקה של קרן וכוית-שבורה להזכירך נרות
חנוכה — להתמסר כליל לחליל אפילה: רחש
נמיה ללא רתיעה ולטאה תמימה — מתקרבים
למיטה ללא רימה של רמייה.

מתגוררים בסביבה. אלה הם חייתו
אגב, אותם מוהיד-חובות שמטעם העיריה
מחוק לפני כמה שבועות את שם רחוב המאספים
שליד הקריה וקראוהו על שמו של חיים לסקוב.
רבי-אלוף לסקוב המנוח ראוי בוודאי לרחוב
שייקרא על שמו, אבל האם צריך היה לתמוך
לצורך זה את שם המאספים, כיתביהעת שהיוו
בסוף המאה ה-18 את היסוד להשכלה, לספרות

שלט חדש

העברית החדשה, למחקר העברי ולנסיון להתנער
מקיפאון של דורות. אני מנסה לומר לזכותם של מוהי-השם שלא
ידעו מי הם המאספים הללו, וגם לא טרחו לברר.
והרי לך דמותם של פרנסים עירוניים בנוסח
החדש.

רחוב המגיד מדובנה

שלמה שבא:

שודדי הדרכים

ללשון חילונית, יומיומית, ככל לשונות העולם.
והנה ראה זה פלא: לפני כמה שבועות הוצב
בפינת הרחוב עמוד-הרחובות והשלט שעליו
מכריז: "המגיד מדובנה". במילים אחרות: הרחוב
שעל שם העתון העברי הראשון הפך ככמטה
קסמים לרחוב על שמו של תרם הדרשן וממשל
המשלים שחי בסוף המאה ה-18 — ר' יעקב
קרנץ, שכינויו המגיד מדובנה: הדתיים שנתרבו
באזור זה בשנים האחרונות, יחד עם חבורת אנשי
העיריה הממנים על שמות הרחובות, גולו את
הרחוב במעליו. ואגב, ביפו כבר יש רחוב הנושא
את שמו של המגיד מדובנה, אבל נראה שסביבתו
העניה לא מצאה חן בעיני הגבירים הדתיים
שלנו.

וכך חברו דתיים-חמדינים יחד עם הבורים
ועמיה-ארצות הממנים אצלנו על שמות
הרחובות מטעם העיריה, לחבורה אחת של
שודדי-דרכים. יש להניח כי בקרוב נהיה עדים
להחלפת שמו של רחוב ביל", שבאותו אזור,
לרחוב בעלו, על שם הרבי שרבים מחסידיו

רחוב המגיד נמצא ליד שדרות רוטשילד
בתל-אביב, לא רחוק מרחוב שינקין, והו רחוב
נאה ושקט (יצחק רבין גר שם בנעוריו) הנקרא זה

שלט ישן

60 שנה על שמו של העיתון העברי הראשון —
המגיד — שהחל להופיע בשנת 1856 בעיר
פרוסית שעל גבול רוסיה, ופירנס את יהודי
מיוזח-אירופה בחדשות, מאמרים וסיפורות במשך
40 שנה. הוא היווה את היסוד לעיתונות העברית
שבאה אחריו, וחלקו רב בהפיכת הלשון העברית

ג'ון יוסטון נפטר

הקולנוע מתרסק

מאחד המהפכנים האחרונים שלו

זה פשוט לא הוגן. ישנם כליך הרבה יוצרים בעולם. בימאים שהם "בסדר". עושים סרטים מהוגנים, בעלי עלילות מתקבלות על הדעת ומספקים בידור הגון, אפילו טוב למיליוני לקוחות.

אבל אשמאי זקן זה, ג'ון יוסטון, שכבר הספידו אותו כמה שנים וייחסו לו את כל המחלות הממאירות בעולם (בשנתיים האחרונות הוא אפילו נסחב עם מיכליחמצן לכימת ההסרטה של סירטו האחרון, הפחמים, לפי ג'יימס ג'ייס) פשוט הדהים את כל הצעירים ממנו, בכל פעם שהיה עושה סרט.

הישיש הזה פשוט היה צעיר מכולם, כריא מכולם, ציני מכולם, מרושע מכולם, חכם מכולם — בקיצור: גם את פילוסופיית הכפירהיבעיקר שלו ירע להגיש בצורה מיקצועית שכזו, שאפילו מי שלא ירד לסוף דעתו היה מסוגל לבלוע, ליהנות ולהגיד שהוא מכין.

כי מה היה הכבוד של פריצ' סירטו הלפני אחרון, אם לא משא שחור משחור על הרוע הנצחי השולט בעולם ובארץ? וככל זאת, זה היה כליך שגון וחכם ואלגאנטי, שאי אפשר היה

אהבה למידות גדולות

גבר מאוהב (דיזנגוף, צרפת) — שחקנית איטלקיה צעירה, בעלת יופי מהמם, ושחקן אמריקאי מצ' לוח שגם לו לא חסר דבר בתחום

המראה החיצוני והקסם האישי, מתאבלים זה בזו. האהבה היא כמובן גדולה, נואשת ומיוטית. שאולה מסיפור הסרט שאותו הם מסריטים ביחד. השחקן כמובן נשוי, והטבעת עבה מאוד. מעשית מאוד וגם מחזיקה אותו על הרגליים ובהכרח מלאה, המאפשרת לו לעבוד. אחרת, חס וחלילה, יאבד הגבר החלש כיוון ויתחיל להשתטות.

לסיטואציה הזו מוסיפים אתריצילוס יפהפיים ותיירי תיים, בנדים סופר-אופנתיים שהולבשו "כאילו" במיקרה, מקיפים אותם ביצורים אסתטיים ותולים על גבה של הי שחקנית אם חולת סרטן.

כדי להוציא את סיפור-האהבים הזה, שהתגזמות בו עושות אותו לטפל אפילו אם — כעדותה של הבימאית, דיאן קוריס — הכל מבוסס על יסודות אוטוביוגרפיים איתנים למדי, הסתייעו בנבחרת מרשימה למדי: ברטה סקאקי היא לא רק שחקנית יפהפיה שאין דוגמתה רבות, היא גם מוכשרת ונעימת-הליכות (בקרב אפסר יהיה לראותה גם בבוקר טוב בבילוינה של האחים טאוואני, שבידוע יש להם טעם בבחירת שחקנים) ופטר קוויטי (סוף-סוף הולך גם לו). כזוג האוהבים התאווים, וקלאודיה קארדינאלה כאם הגועשת, אבל גם השח-קנים, אינם מסוגלים להתגבר על מיכשלותיו של תסריט כושל.

גרטה סקאקי ופטר קוויטי: יפים, יפים...

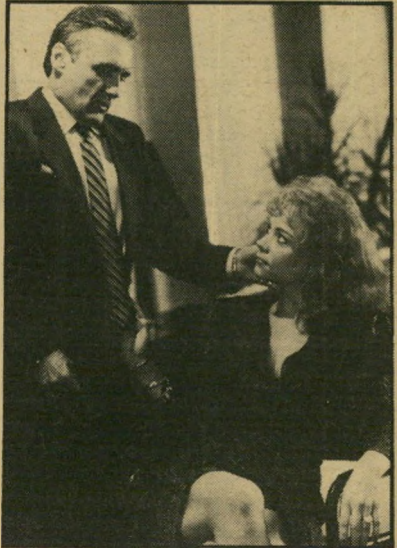
שהופך אותם לפלאקטים, חסרי אנושיות אמיתית. התוצאה היא סרט עמוס, צפוי ומשעמם למדי, מרגיז באגו צנטריות שלו ומעצבן בנימוח החשיבות העצמית שלו. מה שבטוח, בטוח: למרות ההקבלות המרובות עם הסיפור של הסופר שהתאבד, ציזארה פאבזה, הדמות שעל פיה נוצר סירטו המשותף, הגיבורה יוצאת מן החוויה הכואבת הזו כשהיא חזקה ויוצרת, גם אם התייתמה. את סיפור-האהבה המדהים שעברה היא מעלה על הכתב, נו, באמת.

ללכוד פאם פאטאל הרוצחת את כל בעליה בזה אחר זה, ולובשת מייד דמות חדשה, המאבק בין האדם כמו שהוא חי לבין חלומותיו, שיכולים להיות מאוד אפלים. סרטימתח עם נפילות, מישחק סימפאטי של דברה וינגר ונוכחות מהממת של תרזה ראסל.

★★★ **אני והחברה** (רברן, ארצות הברית): סירטו של הבימאי רוב ריינר, המתאר טיול של ארבעה חברים בגיל בית-ספר, ההופך למסע של התבגרות. כראי ללכת, כרי לראות ילדים בעלי עיניים של מבוגרים.

★★★ **בית האמיצים** (מוסיאון, ארצות הברית): עוד תיעוד של הופעה חיה: הפעם של לורי אנדרסון, אחת מאמניות האוואנגארד המתקדמות בארצות-הברית ובעולם. את הקו הקר והאינטלקטואלי שלה היא בונה תוך שימוש בצוות-נגנים מעולה, בתיכנון-כימה פרטני וקפי דני ובהרבה ציניות.

★★★★ **החנות מעבר לפינה** (חכלת, ארצות-הברית): סיפור אהבה פשוט ומצחיק, בין

שחקנים ראסל והופר
סרט מתח עם נפילות

שני זכנים בחנות לדיכר-עור, הופך לאחת הפנינים הקולנועיות של כל הזמנים. ארנסט לוביטש מרכיב את הסרט כמו פאזל מעורר, שבו מוקדשת כל תשומת-הלב לכל אחד מהחלקים.

★★★ **ימי הרדיו** (שחק, ארצות-הברית): מסע סנטימנטאלי ואוהב של וודי אלן אל תחילת תחילת הרדיו באמריקה, הרבה הפתעות אין פה, אבל קולנוע אנושי ואלני — יש ויש.

★★★ **ילדים תורגום לאלוהים** (אורלי, ארצות-הברית): סיפור אהבה נדוש בין מורה לחרשים לנערה חרשת. מישחק מעולה של ויליאם הרט ומרלי מטלין מצליח לחפות על מיגבלותיו של תסריט בינוני.

ערינה סיינר

מכוכבי-הסרט, והוא מגלם חייל צעיר אחוז טראומות, המחופש לנערה, והמוצא את עצמו בתוך חבורת צוענים במיזרח אירופה מוכת המלחמה.

ראנדי רוי, המבוסס על סיפורים שסיפרה להוסקינס סבתו הצוענית, מחדש את קשריו של השחקן עם חברת הנדסיר, שבשבילה סיים זה עתה לשחק בחשוקתה הבודדה של נודית הירן, מול מגי סמית, לאחר הצלחתו הגדולה במונה ליוה.

תרדיו

חובה לראות:

תל-אביב: הפסיקו להיות הניונים, נרדפי החוק, ימי הרדיו, בית האמיצים, החנות מעבר לפינה.

ירושלים: ימי הרדיו, שיחות מלוכלכות. חיפה: החנות מעבר לפינה.

תל-אביב

★★★ **הפסיקו להיות הניונים** (בית ליסין, ארצות-הברית): תיעוד מרתק שעשה הבימאי ג'ונתן רמה להופעה לא פחות מרתקת, יצירתית, יוצאת-דופן ואנגרטי של להקת ראשון מרברים.

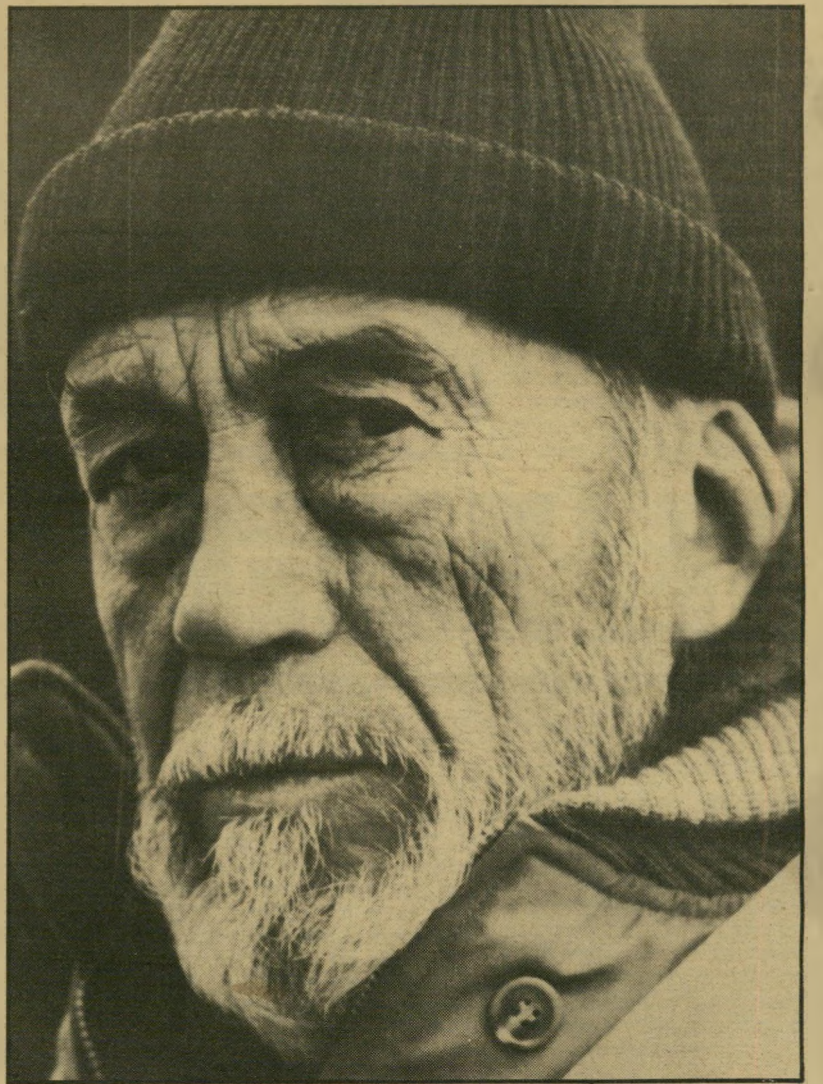
★★★ **נרדפי החוק** (לב, ארצות-הברית): שלושה עלוכי חיים מורנניים באמריקה המ-

שחקן הוסקינס
סיפורי הסבתא הצוענית

דוכרכת של היום. ג'ים ג'ארמוש יצר סרט מכריז, אנושי וטעון בהרבה הומור שחור. תום ויטס, ג'ון לורי ורוברטו בניני יוצרים שלושה טיפוסים, שלוש פנינים מישחקיות.

★★ **האלמנה השחורה** (דקל, ארצות-הברית): חוקרת ממשלתית נמרצת מחליטה

בימאי יוסטון

התחיל כשחקן, המשיך כתסריטאי והצליח כבימאי חשוב

13 פעמים היה מועמד לפרס האוסקר, ופע' מיים זכה בו, על כתיבת וכימוי האוצר מסיירה מאדרה. את הפרסים האחרים קשה למנות.

כוכבים

קריירה כפולה

בוב הוסקינס גם מכיים

ראנדי רוי, צעדו הראשון כבימאי של זוכה האוסקר בוב הוסקינס, מתחיל לקרום עור וגידים בצילומים בעיר פראג ובסביבתה. הוסקינס הוא בין השאר התסריטאי ואחד

שלא לומר לו: "שאפו" (מסירים את הכובע לפניך, אשף).

כמה מילים עליו: הוא החל רכבו כשחקן, התבסס כתסריטאי וטבע את חותמו בקולנוע כבימאי. הקלסיקה שביצירתו מכילה שמות כמו: הניץ ממלטה, האוצר מסיירה מאדרה, המלכה האפריקאית והאיש שרצה להיות מלך.

בנוסף לסיפורי אנשים שהלכו עד כלות בי הרפתקאותיהם ובאמביציות שלהם, אהב לעבד יצירות סיפוריות, והביא לבד את סובי ד'ק, ולפי ממדיו שלו — את התנ"ך. הוא הוסיף לליל האינזואה של טנסי ויליאמס רובדים משלו, והבי-ריק בויז בלוד של לפאנרי אוקונר.

ידעתי שהוא טוען כי שונה לגמרי

מהפסע. למולו מצא מיקצוע שהתאים לו, שהכניס גם כסף, התאומים מול-טרים מנתניה פנו אליו והציעו לו ל-השתתף איתם באירגון מופעים ואירור-עים, ובעיקר בחירות מלכות-היופי האזוריות. הוא התחיל לארגן את מופעי מיס נתניה, מיס חולון וכו', הזמין את הזמרים והאמנים, השקיע קצת כסף בכך, והיה מאוד מרוצה.

שני צורות

מיימון רצה להרחיק את ילדיו משכונת-סלע, שבה גדלו הוא ואשתו אתי. לשם כך קנה באחרונה דירה במרכז נתניה, ועסק בשיפוץ. הוא הכניס לדירה ג'קוזי, קנה מוצרי-מוותרות, והמישפחה עמדה לעבור לר-יה בימים הקרובים.

יוסף אליהו: "בליל המיקרה באתי לבקר את מיימון. בערך בשעה 10 וחצי בלילה. הוא בדיוק חזר ממישחק קט-רגל.

החלטנו ללכת לבקר שכן, יוסף נחום, ידיד של מיימון, הוא מתגורר בבית הסמוך לביתו של מיימון.

יורדנו לרחוב וראינו אדם הולך במידרכה ממול. מיימון, שלא ראה כל-כך טוב שאל אותי, מי זה? ואני אמרתי לו שזה גבי פלאח, שגר גם-כן בשכונת-סלע, במרחק של שני בתים.

מיימון קרא לו, והם ישבו על שפת המידרכה ושוחחו. ישבתי איתם, ואחרי-כך הלכתי לקנות סיגריות בקיוסק, כאשר חזרתי, הם עוד ישבו שם.

באותו לילה היתה חתונה של מישו מהשכונה, והרחוב היה ריק לגמרי. גם האורות היו עוממים, כאילו מישו כיבה אותם במודר. ישבנו כך בערך שלושת-רבעי

רציחות

השכנות

שעה, ואז עברה בחורה וקראה לי. ניגשתי אליה, ועמדנו בערך 10 מטרים מהמקום שישבו פלאח ומיימון.

פיתאום שמעתי שני צורות קצרים, הסתובבתי וראיתי את מיימון שוכב על הכביש. לידו עמד פלאח, חיזור כמו סיד.

לא ראיתי מי רה, ולא ראיתי מכונית מתקרבת. אבל מהמקום שבו נרצה מיימון יש שביל צר, המוביל לכביש-החוף. המרחק מהכביש הוא קצר מאוד, ומי שנמלט דרך השביל יכול להיכנס למכונית שמחכה לו ולהיעלם תוך דקות מהמקום.

קול היריות הביא למקום עשרות סקרנים תוך דקות מעטות. גם אתי מיימון, שהיתה בדירתה הסמוכה, רצה לראות מה קרה. הייתי סקרנית לראות מה קרה, התקרבתי למקום וראיתי גופה על הכביש. לא ידעתי אותה, אבל אנשים מגעו ממני להתקרב, ואז הבנתי שזה מישו שקשור אליי. אני לא זוכרת שום דבר נוסף, כנראה התעי-לפתי.

אליהו: "החזקתי את מיימון וניסיתי לעצור את הרם. הוא נפגע בשני מקומות, בירך ובחזה. אבל לא הצלחתי לעצור את הרם. הוא חירח, וידעתי שהוא הולך למות. רצתי ברגל למנ דודי אדום, הנמצא קרוב מאד והתחננתי שביאו אומבולנס. אבל זה לקח להם 25 דקות להגיע. הם לא

עונשו לשמונה שנים. אחרי שריצה חמש שנות-מאסר שוחרר כאסיר ברישיון, כאשר שליש מעונשו עדיין תלוי ועומד.

ביום שבו יצא מהכלא פגש באתי, אשתו לעתיד. היא היתה את בת 16, והכירה את אחיו הגדול מהשכונה. כאשר ירד מיימון מביתו בערב, פגש באתי כשהיא משוחחת עם אחיו ליד המכונית. היא מצאה חן בעיניו, והוא שאל את אחיו אם היא בחורה טובה, ואם כדאי לנסות להתחיל איתה.

האמת היא שקצת פחדתי ממנו אז. היתה לו תרמית של פושע, של אחד שיושב בכלא. סיפרה האלמנה להעור-לם הזה. אבל נראה כי מיימון הקסים גם אותה. הם הפכו חברים.

חצי שנה אחרי שיחרורו מהכלא נעצר שוב, והופעל נגדו השליש, מכיוון שהתרועע עם עבריינים. אבל היא לא עזבה אותו.

מיימון חזר לנתניה מייד אחרי שנגמר האיסור על שהייתו שם. הוא ואתי כבר היו חברים מזה שנתיים, והגיע מועד גיוסה. אז הסתבך מיימון בקטטה, ונעצר עד תום-ההליכים. אתי היתה בהריון. הם התחתנו כאשר מיימון קיבל חופשה ל-18 שעות מהכלא. למחרת החופה חזר בשעה 10 בבוקר לבית-הסוהר.

מא שיחרורו האחרון לא הסתבך עוד יצחק מיימון בפלילים. נולדו לו שני ילדים, ובגללם החליט להתרחק

ניסיתי לעצור את הרם שורם למיימון מהגב. לחצתי ביד על מקום-הפצע, כמו שלימדו אותי בצבא. אבל זה לא עזר. התחיל לזרום לו דם מהאף ומהפה, והתחילו לצאת גושי-דם. אז הבנתי שהוא נפגע בריאה, ושהוא גוסס. כך סיפר השכוב יוסף אליהו להעולם הזה.

אליהו (23) היה מזועזע ועצוב מאוד ממות חברו הטוב, מיימון. הוא בכה כל הלילה, עד שהגיעה המיטרה לחקור אותו על מה שקרה.

יוסף אליהו, צעיר תמיד בעל עיניים כנות, הכיר את מיימון לפני חמש שנים, כאשר זה השתחרר מהכלא. הוא היה באוטו עם בחורה שלמדה איתי שמונה שנים בבית-הספר, והם לקחו אותי טרמפ. היה לו כישרון-ריכוז נהדר. הוא ידע לשכנע ולהסביר דברים. הייתי ממש מהופנט ממנו. הוא היה בחור איטליגנטי וחכם מאוד.

בחורה טובה?

יצחק מיימון נולד באשקלון לפני 30 שנה. אמו נרצחה כאשר היה ילד קטן, ואביו, יחד עם הילדים המרובים, עבר להתגורר בנתניה. מיימון לא למד הרבה, והסתבך בגיל צעיר בעניינים פליליים. נתניה של שנות ה-70 רחשה פשע, בעיקר בשכונות-העוני. חברות-פשע, ורצ-חות לחיסול חשבונות בין פרשעים היו עניין של יסודים, ומיימון נקלע למירקחה זו. כמעט מחצית חייו ישב בכלא.

עבירותיו של מיימון היו בעיקרן עבירות-רכוש. ב-1976 נידון לתשע וחצי שנות-מאסר בגלל פריצות, גנ-בות ונסיון לשוד. הוא עירער לבית-המישפט העליון, ושם המתיקו את

רונמנית לא צריכה להיות יפה

המשך מעמוד 17) גם הוא מארוקאי? לא, הוא דרוקא יוני-מצרי. והוא לא רוצה שהאשה שלו תשב בבית? לא, הוא כל-כך רחוק מזה. אני זוכרת שלפני כמה שנים הוא אמר שהוא לא רוצה שאשתו תהיה כזו שכשהוא יבוא הביתה הוא ימצא אותה לבושה בחלוק וכפפות על ידיה ו מריחה את הכלים. זה מאוד התאים לי. הוא מאוד בעניין שאפתה את עצמי, שאפתה עצמאות וקריירה. שנינו מאוד רומים.

מה החלום שלך? להיות מאושרת. ובעבודה? להתפתח ולהתפתח ולפתח. להר-חבי את האופקים. זה מתבטא בהכל. מי-שפחה? אני רוצה שני ילדים, אבל בגיל מאוחר יותר, לקראת שנות ה-30 שלי לחיי. עכשיו זה לא הזמן.

את חושבת שלדוגמנית צריך להיות גיל פרישה? כן. איזה? משהו כמו 35. אבל זה מאוד אינ-ריוורדאלי. אם אשה נראית טוב בגיל 40, אין סיבה שהיא לא תמשיך לעבוד. ככל שאת יותר מפורסמת, יותר קשה לך לצאת מזה. קארין דונסקי ותמי כרעמי הן דוגמניות נהדרות. אבל צריך במקביל לפתח כיוונים אחרים, כשכבוא היום יהיה לך יותר קל לרדת ויהיה לאן. אז מה הן עושות?

מה הן עושות? כן, קטנה עליי, זה נכון. האופנה פה מאוד קטנה עליי. לא נותנים לי פה להתבטא כמו שאני רוצה, למרות שמנסים להתפשר איתי. אבל אין לי שום כוונה לגור שם לתמיד. אני אוהבת את הארץ ורוצה להיות כאן, אבל אני יודעת שהחיים שלי יהיו יותר על מיוזורות, אבל הבסיס כאן.

את בזה לדוגמניות ש-עובדות כאן? כהחלט לא. לא בזה לשום אדם. זה לא האופי שלי לכוז לאנשים.

אין יוצר אופנה בארץ ש-את מעריכה? יש, אבל הם לא יוצאים עם הרג-מי, מחשש שזה לא יתקבל כאן. שמעתי שאפילו בתצוגה של שו-קר, שזה בית-ספר לאופנה, התצוגה היתה מיסחרית, כי התלמידים פחדו

מרואינת אלבקין, אני רוצה שני ילדים...

לצאת עם קולקציה יוצאת-דופן, ש-אולי זה יסגור להם דלתות ולא יקבלו אותם לעבודה. זה חבל, כי זו ההזדמנות היחידה בארץ להציג כל מה שעולה בראש. אני עצמי חשבת ללכת ללמוד בשווקר, אבל הגעתי למסקנה שזה בזבוז זמן בשבילי. זה ארבע שנים, 24 שעות ביממה, זה קצת יסגור אותי. קשה לי לקבל מיסגרות נוקשות. אבל אילו הייתי לומדת, לא הייתי מהססת להוציא קולקציה שרק אני אוהבת. גם אם היא לא היתה מדברת לאף אחד בעולם.

אבל אני מכינה את השיקול של הפרנסה. לי אף פעם לא היה עודף כסף, אבל מעולם לא התמודדתי עם בעיות אמיתיות של חוסר כסף, ואיך להשיג כסף ללחם.

מצני בסדר, ואני חיה עם החבר.

מה הוא עושה? הוא מנהל המזון והמשקאות במלון פלאזה בתל-אביב.

מה הוא אומר על העבר-שלך? הוא אומר שכל מה שטוב לי, ש-אעשה.

המשך בעמוד 32)

המשך מעמוד 17) זה עוד לקשרים בחו-ל? יכול להיות. אז לא נסעת אפילו לראות? לא, לא צריך להגשים.

כל עניין האופנה מתרכז-שם. נכון, אבל אין להם מה לחדש לי מבחינה מיקצועית. אני הולכת להש-תתף בתצוגות סאלונים בפאריס של קולקצית קיץ '88. אני אדגמן בגדים של המעצב ג'ורג' ג'ונסון. הוא גדול מאוד, ואני מניחה שגם בארץ עוד ישמעו עליו.

ישראל קטנה עלייך? במובן מסוים, רק משום שאני יר-צרת.

מבחינת הדוגמנות? כן, קטנה עליי, זה נכון. האופנה פה מאוד קטנה עליי. לא נותנים לי פה להתבטא כמו שאני רוצה, למרות שמנסים להתפשר איתי. אבל אין לי שום כוונה לגור שם לתמיד. אני אוהבת את הארץ ורוצה להיות כאן, אבל אני יודעת שהחיים שלי יהיו יותר על מיוזורות, אבל הבסיס כאן.

את בזה לדוגמניות ש-עובדות כאן? כהחלט לא. לא בזה לשום אדם. זה לא האופי שלי לכוז לאנשים.

אין יוצר אופנה בארץ ש-את מעריכה? יש, אבל הם לא יוצאים עם הרג-מי, מחשש שזה לא יתקבל כאן. שמעתי שאפילו בתצוגה של שו-קר, שזה בית-ספר לאופנה, התצוגה היתה מיסחרית, כי התלמידים פחדו

לצאת עם קולקציה יוצאת-דופן, ש-אולי זה יסגור להם דלתות ולא יקבלו אותם לעבודה. זה חבל, כי זו ההזדמנות היחידה בארץ להציג כל מה שעולה בראש. אני עצמי חשבת ללכת ללמוד בשווקר, אבל הגעתי למסקנה שזה בזבוז זמן בשבילי. זה ארבע שנים, 24 שעות ביממה, זה קצת יסגור אותי. קשה לי לקבל מיסגרות נוקשות. אבל אילו הייתי לומדת, לא הייתי מהססת להוציא קולקציה שרק אני אוהבת. גם אם היא לא היתה מדברת לאף אחד בעולם.

אבל אני מכינה את השיקול של הפרנסה. לי אף פעם לא היה עודף כסף, אבל מעולם לא התמודדתי עם בעיות אמיתיות של חוסר כסף, ואיך להשיג כסף ללחם.

מצני בסדר, ואני חיה עם החבר.

מה הוא עושה? הוא מנהל המזון והמשקאות במלון פלאזה בתל-אביב.

מה הוא אומר על העבר-שלך? הוא אומר שכל מה שטוב לי, ש-אעשה.

המשך בעמוד 32)

ימות, "אומר יוסף אליהו, שהיה נוכח ברצח יצחק מיימון (מימין). הכדורים נועדו לגבי פלאח (משמאל) ולא למיימון. בפיו גירסה מזו שבפי המישטרה. האם חוזרת נתניה להיות מרכז הפשע?

יוסף אליהו במקום הרצח
הם ישובו בשפת המדרכה.

הרשו לי להיכנס עם מיימון
לאמבולנס, ולכן הלכתי הביתה."

לוקח קוביות

המישטרה עצרה את גבי פלאח
מייד אחרי הרצח.

פלאח הכיר את מיימון מהתקופה
שבה ישבו השניים בכלא.

גם לפלאח עבר פלילי עשיר.
שבועיים לפני רצח מיימון ניסה מישו
להתנקש בחייו. אלמוני ירה אל תוך
המכונית שבה ישב פלאח, באורח פלא
לא נפגע פלאח כלל, אך אדם שישב
לידו נפצע קשה. המישטרה עצרה אז
את מיימון בחשד שהוא אשר ניסה
לרצוח את פלאח. הוא ישב כמעצר
שיבועה ימים ושחרר.

נראה כי פלאח לא חשד במיימון,
מכיוון שהמשיך להיות ידידו ולהיפגש
איתו ללא חשש.

מיימון הביע את ידידותו לפלאח
בהודמנויות רבות. כאשר השתחרר
פלאח מבית הסוהר הזמין אותו מיימון
לבוא איתו לאחד האירועים שאירגן.
היתה זאת בחירת מלכת-היופי של
הקריית בחיפה. הוא אמר לפלאח: "בוא
תשטוף את העיניים כיפהפיות של
חיפה!" פלאח התלונן שאין לו מה
ללבוש, ומיימון נתן לו חולצת-מישי
והצטלמו עם מלכת-היופי המקומית.

פשע. להיפך, הוא ניסה להרחיק גם
אחרים.

"היה לו ידיר צעיר, שנדרון לשישה
חודשימאסר. מיימון לא הסכים בשום
אופן שחברו ייכנס לכלא. הוא אמר לו,
ואתה לא יודע מה זה בית-סוהר, תצא
משם משוגע ועברייני", הוא פנה לעורך-
דינו הקבוע, אהרון בן-שחר, וביקש
ממנו לערער על הרשעת הידיד. הוא
אף היה מוכן לממן את שכר-טירחתו
של עורך-הדין עבור הידיד, רק שלא
ילך לכלא. גם כאשר היה מיימון עובר
בשכונה ורואה ילדים קטנים משחקים
בקוביות, היה לוקח מהם הקוביות."

את: "רוקא בתקופה האחרונה הוא
היה כליך רגוע, לא חשש ולא היה
כלחץ. לא הרגשתי שום דבר מיוחד.
לא היו דברים מוזרים בהתנהגותו. אני
תמיד הייתי נכנסת עמוק בעניינים
שלו, יותר מאשר רגילה. דאגתי לו."
מישטרת נתניה מתייחסת לרצח זה
בראגה. היא חוששת פן תחזור נתניה
לתקופת הרציחות לחיסול-חשבוניות,
שנפסקה בשנים האחרונות.

אילנה אלון ■

לדעת יוסף אליהו חזר מי שניסה
לרצוח את פלאח, וירה בו שוב. אלא
שמוזלו של פלאח שיחק לו גם הפעם.
הכדורים החטיאו אותו, ופגעו במיימון.
אליהו מוצא לכך חיזוק בעובדה כי
כאשר היה פלאח עצור, מולכרה
מכוניתו של אחיו כפתח בית-המישפט.
אליהו: "אחרי שנולדו למיימון
הילדים, הוא לא הסתבך יותר בענייני

מכחיש זאת לחלוטין. הוא טוען כי
פלאח אומנם הלך לשמות, אבל אצל
יוסף נחום. במירפסת השכנה. הוא לא
התרחק מהמקום ולא הביא איתו
מסיכה או נשק.
ליוסף אליהו יש גירסה משלו על
המאורעות. לדעתו, לא כוונה הכדורים
כלל אל מיימון. הוא חושב כי למישהו
יש עניין ברצח פלאח.

המישטרה טענה בבית-המישפט כי
היה בידה מידע שפלאח תיכנן את רצח
מיימון כבר לפני זמן-מה. היא טענה כי
כליל-הרצח ישב אומנם פלאח עם
מיימון על המידרכה, אבל בשלב
מסוים אמר כי הוא רוצה לשתות,
התרחק מהמקום, לקח נשק ומסיכה
וחזר כדי לרצוח אותו.
יוסף אליהו, שהיה במקום כל הזמן,

נתניה: ימי שיקאגו העליזים

בביתם של האחים דוד ומרקו חזן, ילידי
באר-שבע שהתגוררו אז בפאריס, מישו
ירה בו כאשר היה בדירתם. אחרי-כך
הסתבר כי שני האחים נרצחו ושגופותיהם
היו בדירה בשעת ביקורו של בבר במקום.
הוא נפצע קשה ברגלו, וחזר לישראל.

אומרים כי מאז גדל בנתניה דור חדש של
פשע, שהתחיל קעת להיאבק על הבכורה.
רציחתם של רבים כליך בסוף שנות ה-70
הביא אז ל"גיקוי" כללי של נתניה. מנחם
דיין וחברתו נרצחו בשנת 1979, כאשר ישנו
במיטתם בעיר. דיין נחשב כעברייני קשוח.

רציחות-סורים. הרוצחים המחוסשים (שיתחזרו של העולם הזה)
רצח אחרי רצח

המישטרה חשדה כי מדובר בכנופיה
מאורגנת, שעסקה בסחר-הרואין. בבר נעצר
מיידי כאשר ירד מן המטוס. הוא היה חשוד
גם ברצח אלי בדש, אך לא הועמד לדין.
יוחסו לו שריפת מלון פארק בנתניה ב-1976,
וגניבת טבעת היהלום של מנדי רייס-
דייוויס בעת פתיחת המועדון בנתניה.
באותה תקופה הושוותה נתניה לשיקאגו.
רצח האחים עמר הושווה ליום וללטיין
הקדוש."

שבע הרציחות שקרו באותו זמן בנתניה
טרם פוענחו עד היום.

והיה מורוה הרוחני של דודו דהרי. הוא
נאשם ברצח תוך כדי שוד, ויצא זכאי
שבועיים בלבד לפני שנרצח.
סמוך לראש-השנה 1979 נרצחו האחים
דדה ובבר עמר. כאשר חזרו לביתם בלילה
מבילוי. הגברים הצעירים, יפי-התואר, חזרו
ממועדון-הלילה גולדן גייט. מישו חזרה
לחם בחצר, ובטרם יצאו מהמכונית נורו
לעברם צרורות עוזי רבים. הם מתו במקום.
בבר חזר מפאריס ארבעה חודשים בלבד
לפני הרצח. שם נשא לאשה צעירה צרפתייה
והסתבך במיקרה של רצח כפול. הוא ביקר

אשור, אזרח צרפתי בן 56, שישב בביתו.
מחול-הדמים בנתניה נפתח ברצח אלי
בדש, בפורים 1978. הצעיר, בן 17 בלבד,
נחשב כאיש מרכזי בעולם הפשע בעיר. הוא
רכב על סוסו כאשר מכונית סובארו באה
מולו, ובה שני אנשים שעל פניהם מסיכות
של השמן והרזה. הם ירו לעברו, והוא מת
במקום.

המישטרה העמידה לדין את דודו דהרי,
גבריאל ארביב ושימעון גניש. במישפט
התברר כי עדי-התביעה היו עדי-שקר.
עדותם קרסה כבניין-קלפים, והנאשמים
זוכו. הרצח נותר בלתי-מפוענח עד היום.
דודו דהרי, שנחשב אז כאחד מראשי-
הפשע בנתניה, ברח מהכלא עוד לפני
תחילת המישפט. הוא הסגיר את עצמו
למישטרה רק אחרי זיכויים של שני

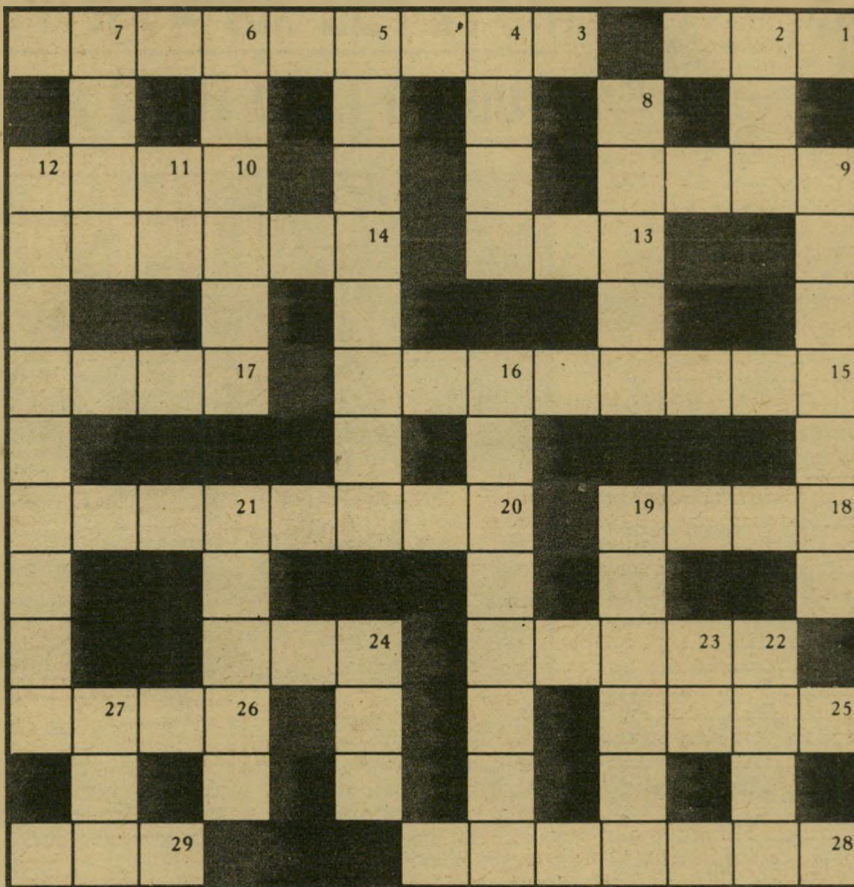
מוזכר דודו דהרי
ברצח, הסוגה עצומה, זכוי

אלי בדש בשעת הרצח (שיתחזרו של העולם הזה)
ראשית המחול

האחרים, ויצא זכאי גם הוא. דהרי הסתבך
מאז בעבירות אחרות, והוא יושב כיום
בכלא. גם אחיו יושב כרגע במעצר, כחשוד
ברצח הסוכן המישטרי צורי איטח.

תרי רגיעה של שנים אחדות קרו ב-
חודש האחרון שתי רציחות בנתניה.
נרצח יצחק מיימון, שהיה בעבר עברייני נודע.
ויומיים אחריו נשחט באכזריות דניאל

מאזין

- 1) לביא בראי עקום (3);
- 2) שוט האדמירלים (6,3);
- 3) מרפא במים זורמים (4);
- 4) סופר אליל (4);
- 5) מאיר חור לותר (3);

פתרון תשבצות

2607

- 6) הקבוצ בעמק הירדן הוקם בעזרת (3,3);
- 7) חיים בנוסח מלא כשחזורים מהאי (4);
- 8) כמות העבודה של שתי חיות (5);
- 9) השליח הזריז לא הספיק להביא את הידיעה עד לסלון (4,3);
- 10) קטע מוסף (2);
- 11) אומרים שהכניסו גם אליהם לקולנוע בפ"ת (5,4);
- 12) חייכתי, חייכתי בכיתי בכיתי ע"י העץ בכנייני האומה (3,5);
- 13) אחוזי התרגשות מהחטרונות כאן (6);
- 14) נשמע כמו שלושה בפיוט ובהרבה רגשות (5);
- 15) עם ניצוץ תקווה בשבי (4);
- 16) צליל שמיימי (2);
- 17) נגן בפיתח הרחוב (3);
- 18) עשר מידות טובות ליין שורכים בגת (3);

מאזין

- 1) משהו מפרסם עולה בשיר (3);
- 2) מי נשאר בקן כשהאח רותח? (4);
- 3) אוסישקין אוהב הערבה — זה היה ידוע לכל (4,4);

אביגיל ינאי

דוגמנית אינה צריכה

(המשך מעמוד 30)

בה ואני התחלתי כהכי קשה, בפאריס. אני מאמינה בעצמי, וזה חשוב.

● איך עשית את זה? לקחתי פורטפוליו של תצלומים ונסעתי.

● אבל כמון יש בטח מאות ביום?

יש אלפים. אז את ממשיכה. יש שם 60 סוכנויות לדוגמניות. אני החלטתי ללכת קודם לגדולות ביותר ואחר כך, אם לא ילך, לדרת. יצא שהתקבלתי לאחת מעשר הסוכנויות הכי גדולות ואני מוקפת שם בדוגמניות בלונדון גבוהות קומה. בעוד שאני שחורה ולא גבוהה במיוחד. הם לא מקבלים בדרך כלל בחורה מתחת ל-175 סנטימטר גובה.

● אז איך קיבלו אותך?

הם אהבו את הלוק (המראה) שלי.

● והם צריכים למצוא לך עבודה?

כן. הם כליך מיקצועיים שם.

● במה זה מתבטא?

שאת חייבת לבוא בכל בוקר לסוכ' נות, והם שולחים אותך לפגישות שהם מסדרים לך בכל העיר. והכל תלוי בגישה שלך. אם יש לך ציפיות לכבוש את העולם, זו גישה לא נכונה. הגישה שלי יותר בריאה: אם ילך, טוב, אם לא — יש דברים אחרים, אפילו שם.

● לבמה זמן?

אם לא היה החבר, אז הייתי נוסעת להרבה זמן. בגלל חזרתי לשלושה שבועות והוצאתי את הפרטה האחד רונה שהיתה לי בכיס. עכשיו זו בעיה רצינית. כי בהתחלה את חייבת להיות שם שנה כדי שיכירו אותך, כי שם יש הצפה של דוגמניות.

אחרי שנה, אם אתבסס, אוכל לנסוע הלך ושוב, ויוכלו לקרוא לי מפה. עכשיו אני חייבת להישאר שם, וזו החלטה קשה בשבילי, ואולי זה אומר שאני אפסיד מה שיש לי פה — לא מבחינה מיקצועית, אלא מבחינה איי שית.

● אז מה יהיה?

אני לא יודעת. אני מאוד נלחמת בין שני הרברים עכשיו. אני חושבת שהחבר יותר חשוב. אבל חבל לי, כי אני הולכת לבנות את הבסיס שלי שם, וגם זה חשוב.

● הוא לא יבוא לשם?

הוא לא יכול.

● מדובר על זה?

כן, אבל אני חושבת שאישיית הוא לא רוצה, כי הוא בשיא הקריירה, ולא יכול לעזוב עכשיו.

● אז תהיי על הקו פאריס-תל-אביב?

אני אוכל, אם בכל מה שארוויח אק' נה כרטיס ואבוא. אילו היה לי הרבה כסף הייתי יכולה, אבל אין לי הרבה כסף. עכשיו אין לי בכלל כסף.

● אבל שם מרוויחים סכרי מים גדולים.

זה מה שחושבים. זה לא נכון. פאר' ריס זה יוקרה, משלמים שם כמו בארץ. את מקבלת מספיק כסף כדי לחיות, אבל לא כדי לחסוך. כמובן שכלל ש' יודעים עלייך יותר, את יכולה לדרוש יותר.

● המיקצוע שלך דורש ממך להיות כל הזמן בדיאט?

לא. בכלל לא. אני אוכלת המון. אבל אני בטוחה שזה יתנכם כי בזמן הקרוב, אני אוכלת כל הזמן.

● אז איך את לא משמנה?

אין לי היום נטייה להשמנה, כך זה מאז שאני מכירה את עצמי. אבל אני חייבת לשמור על ארוחות מאוזנות, דבר שאני לא עושה עכשיו.

● את מבשלת?

לא. החבר שלי מבשל, הוא בשלן נהדר.

● את עושה התעמלות?

עשיתי בעבר. רקדתי כמה שנים באלט, ואחר כך הייתי מדריכה למחול אירובי. כשאני לבד בבית, אני רוקדת ומשתוללת. אבל בפאריס, בסוכנות, מאוד מקפידים. יש מכון ספורט לכל הדוגמניות, וכל אחת חייבת להתייצב שם. את חייבת להיראות עירנית, חיי' בת להתעמל, לישן טוב ולהיות רזה.

הצגה במקום אופנה

(המשך מעמוד 25)

ציות אלה נדרשו לאבירים, כדי להשלים את המראה.

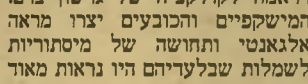
טריקוור הביאה את מישחקי הד' אולימפיאדה לירושלים ברגמים מאוד ספורטיביים. צרפתי נתן בידם של הד' דוגמנים חישוקים גדולים ושלטים, עליהם הודפסו בגדול ההדפסים שהר' פיעו על הדגמים, וכך יצר אווירה מלאה באנרגיה.

מישקפיים וכוכבים תרמו לקר' לקציות בנליות של שמלות הטריקו' בצבעים שחור ואדום של אוימה, הכוכבים השחורים והענקיים הוסיפו דראמה לקולקציה של גרשון ברם. המישקפיים והכוכבים יצרו מראה אלגנטי ותחושה של מיסטריות לשמלות שבלעדיהם היו נראות מאוד פשוטות.

אצל נבי מורל, אשר הציגה סדרים מכותנה ופישתן, עם נופים של מגררי' השחקים במנהטן, בליווי חצאיות מיני מסריגים, הציג צרפתי שהדוגמנים יחבשו על הראש צילינדרים, וכך יצר אשליה של רקדנימקהלה.

האתגר הגדול היה איך להפוך את הקולקציה של תחרת ירושלים לקר' לקציה מעניינת. הקולקציה, שהיתה

ציון צריר, העולם הזה

בסיגנון שנות ה-40

כובע רחב-שוליים מוסיף דראמטיות

בנויה מהרבה חלקי ביגוד גזורים מבר' כותנה ותחרה בלבן, נראתה פשוטה וחסרת עניין.

לפי המוסיקה של נינו רוטה (מלחין המוסיקה לסירטי פליני), שנתנה אווירה של שנות ה-40, ביים צרפתי את הדוגמניות כנשות החיילים באותן השנים, הנפרדות מהאחובים. התוצאה בהחלט העלתה חיוך. הבימאי הוכיח שדימיון יצירתי יכול לתרום ולהעשיר קולקציה לא מרגשת.

ואנ', אשר פתחה את התצוגה, הר' אתה בגדים ספורטיביים בשלל צבעים. כניסה מרשימה יצרו גלימיות הארוכות, אשר הזכירו את גלימיותיהם של המתאגרפים המגיעים אל הוירה. המתח הראשוני נוצר, והדוגמנית אווירה מחשמלת, כמו ברגע שלפני.

הצד החלש ביותר בתצוגה היו הדגמים מג'נס, שנראו חזורים על עצמם עונה אחרי עונה. כשתוספות כמו פייטים או תחרה מנסות לרענן אותם ללא הצלחה, כאן אפילו הפיצ'קס של צרפתי, כמו חולצות גבריות, עניבות, או כיתמאצב הד' שונים מצבע הג'נס, לא עזרו.

צרפתי עיצב את הבימה, כשברקע העמיד עשר רלתות, רכין יצאו ונעלו' מו הדוגמנים. כך יצר תחושה של ליסטיט עם אווירה סוריאליסטית.

הפך את עולם-האופנה לשא' כשבמשך שעה הציג לפני הצופ' הצגה למופת. מטהדקסמים שלו הפך את השמאטס לבגדים מעוררי עניין. הודות לכישרונו כבימאי הוכיח צרפתי, כמו באגדות-הילדים, שאכן יש סוף טוב.

העולם הזה 2609

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רח'ת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

מרים
בניחני

מזל החודש:

בתולה
תחזית
שנתית

קשור אותו עניין שהוזכר כבר קודם - אובדן אנשים יקרים. השתתפות בהגדרות. מדי פעם, לא תזיק להם השנה, ואפשר שיוזכו. אי-אפשר שכל בני המזל יהנו מהפרס הגדול, אבל קיימת אפשרות לזכות בסכומים צנועים.

בריאות

נושא זה הוזכר כבר קודם לכן. זוהי נקודה מאוד כאובה השנה. קודם כל, בריאותם של בני המשפחה. כשמדובר בבני בתולה, ידוע שהם דואגים קודם כל לאחיהם. ורק אחר כך לעצמם. נושא הבריאות רגיש וגורם לבני מזל בתולה דאגות וחרדות באופן קבוע. השנה ובשנה שעברה הם נוכחו לדעת שהסיבה לדאגות היתה מוצדקת. כדאי עוד להזכיר, שיש להם לעיתים קרובות תחושה חזקה של מה שעתיד לקרות לאנשים הקרובים להם, ובדרך כלל הם אינם טועים.

ומה שבינו לבניה

הפרידות והניתוקים הוזכרו כבר קודם לכן. לרוב זה לא נעשה לפי בחירה או מרצון. מיבנה המישפחה והמיסגרת המוכרת של הבית התערערו. אצל מעטים הכל ממשיך להתנהל כאילו דבר לא קרה. חלקם עברו דירה, ובכך השתנתה צורת חייהם. אך אלה הם המיקרים הקלים. אחרים פשוט נעזבו או עזבו בני-זוג וחשים בדידות קשה. בשנה שעברה היתה אפשרות להינשא, וכן רבים נישאו. כרגע הם נאלצים להתמודד עם קשיים שאותם לא צפו - כדאי להם להמשיך ולא לפרק את המסגרת. גם אם זה לא בדיוק מה שחשבו. בעוד כחצי שנה הכל ייראה אחרת, וכדאי בהחלט להמתין לזמן יותר טוב. הפנויים שבין בני המזל נהנים מהצלחה אצל בני או בנות המין השני, החוששים מאוד להתחייב. השנה יש להם הרגשה שהם צריכים לתרום לקשר יותר מאשר השותף. זה מעורר בהם התנגדות, ולא פעם זהו הגורם להתנגדות שלהם להיכנס למערכת-יחסים מחייבת ורצינית. אם לדבר על התקופה שבה הם יוכלו להנות ממש מהמון רומאנים, הרפתקות-אהבה והתפרקות אמיתית, כדאי להם להמתין לחדש אפריל או לכל היותר אל יולי 1988.

עבד כל-כך הרבה, שהפיק מכך מעט מאוד הנאה. כפי שהוזכר כבר קודם, נשארה להם עוד כחצי שנה, שבה צפויים מאבקים על עניינים עקרוניים, וכן עיכובים הנגרמים בגלל הצורך והנכונות שלהם לעזור לקרובים

סובלים, הזקוקים באמת לעזרה. בסביבות החודשים מרס-אפריל הם ירגישו הקלה.

כספים

לפחות מבחינה זו מזלם של בני מזל בתולה משחק להם השנה. כספית, כל האפשרויות פתוחות בפניהם. אלה שעובדים כשכירים יהנו מהטבות, עליה בשכר ותנאים יותר טובים. אחרים העובדים כ- עצמאים - וביחוד אנשי-עסקים ייהנו משנה מאוד פורייה. עסקות יהיו מוצלחות ויביאו תוצאות משמחות. סכומי כסף עשויים לגיע ממקורות שונים. לא מן הנמנע שחלקם יהיו כספי ירושות וצוואות. בכך

שכבר נמצאים בחלק האחרון של הזמן הקשה, ולא בתחילתו. הקשה מכל, אלה הן הפרידות והניתוקים המכאיבים שחוו בני המזל. חלקם איבדו בני-משפחה, אחרים ידידים יקרים וחש-

בים. את הגלגל כבר אי-אפשר להחזיר ל- אחר. אם כן, מה מצפה להם בשנה הבאה?

עבודה וקריירה

בשטח זה לא היה כל-כך פשוט. היה זה כמעט בלתי אפשרי להתקדם ללא מיכשולים ובעיות. הם עבדו, כתמיד, קשה מאוד, כשהם משקיעים את המכסימום. אך תנאים חיצוניים או אנשים מסביב עיכבו את התקדמותם. לפעמים בגלל קינאה. בני בתולה נאלצו להתערב בסיכסוכים של אחרים, לפשר, למצוא פיתרון ולהשכין שלום - משימה כמעט בלתי-אפשרית. מי שזכה בתפקיד יוקרתי ומעניין יותר,

יש תקופות קשות, ויש טובות וקלות. אם ישאלו את בני מזל בתולה איך עברו עליהם השנתיים האחרונות, קרוב לוודאי שישתפ- קו באנחה ובהרמת גבה. המבטאת השלמה. התשובה היא, שהיה קשה מאוד. כפי שקורה בדרך כלל, לא כולם סובלים באותה עוצמה ומאותו הדבר. המפה האי- שית תתאר את התחום או את נקודת ה- חולשה. היו שסבלו מבריאות רופפת. אח- רים מבעיות בעבודה או פרידות מאנשים קרובים ויקרים. המפה הכללית מורה שה- בעיה העיקרית התרכזה סביב בית-המיש- פחה. מיבנה המישפחה, בריאות ואצל רבים פגיעה בבית-הקריירה.

בימים אלה מרגישים בני המזל חלשים מותשים ועייפים. עצב, בדידות ותחושת אי-ראויים. הם עצמם לא בריאים עכשיו. מתעייפים במהירות, ובכל זאת ממשיכים כדרכם בעבודה קשה ומפרכת. כשהם דואגים לכל בני-המשפחה ומטפלים בהם. תיאור זה הוא סיכום של התקופה האחרונה. שתחלוף לקראת חודש אוקטובר. אך התקופה הקשה עדיין לא חלפה. זו תימשך קרוב לוודאי עד אפריל 1988, ואצל חלק מבני המזל קצת יותר. זו אולי אינה נחמה, אך טוב לדעת לפחות

קשרים עם אצרות אחרות גורמים לכם שימחה, תוכניות לנסיעה עולות על הפרק, בני מישפחה או ידידים אשר חוזרים מנסיעה מקלים על ה- נשמתכם. נועד ליסורים מתן מאד מעשיק אתכם, מתן שהגיע הזמן לחשוב על חתום ליסורים חדש, אתם זקוקים לשינוי בעבודה, וצריך לחשוב על דרך לקצר את התהליך עלי-די השלמת ידע בנושא העי- קרי שבו אתם מתמסרים. בעיות עם החוק מוצאות את פיתרון ב-3 או ב-4 בחודש. הפתעה צפויה לכם בתחום הרומאני.

זה אינו החודש שלכם. הבריאות אינה טובה, אתם עייפים ודי מדוכאים. אין מרחק להילחם על מה שדורש מאבק חסר פשרות. ב- עבודה מישו חוזר תחתיתכם, לא תוכלו למנוע בעדו מלפעול נג- דכם בדרכיו הוא, אולם חשוב שתעלו את העני- יין ותביאו לידיעת ה- נועים בדבר את מוד- עותכם לעניין. שימו- על מקומכם, בקרוב נפ- תחות למיכס אפשרויות עבודה נוספות. בתחום הרומאני - צפו החודש להתפתח.

נסיעות רבות צפויות השבוע, אנשים אינם מרפים מכס, ואם היה קצח משעמם בחודש הקודם עכשיו אתם תמצאו את עצמכם מעורבים בבעי- דים של הקרובים והידי- דים הרבים שלכם. פני- שות בעניני עבודה הרבה יותר חשובות משאיתם יודעים, והתוצאות יקבעו רבות לגבי העתיד. ב-3 וב-4 בחודש תוכלו להיות מפיגשות רומאניות, אך צפויות לכם תקלות בעת הפגישות. ב-7 וב-8 בחודש - צפו לשיחת סלפון מעניית או סיכתב חשוב מאד אחרת.

תקופה זו מוכיחה שגם בשנה הנחשבת לטו- בה, קיימות תקופות מאוד קשות. מצב ה- רוח אינו טוב, אך לא בלי סיבה. קשה לכם בכל מקום. בעבודה, א- רם מואשמים על דב- תם שאינם אחראים להם. אחרים מטילים עליכם לשאת באחריות שלהם. העבודה הופכת לשיגרתית ומכבידה, ו- אינכם זוכים להערכה המגיעה לכם. סיכום- כים צפויים גם השבוע, ה-7 וה-8 בחודש הם קשים, יתכן שויכסבלו מבריאות לקויה.

מצב הרוח לגמרי לא רגיל, מלווה אתכם איוז הרגשת מועקה בלתי מוסברת. אתם חשים שהנעתם לפרשת דר- כים חשובה. כרגע לא תוכלו לעשות דבר, ה- החלטה לגבי עתידכם אינה בידיכם, עליכם להיות די פסיביים, חשוב שתזכירו את נוכחותכם, אך בדרכים שקטות. זה לא הזמן להעמיד תנאים ולבוא בדרישות, הנהגות כזו תביא להפסד של דבר מה מאוד חשוב וקר- בע. ה-3 וה-4 קשים, הקפידו על מנוחה.

מתחילים להתאושש מהקשיים ולעמוד שוב על הרגליים. הביטחון העצמי השופע שלכם שנפגע לאחרונה קשור חוזר אלי- כם, אך אחד בסביבתכם הקרובה לא היה מודע למה שבאמת קורה אצ- לכם, את המסך שפרשתם לפניהם קשה מאוד לה- סיר. פגישות בלתי צפויות ישמחו אתכם ב-3 או ב-4 בחודש, החיים החברתיים הופכים להיות חשובים מתמיד, הידיים הרבים לא יתנו לכם להישאר לבד. ה-7 וה-8 בחודש מפ- ישים אתכם עם ילדים הזקוקים לעזרתכם.

ענייני כספים מטרדים אתכם, הוצאות שהיו לכם לאחרונה היו רבות, ועכשיו אין ברירה אלא להתחיל ל- חסוך. בעבודה מצפה שבוע לא קל, יש מי שמנסה להערים עליכם קשיים, הדבר נובע בין השאר מקינאה בהצל- חתכם, אולם גם לכם יש חלק בכך. השאיפה להתקדם ורדפת אחרי- כם ומוציאה מכס את הכוחות, לא הכל חיוב לקרוא מיד, דרושה יותר סבלנות. הבריאות דורשת השגחה - טפלו בעצמכם.

הקשיים מתחילים לחלוף, אתם עוד לא תקופה שקשה, אך חלק גדול מהדאגות שהיו לכם בחודש האחרון חולפות בימים אלו, ואחם יבלי- לשוב ולהירגע. בתחום ה- רומאני צפויות הפתעות, אשר לא כולן שמחות, אולם משעמם לא יהיה. בקשרים חדשים מצבכם לא ברור, מצבי הרוח וה- קפריזות של השותפים שלכם מכתבים לכם את ההרגשה, והם מעלים את דעתם מדי יום. בכספים מצבכם עתה מאוד לא מעודד, יותר מדי טעויות דלדלו את תקציבכם.

המתח שבו אתם חיים מאוד מודגש בחודש זה, עליכם לבצע ויתורים בכל מקום - לבני הווג, בעבודה ואפילו סתם כך ברחוב. זה לא הזמן הפת- איס להיגרר למריבות ועל סיכסוכים, חה מן הטעם הפשוט שאין דבר קל מה עכשיו. צריך רק להדגיר נפרוד כדי שתתקבל מרי- כה נוראה, ועל כן כדאי לנהוג בהירות ולהימנע מכך. ה-6, ה-7 וה-8 די קשים, אך לפחות תוכלו ליהנות מהרפתקה רומאנית עסיסית ומרגשת, על אף שהיא תהיה קצרה. זיהירות בהשקעות.

ה-2 בחודש מאוד מבלבל, לא טוב לחתום או להתחייב או לרכוש רכישת יקרה. ה-3 וה-4 מפתיעים לטובה, סכום כסף עשוי להגיע, גם אם ציפיתם לו הוא יהיה גדול מכפי שה- שבתם, נסיעה, פגישה, ראיון לעבודה או מיכ- תב חשוב - כל אלה יהיו במרכז העניינים ב-5 או ב-6 בחודש. הפ- חות נעימים הם ה-7 וה-8 בחודש, אותם ימים נראים מתוחים ומדכאים. נסו לא לקחת ללב פגיעה שנעשתה ממש במכוון.

גם אלה שחוננים את יום הולדתם עדיין לא מרגישים שיהיו חורגים מהבעיות, הבריאות בהחלט אינה מספקת. חלק גדול מהבעיות נגרם בגלל חזונה לא נכונה, או שאתם שוכחים לאכול ב-3, או שאינם מזינים את עצ- מכם מספיק במזון בריא. המעשנים שביניהם נגררים להנמנות, מה שלא מוסיף להרגשה הטובה. פגישות מיקריות ישפרו את מצב הרוח, חוויה רומאנית לא מוכרת מצפה לכם, דרושה רק יותר הענה ו- רצון רב לשנינויים. שימוח על זיהירות בעבודה.

המתיחות העוברת עליכם מקשה עליכם ל- עבור את התקופה. ב-3 בחודש כדאי שתהיו זהירים בדיבורים, אל תעירו דבר, אפילו אם התנהגותם של האחרים מכעיסה אתכם. הברי- אות עלולה להציק בין ה-6 ל-8 בחודש, חלק גדול אפשר לקשור ל- עצבנות ולדאגות שאי- נם מוסיפים לכם ברי- אות. בעבודה צפויות התלבטויות, יתכן ש- יצאו לקבל עוד השבוע החלטה חד- ית, עזיבה, או שינוי צורת העבודה.

את המנגינה הזאת אי אפשר להפסיק

לחברים של עורך־הדין שימחה זיו נמאס כבר לקנות מתנות לחתונה. כי זיו הבהמיין נוהג למסד את מערכות־היחסים שלו במהירות גדולה יותר מהאפשרויות שלהם לממן את מתנות החתונה. ביום הראשון למילחמת־הלבנון נשא את יעל זיו, בת ה־18. עוד לא הספקנו לסיים את המילחמה, והוא כבר הספיק להתגרש. חודשים ספורים לאחר מכן, בימים שכולם שירתו 90 יום

שמואל שי
שוחרר מביליטון

זהירות, פולין!

רק אחרי המיקרה השלישי ששתי לב לכך שפולין משפיעה מאוד לרעה על אנשינו. גוגה רג'ואן נסעה לפולין כדי לראות כמו עיניה מדוע כליכך הרבה אנשים רוצים לנסוע לשם. גוגה לא נסעה לחפש את השורשים שלה, סתם נסעה לראות עוד ארץ אחת. אבל כשהגיעה לפולין, נדהמה. היא התחילה לחפש דברים הקשורים ליהדות, כתיכנסת שלא נהרסו, הלכה לראות איפה בדיוק עמד גטו־ורשה, וכמובן נסעה לראות את מחנה אושוויץ, שהיום הוא מוסיאון. הביקור באושוויץ שכר אותה. גוגה טיילה בתוך הצריפים במשך שעות ובכתה. כשחזרה למלון שלה, התחילה לכתוב. בפעם הראשונה בחייה רשמה גוגה את רגשותיה על נייר. כשחזרה ארצה סיפרה לכולם מה היא ראתה, איך הרגישה, והיתה נסערת מאוד. חודשים אחרי הביקור בפולין נפטרה גוגה רג'ואן מדרום־לב. גם שמואל שי נסע לפולין, בחודש יוני. במשך שנים חלם על הביקור בארץ־הולדתו. רצה לראות את העיר שבה נולד, את הבית שבו חי. חשב שאולי יפגוש באנשים שהכירו את הוריו ואת הוריהוריו. התרגש מאוד לקראת הנסיעה. כשהגיע עם משלחת־נוער, נסע מייד ללודו. חיפש את הבית שבו גר ומצא אותו. אלא שהיום הוא משמש כקונסוליה של מיוחדת־גרמניה בעיר. הלך ברחובות, ונוכח בתמונות מילדותו, היה בהתרגשות כל הזמן. אחר־כך נסע לבקר במחנה־המוות מיידנק, ראה את הצריפים שבהם שיכנו את היהודים, ראה את החצרות, את הגדרות שהפרידו בין חיים ומוות. שמואל שי חזר הביתה, לישראל, עצוב מאוד. חודש לאחר מכן הוא לקה בהתקף־לב, שכב בביליטון, ועכשיו שוחרר הביתה. דן בן־אמון נסע לפני שלושה שבועות לפולין. כל הארץ ידעה שהוא נוסע לחפש את ילדותו האבודה. דן כתב את זה בעתון, דיבר על זה בטלוויזיה. הוא אף הודה שהוא עדיין מרבה פולנית. אני לא יודעת מה ראה דן בפולין, ומה השפיע עליו במיוחד. מה שידוע הוא שדן בן־אמון איבד את ההכרה בבודפשט, בדרכו חזרה מפולין, ואושפז. די מפחדים, הסיפורים הללו, לא?

נורית וראובן המשיכו לגור ביחד, אבל בכל פגישה של נורית עם האמא, האמא לחצה שאולי בכל זאת נורית תחפש לה משהו אחר. ראובן ידע על השיחות הללו, ולא אהב אותן כליכך, אבל המשיך לשחק. בשבוע שעבר שוכנעה אמא יגלום על־ידי בתה שראובן וימר הוא חתן פוטנציאלי טוב כשבילה, אבל בדיוק

אמא יגלום וגם בת יגלום

נורית יגלום היא הבת של רעיה יגלום, נשיאת־זיצו העולמית. לכזאת מכובדת קשה למצוא חתן מתאים, שגם יהיה משכיל ונאה ותרבותי, וגם ימצא חן בעיני נורית, ובעיקר ימצא חן בעיני האמא. לפני שנים יצאה נורית עם עורך־דין צעיר, וכולם חשבו שהנה ארט־טוטו תהיה חתונה, אבל האמא יגלום שמא וטו, ולא היתה חתונה. אחר־כך היו עוד אייאלה מחזורים, אבל הם אף לא הגיעו למעמד של חתנים פוטנציאליים, מפני שהאמא יגלום עשתה פנים מאוד לא מרוצות. ואז פגשה נורית בחור אנגלי יפה־תואר, בעל נימוסים אנגליים, כמובן, וגם בעל רשת של מיסעדות באנגליה. השידוך מצא חן בעיני האמא, ואמנם, נורית יגלום וסימון לא נישאו, ברוב פאר והדר, בכירת בריטניה. במשך 10 שנים היה הזוג נשוי, ולא נולדו לו ילדים. היו כל מיני רכילויות בקשר לזה, אבל הרכילויות כולן פסקו כאשר נורית וסימון נפרדו. היה ברור לכולם שהם נפרדו מפני שנורית רצתה בילד, שאותו סימון לא יכול היה לתת לה. אחרי הגירושין חזרה נורית ארצה, קנתה דירה יפה בשיכון־כללי והתחילה להסתכל הצידה, כדי לראות מה מצב החתנים תוצרת־הארץ. הסתכלה, הסתכלה וראתה את ראובן וימר, שבדיוק גמר להיות פירסומאי, והתחיל להיות איש־עסקים. הם התחילו לצאת, ואף עברו לגור ביחד. נורית הציגה את ראובן לפני האמא, ואמרה שהוא איש עסקים, ממוצא פולני עם נימוסים פולניים. ובאמת, אמא יגלום חשבה שזה נחמד מאוד. אבל אחר־כך מישהו סיפר לה שראובן וימר הוא פירסומאי, ואז העניין כבר לא כליכך מצא חן בעיני אמא יגלום, והיא התחילה לרבר אל ליבה של נורית שאולי ככל זאת החתן לא כליכך מתאים לה.

נורית יגלום
לראובן וימר נמאס

באותו זמן נמאס לווימר כל הסיפור הזה, והוא הודיע לנורית ששלוש וכל טוב, ונגמר העסק. מעניין על מה מדברות עכשיו שתי הגברות יגלום, כשהן שותות תה של חמש אחרי־הצהריים בכסות מחרסנה סינית וקומקומים מכסף. אולי על זה שהבעל־לשעבר, סימון לאו, שהתחתן בינתיים באנגליה, הפך להיות אבא.

אביטל סבאג
הרכב גדול יותר

בלבנון, הוא הספיק להתחתן בשנית, והפעם עם השחקנית אירית פרנק, אך גם הנישואין הללו לא החזיקו הרבה זמן. ובין ריון בבית־המישפט לגיחות ליליות לליקוויד ולסיגרמה, הוא הספיק להכיר את אביטל סבאג הנמרצת, חנות־תקליטים פופולארית ביותר בלבנון. השומעים מוסיקה ביחד כבר יותר מ־10 שנים. שבתקופה האחרונה הם שואפים לשמוע משהו בהרכב גדול יותר, ומה מתאים יותר מנישואין, השניים יתחתנו בחודש הבא בטקס מרשים, ולאחר מכן הם יטסו לאירופה ולארצות־הברית, כדי לשמוע על החידושים האחרונים שם בתחום המוסיקה.

ציון צמיר העולם הזה

בפעם השלישית

זמרת-הג'אז הראשונה שלנו, **עדנה גורן**, עשתה את זה שוב. אחרי המון הבטחות מצידה, שהיא לעולם לא תתחתן יותר, זה קרה לה. בפעם הראשונה נישאה עדנה מייד אחרי שרותה הצבאי. היא שירתה כזמרת בלהקת חיל-האוויר, ושם פגשה את **יוסי גרינברג**. אחרי הנישואין הם עיברו את שמם, ומאז שמה עדנה גורן. זמן קצר אחרי הנישואין נולד **אלון** שהוא כיום בן 24. אבל הנישואין עם הצייר-פסל לא החזיקו מעמד הרבה זמן, והזוג נפרד.

עדנה נשארה גרושה צעירה עם ילד, והיתה צריכה להתחיל להתפרנס ממשוה, והרבר היחירי שהיא ידעה לעשות זה לשיר. היא התחילה, ותוך זמן קצר כבשה לה מקום מכובד בין אמני-הארץ. באחת ההופעות שלה הכירה עדנה את **אורי קלוצמן**, בן למישפחה עשירה, ואחרי רומאן קצר הם נישאו.

עדנה החליטה שיש לה בעל המפרנס אותה, ולכן היא לא צריכה לעשות שום מאמץ כדי לשיר ולהתפרנס בעצמה. באותה תקופה גם נולד לה הבן השני, **שי**, כיום בן 16.

אחרי 10 שנות נישואין נפרדה עדנה גם מאורי קלוצמן, וכגרשה עם שני ילדים היא חזרה לעבוד, כלומר לשיר.

באותה תקופה היא הכריזה את ההכרזות הגדולות שלה, שיותר היא לא מתחתנת לעולם. אבל הגורל לא שמע את ההחלטות שלה, ולכן הוא הפגיש בין עדנה לבין **דיק דן**, אחד ממנהלי חברת המיטען האמריקאית פליינג טיגרים. דיק האמריקאי הגיע לישראל, וחברים לקחו אותו למועדון הסעודה כדי לשמוע קצת זמר ישראלי.

הוא שמע את עדנה, וגם ראה אותה, והתלהב. זה היה לפני שמונה שנים. מאז הם התכתבו וטילפנו, והיא נסעה אליו והוא נסע אליה, עד שלפני שנתיים הם החליטו שצריך לנסות ממש לגור ביחד.

עדנה נסעה לארצות-הברית, ומאז הם ביחד. בפברואר הם הלכו לבקר חבר בטכסאס. החבר

שלג-שרפשטיין - סוף?

מפיק-הסרטים **מיכה שרפשטיין** אוהב את הנשים בחייו חזקות, עצמאיות וקרייזיות. אשתו הראשונה היתה העיתונאית **שרית ישי**. זמן קצר לאחר גירושיהם הוא התחתן עם האופנאית **נילי טופז**. שילדה לו את בנו היחיד, **תום**, שהוא כיום בן 8.

אחרי פרידתו מגילי תפסה הקריירה שלו תאוצה, והוא הפיק סרטים בשרשרת. במקביל להצלחתו הקולנועית הוא קצר גם הצלחה רומנטית אצל השחקנית **עירית שלג**, שנפרדה מהשחקן **משה איבגי**, אבי בתה בת ה-4.

המפיק והשחקנית ניהלו רומאן מהסרטים במשך שלוש שנים. שרפשטיין, שהפיק באחרונה את הסרט היושן, העוסק במאבקיה-הכוח בין המוסד לשב"כ, הושפע כנראה מנושא הסרט. וזה מסביר את פרידתו החשאית מעירית. השניים נפרדו בידידות, והמקורבים לזוג טוענים שאין זה סוף פסוק.

עירית שלג ומיכה שרפשטיין

האם הוא הושפע מהסרט?

עדנה גורן
10 דקות בדיוק

הזמין לביתו שופט, ואחרי 10 דקות עדנה ודיק היו נשואים.

עכשיו היא הגיעה לארץ. באה לספר לחברים שבפעם השלישית זה מצליח.

רונית ויגלר
ארבעה ימים וחופה

מהירות שיא

כמה שנים נסע לאוסטרליה, ראה פיתאום כמה היא יפה, הבחורה הזאת, וחשב לעצמו: רגע רגע, למה שאני לא אתחתן איתה?

במשך ארבעה ימים הם עשו את כל ההכנות לחתונה, וביום רביעי שעבר הם נישאו כדת משה ואהרן וכל החברה. השבוע הם נוסעים לירח דבש קצר באוסטרליה, ומשם לשנה שלמה ביפאן.

או אם מוטי רייפ פיתאום יתחרט, שיטלפן ליפאן, לא, אין לי מיספרה-טלפון של רונית ביפאן. שיחפש בעצמו.

יאללה, באיזה ספיד אנחנו צריכים לעבור? עוד לא יבש הריו על הסיפור שכתבתי לכם בשבוע שעבר על הדוגמנית **רונית ויגלר** ועל חברה **מוטי רייפ**, שביטל לה את החתונה שלהם, ממש יום אחד לפני שנרשמו ברכנות, והנה רונית כבר נשואה.

אחרי שמוטי טילפן לרונית בשעה 2 לפנות בוקר ואמר לה שהוא החליט שלא להתחתן איתה, סגרה רונית את הטלפון וחשבה לעצמה: „אני אראה למנוול הזה“ תוך יום היא פגשה את **ג'וני**, שהיה יריד-נעורים שלה, וסיפרה לו מה שמוטי עשה לה. ג'וני, שלא ראה את רונית זה

מדוע

היא

נעלמת?

אירית רותם, כתבת החברה החיננית של מעריב, חזרה ארצה אחרי חופשה ממושכת בארצות-הברית, כשהיא רזה ופורחת. את הארכת חופשתה תירצו חבריה ברומאן החדש שהתפתח באמריקה.

רותם ניהלה בעבר רומאן עם הארכיטקט **ירון לנראו**, המוכר כמי שתיכנן מועדוני-לילה ואף היה שותף בהם. לאחר מכן נראתה צמודה לעורך-הדין **סמי טוכמיניץ**. היא לא הגיבה על חרושתי-השמועות שהתפתחה סביבה בשבועות האחרונים.

עמיתיה, כתבי-החברה שפגשו אותה באירוי עים השונים, שמו לב לעובדה המוזרה שרותם גם נהגה להיעלם בעיצומם של האירועים לכמה דקות, וכשהחזרה נראתה לחוצה ונינוחה לסירוגין. כתחילה חשדו שהיא חשה ברע, ושהיציאה לאוויר הצח דרושה לבריאותה. אחר-כך אמרו שאולי יש לה בחילות, והיא רצה לשרותים. ועוד היו ספקולציות שונות ומשונות. איש לא העז לשאול אותה לפשר התנהגותה. מכיוון שרותם מוכרת כאחת שמאוד לא אוהבת שמתערבים לה בחיים הפרטיים.

אחת הכתבות, שניחנה בחוש בלשי נוסף על החוש הרכילותי המפותח שלה, עקבה אחר רותם באחת ההתחמקויות שלה, וגילתה שהיא ממחרת למכונת אמריקאית הדורה, שבה ישב גבר כבן 40. השניים מחליפים כמה מילים וגשוקות אחדות, ורותם מיהדה לחזור לאירוע.

הכתבת לא התאפקה ושאלה את רותם לגבי הגבר המסתורי. רותם סיפרה שזה הקשר החדש שלה, ושהיא קובעת איתו שיבוא לקחת אותה מהמסיבות שהיא מסקרת. אך האירועים החבי רתיים אינם מסתיימים בשעה קבועה, ולכן היא יוצאת לגבר שלה להודיע לו שהיא צריכה להישאר באירוע עד לסיום העבודה. וכך חוזר הסיפור על עצמו.

הכתבת המשיכה לחקור וגילתה שלגבר קורר אים **עדי**, שהוא נמצא בהליכי-גירושין מאשתו ושהוא מחכה לפתק מורכבות. חוץ מזה שהוא שונא את אשתו, הוא שונא גם אירועים חברתיים ועיתונאים.

אם יהיה לרומאן הזה המשך, יצטרפו השניים לחפש נוסחה מתאימה יותר למיפגשים הליליים שלהם.

שבר ברגל

במקום ירח דבש

בחתונה צנועה, שקטה ואפילו קצת עצובה, נישאו בשבוע שעבר **אורית רגזואן**, בתם של **גוגה ומוריס רגזואן** ו**יואב שלוש**, יבואני צעצועים תל-אביבי.

החתונה נערכה בגן הבית היפה של מישפחת רגזואן בירושלים, והוזמנו אליה בני-מישפחה, חברים קרובים ורק כמה מחשובי ירושלים ומדינת-ישראל. מי שבלטה בהעדרה היתה האם, **גוגה**, שנפטרה לפני חודשים, ושהשאירה חלל ריק בבית רגזואן, וגם בירושלים כולה.

בגמר טקסי-הנישואין ניגש מוריס רגזואן לבתו ונתן לה במתנה טבעת, ועליה יהלום של שיבעה קארט. הטבעת הזאת ניתנה עלידי אביו של

אורית רגזואן
בדרך לפורטוגל

מוריס, **עבדללה רגזואן**, לגוגה, אמה של אורית, כשנישאה למוריס רגזואן. למחרת הטקס היו אמורים אורית ויואב לנסוע לירח-דבש בפורטוגל, הרחק מהזיכרונות המאכזבים על אמה, הרחק מהעבודה של שניהם ומהלחצים של החודשים האחרונים. אורית ויואב חיכו לירח-הדבש הזה באופן מיוחד. אבל ממש ביום-החתונה נשברה רגלה של אחת מעובדות המישרד הבכירות, ואורית נאלצה להישאר בארץ ולהמשיך לנהל את מישרד-הנסיעות של אמה. שעבר לידיה. ירח-הדבש בפורטוגל יידחה עד להחלמת הרגל של העובדת.

צ'ר"ש
סוף סוף נשים

● ליד המיקרה-השגרמה למחרת חדרושת-הלידה של היום החמישי האחרון ליפול בידיו של נשים. מסיבות טכניות שונות לא יכול היה איש מן המגישים הקבועים של התוכנית, שלושה גברים, להגיש באותו הערב את המהדורה.

אל מאחורי המיקרופון נקראה **כרמית גיא**, שהצליחה להראות לצופים שאשה המגישה את חדשות הלידה ובמהלך המהדורה גם עורכת ראיון חי ואינטליגנטי, אינה נופלת, ואולי אף עולה — לפחות על מיקצת המגישים הגברים.

אין זה ברור מדוע אחרי הרחלתו של **מנשה רז** מהתוכנית, לא הועלה שמה אף של מועמדת אחת מן המין הנשי להגשת המהדורה.

המיקרה זימן באותו הלילה אשה נוספת למהדורה: **גזדי לוי**, שערכה אותה.

מאחורי המירקע
הטלוויזיה לא תשדר

הטלוויזיה הישראלית לא תשדר ולא תצלם את הערב המיוחד שעורכים אמריקאים והמועצה לארץ-ישראל יפה כמחווה לאמן שייקה אופיר, שנפטר לפני שבועיים.

הערב המיוחד יתקיים באולם תיאטרון הבימה בתל-אביב ב־20 לספטמבר.

בתחילה התכוננה מחלקת-הבידור של הטלוויזיה לצלם את האירוע ולשרר אותו בשידור חי באותו הערב. אחר-כך בוטלה התוכנית, מכיוון שמ פיק הטלוויזיה **אהרון גולדפרינגר** לא הצליח להגיע להסכמה עם ג'וקי ארקין, מפיק הערב. הטלוויזיה רצתה מעורבות בהפקה ובתוכן של הערב. ארקין סירב.

אנשי הטלוויזיה אומרים שיש להם נסיון מר עם ארקין. בעבר הוא היה שותף בצוות-ההיגוי של הערב השנתי של אמ"י (איגוד-אמריקאים) שזולם על-ידי הטלוויזיה ושהוקרן ביום העצמאות האחרון.

אנשי צוות-ההפקה של הטלוויזיה לא יכלו גם אז לעבוד עם ארקין, והוא עזב לבסוף את צוות-ההיגוי.

אבל הטלוויזיה אינה שוכחת את שייקה אופיר. באותו הערב, ה־20 לספטמבר, תשודר תוכנית מיוחדת לזיכרו של האמן הגדול. בתוכנית

יובאו קטעים מצולמים מעבודתו של אופיר בתחומים שונים, ובאלפן יישבו אחרים מתכריו, שיספרו עליו.

את התוכנית המיוחדת יפיק אהרון גולדפרינגר, והיא נערכת על-ידי רעיון של **יוסי צמח**, מנהל חטיבת התוכניות בטלוויזיה.

השוואת תנאים

למרות החששות חוזרת השבוע תוכניתו של **מני סאר**, מסנן, אל המירקע בלילות-השבת. כרגע מתוכננות שתי תוכניות לשידור, ואחר-כך תצא התוכנית לחופשה בגלל החגים, ותשוב אל המירקע רק באוקטובר.

את התוכנית יפיק בסיכוב הזה **חיים מלובן**. הוא בא במקומו של **יוסי מושלם**, שהתפטר בסערה בגלל סיכסוכים עם יו"מ-השבוע על סיקור אירועים השייכים למחלקת הבידור.

בין התוכנית מסנן, לבין התוכנית סיבה-למסיבה, שאותה מנחה **ריבקה מילבלי**, קיימת תחרות גדולה.

עד כה העדיפו רוב האמנים להופיע בסיבה-למסיבה, מכיוון שבתוכנית זו היו מקבלים יותר שעות-אולפן. להקלטת תוכנית זו מתקצבים שני ימי-אולפן, ואילו להקלטת תוכנית מסנן ניתן עד כה יומ-אולפן אחד.

הוא הודיע, **לרפי גינת**, מנהל מחלקת-הבידור בטלוויזיה, שהוא מסכים להפיק את שתי התוכניות הקרובות במתכונת שהיתה נהוגה עד כה, אך העמיד אולטימטום לגבי העתיד ואמר שאם לא יושו התנאים, יתפטר מהתוכנית.

גינת סירב להגביר, בטענה שמדובר בעניין תקציבי פנימי של הטלוויזיה.

ניגוד אינטרסים?

על שולחנו של **אורי פורת**, מנכ"ל רשות-השידור, הונח ביום השישי מיכתב. המיכתב גרם לדחיית כתבה על העיירה שדרות, שתוכננה להקרנה ביום באותו הערב. פורת ביקש לצפות בכתבה לפני השידור, ולברוק כמה נקודות שהועלו במיכתב. הצפייה בכתבה נקבעה ליום הרביעי השבוע, בנוכחות **חיים יבין**, מנהל הטלוויזיה.

כותב המיכתב הוא איתן הברמן, היועץ המיטפטי של תנועת-החרות. הוא כותב את המיכתב בשם יוסף כהן, ראש-סניף הליכוד בשדרות.

מלבד פורת, כלולים ברשימת הנמענים של המיכתב גם ראש הממשלה, כממלא מקום שריהפנים,

שרהחינוך והתרבות ו**מיכה ינן**, יו"ר רשות-השידור.

וזו לשון המיכתב:

מר יוסף כהן משרדות פנה למישר רדנו וביקש כי נביא לתשומת-ליבכם דברים המצדיקים, לפי השקפתנו, את התערבותכם.

1. מזה זמן רב, להשקפת מרשנו, ניכרת בשידורי-הטלוויזיה העדפה בלתי-סבירה של מר עמיר פרץ, ראש המועצה המקומית שדרות. ההעדפה הבאה לכלל ביטוי בחשיפה נרחבת שלו בטלוויזיה בהקשרים רבים, ולא דווקא מוטיציפאליים, והמפלה אותו לטובה על-פני אחרים מסוגו.

מרשנו ביקש לברר מה מקורה של ההעדפה האמורה, והביא לפנינו את העובדות המפורטות כאן באורח תמציתי.

2. מר עמיר פרץ, בלא מיכרו ובלא שתקבל החלטת מועצה כדן, הורה על העסקתו בתשלום של נגב תיקשורת בע"מ. נגב-תיקשורת עוסקת במתן שירותים של יחסי-ציבור, תיקשורת והפקות סרטים, חוברות תרמית ועוד.

3. נראה כי לחברת נגב-תיקשורת

ראש-מועצה פרץ
העדפה ברורה

בע"מ קשרים הדוקים עם הטלוויזיה הישראלית. מר **אלון שפיר**, שהוא מבצעה של נגב-תיקשורת ומהרמויות המרכזיות בה, עובר כצלם של הטל-וויזיה בדרום הארץ.

מר **גורא צור**, המשמש ככתב הטלוויזיה בדרום, עובר עבור נגב תיקשורת בהיקף רחב של עניינים, ומרכה להיצא במישרם.

מר **דרור בן**, האחראי על ההקלטות עבור הטלוויזיה בדרום, עובר גם הוא עבור נגב-תיקשורת.

4. קשריהם ומעורבותם של הארד נים הנכבדים אלון שפיר, גורא צור ודרור כץ עם נגב-תיקשורת מחד גיסא,

ותפקידהם בטלוויזיה הישראלית מ-אידך גיסא, מביאים אותנו לכלל ריעה כי מתקיים לגביהם ניגוד-עניינים פסול.

לאמור: תפקידהם ברשות הממלכתית אינו עולה בקנה אחד — אם לא נוגד — את עיסוקיהם הפרטיים.

5. ניגוד עניינים שכזה עלול, מעצם טיבו, להוליד שיקולים זרים והעדפה ללקוחותיה של נגב תיקשורת, ובכללם מר עמיר פרץ, ויש בכוחם כדי לפגוע באמונה שהציבור רוחש לאמינותה ר למנהיגותה של הטלוויזיה הישראלית. ניגוד כזה יכול, אולי, להסביר את ההעדפה הבלולת והחשיפה החורגת מאמת-מידה סבירה שלה זוכה, כאמור, מר עמיר פרץ בסיקור הטלוויזיוני.

6. הסתבר למרשנו כי ביום שישי, ה־21, תוכננה כתבה במסגרת יו"מ-האירועים, שעניינה העיירה שדרות, והשיתוף עם שער-הנגב. המועצה המקומית שדרות מיהרה להפנות את תשומת-לב תושביה, במקומון עליחון, לכתבה הצפויה. בשל טעם כלשהו לא שודרה הכתבה האמורה, ושדורה היה צפוי בערב השבת האחרונה.

7. מרשנו הוא, כאמור, תושב שדרות, והוא פעיל מרכזי בליכוד. למורת-רוחו השימוש בכספי המועצה ברכישת שרותים של יחסי-ציבור ופירסומת ראש-המועצה, מה גם שזה נעשה בלא מיכרו ובלא תקציב מאושר כדן. נוסף על כך חמור בעיניו כי כלי תיקשורת ממלכתי, האמור על-פני טיבו לשקף אל נכון אירועים שונים באיוון נכון, סוטה מתפקידו הממלכתי ומעניק העדפה פסולה הניתנת לרכישה בכסף.

8. להשקפתנו, העובדות הלאכא ריות שפורטו כאן טעונות בדיקה ובחינה על-ידכם, ובעיקבותיה ראוי כי תפעילו את הסמכויות המוקנות לכם על-פי דין.

9. נודה לכם אם תואילו להעביר לידעתנו את מסקנותיכם ואת הצעדים שנקטו על-פי העניין.

עד כאן לשונו של המיכתב. תלונות על היחסים בין הצוות הדרומי לבין החברה ליחסי-ציבור הובאו לידעתו של המנכ"ל ולידיעת מנהל-הטלוויזיה כבר לפני שבועות אחדים. בבדיקה שיטחית שנערכה אז נאמר שגורא צור, כתב הטלוויזיה בדרום, אינו עובר באופן פורמאלי נגב-תיקשורת.

צור עבר במשך תקופה ארוכה בטלוויזיה על תקן של פריילאנס. לפני שנה וחצי חתם על חוזה-עבודה

יותר מדי
ביבי

ירון לונדון, מנהל מחלקת-הדראמה של הטלוויזיה, כתב מיכתב נועם ל**חיים יבין**, מנ-הלהטלוויזיה.

לונדון מבוע במיכתבו תרער מת על החשיפה שזכה בה **בני ימין** (ביבי) **נתניהו** בטל-וויזיה. הוא שואל במיכתבו אל המנהל מתי החליטה הטלוויזיה

בנימין נתניהו
פוליטי

לעשות את ביבי נתניהו למנהיג בליכוד.

דבר המיכתב, שהגיע לידי-עתם של כמה עובדים בכירים בטלוויזיה, עורר אצלם כעס. הם טוענים כי עצם כתיבת המיכתב מהווה נקיסת עמדה פוליטית. הם גם מזכירים כי לונדון רשום כחבר-מערכת בירחון פוליטיקה, שהוא עיתון מיפלגתי טהור של ר"ץ.

מיוחד עם רשות-השידור. עם חתימת החוזה נאמר לו שהוא חייב לדווח למוסדות הרשות על כל עבודה פרטית שיקבל.

שני העובדים האחרים המוזכרים במיכתב אינם עובדים קבועים של הטלוויזיה, ולכן אינם מחויבים בדיווח על עבודות פרטיות.

בינתיים עורכים מנהלי הטלוויזיה והרשות בדיקה מדורקת של העניין. אחר הנושאים נוגע לכתבה על העיירה שדרות, שהקרנתה נדחתה. הכורך יתבקש לברר אם הכתבה הוזמנה על-ידי מערכת היומן בירושלים, או שהיא יוזמה של הצוות הדרומי.

שרי צימרמן, דוברת הרשות, סירבה להגיב, וענתה שהעניין בבדיקה.

ענת מרגוסטי

א. בירמן את רפי
שרותי גביה ואבטחה בע"מ

■ טיפול בשיקים ללא כיסוי בכל הארץ כולל במגזר הערבי
■ גבייה וביצוע צווי מעצר וצווי עיקול ■ ביצוע פסקי דין ופינויים
■ בלדרות לחו"ל ■ אבטחה מיוחדת ■ שומרי ראש

חולון, סוקולוב 13, טל' 5053129, 5053181, 03-854233

חיפה, החלוץ 27, טל' 666269, 04-641711

נתניה, רמז 15, 053-619093

איתורית, טל' 03-7549111, מנוי 6444, רפי

ועוננו זמן את כולם ביחד:

הוי, פגישה

שכדאת

סגן-עורך בעיתון קטן בצפון-לונדון. אחריכך עבר לעבוד באוניברסיטת סטנפורד. עיתון-ערב ארצי גדול. שבע שנים היה כתב-חוקר. קפרן, חקרן. כזה שאינו מניח לסיפור לחמוק מבין אמצעותיו.

לפני 18 חודשים הגיה המול האמיתי. בסאנדר" טיימס התרשמו מצורת עבודתו של הונם. הציעו לו להצטרף לצוות הכתבים-חוקרים שלהם: שישה עיתונאים העורכים תחקירים למען אחד מגדולי העיתונים של בריטניה. נוסעים בכל רחבי העולם. נפגשים עם עשרות אנשים. או, כלשונן של הונם: מקורות-מידע.

הונם נענה להצעה. ערך כמה תחקירים. בקיץ 1986 סיים את כתבתו התחקיר שלו על מנהל התיאטרון הלאומי של אנגליה. הונם גילה כי המנהל אינו מכצע את תפקידו כראוי, גם חשף כמה שחיתויות הקשורות לעבודתו.

ואו, כמו מלאך טוב, צנח אל משרדי סאנדר" טיימס אוסקר קררו, אוסטרלי ממוצא דרום-אמריקאי, וכידו תצלומים שצילם ועוננו בכור האטומי.

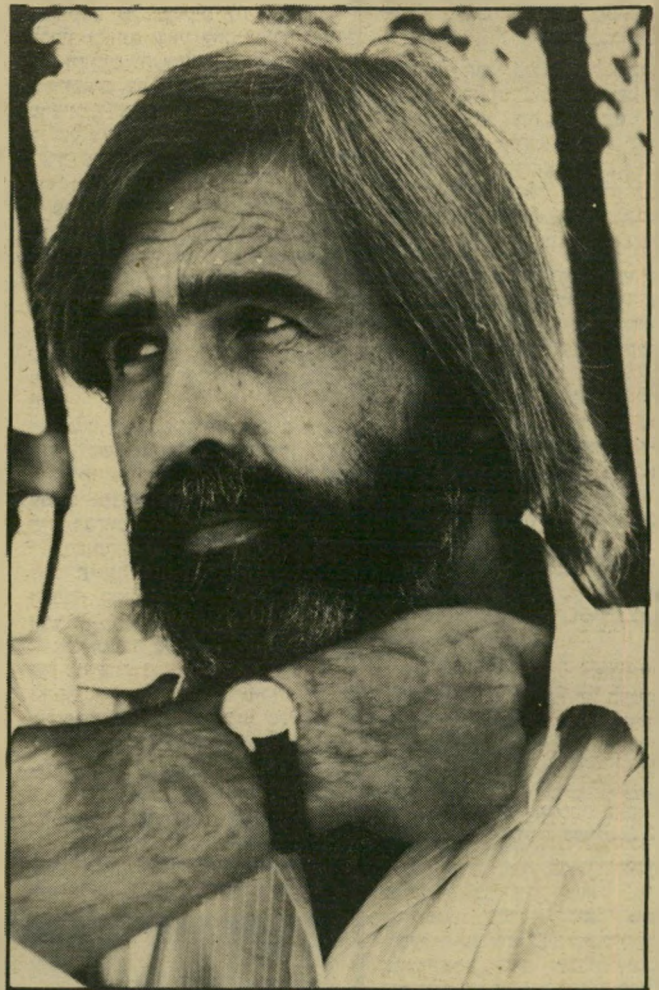
לא הסכים לשמירה

צוות הכתבים-חוקרים התחיל לחקור. התצלומים נשלחו למעבדות, אל טובי המומחים שקבעו כי אלה צילומים אמיתיים. רק אז הוחלט כי יהיה זה פיטר הונם אשר יסע לאוסטרליה, כדי להפגש עם ועוננו. "הייתי העיתונאי הראשון מסאנדר" טיימס שנפגש איתו", אומר הונם. "הייתי נרגש. הכנתי שוה סיפור גדול, שניקרה לעיתונאי פעם אחת במהלך הקאריירה שלו.

ועוננו בא אלי, למלון היסטון בסיידני. בתחילה היה נפחד. לא האמין שאני עיתונאי. הוא חשש שאני איש שב"כ ישראלי. הראיתי לו את תעודת העיתונאי שלי, ולאט-לאט הקרח הופשר.

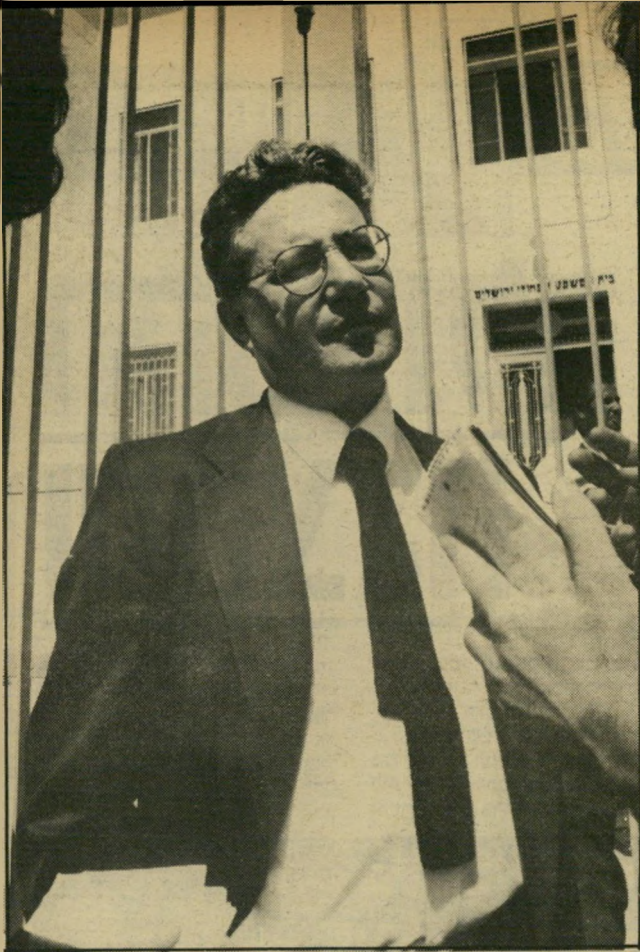
במשך 12 ימים נפגשתי איתו. יום יום שוחחנו. נוכחתי לדעת שהוא אמיץ, ושאפשר לסמוך עליו. התחלתי לחבב אותו. התיידדנו. אנחנו שונים. הוא ישראלי ממוצא צפון-אפריקאי, רווק. אני אנגלי מובהק. נולדתי בצפון אנגליה. אני נשוי. אב לשלושה ילדים. בכל זאת מצאנו שפה משותפת. נהניתי לשוחח איתו.

אחרי 12 ימים חזר הונם לאנגליה. ביחד עם שאר אנשי-הצוות כתב את

עיתונאי הונם
כמו מלאך טוב

ב לי לדעת עשה מרדכי ועוננו מעשה של חסד עם פיטר הונם. הונם (43), עיתונאי בריטי, טיפס בעמל רב אל תחתיתה של פיסגת העיתונות האנגלית. שנים ארוכות כילה כעיתונאי וזטר בעיתונים קטנים בכל רחבי אנגליה. כיתת את רגליו פה ושם. ריווח על רציחות ופשעים קטנים. ערך תחקירים ועיירים. הרגיש כי הוא ברמול כשהוצעה לו משרת

סניאר פלרמן
כוכב תיקשורת

יום הראשון בבוקר, בפתחו של בית-המישפט המחוזי בירושלים מקובץ צים כ-30 אנשים. לולא ועוננו וסודר תיו, ייתכן כי לעולם לא היו נפגשים. וכי מה המשותף בין אביגדור פלרמן לפיטר הונם, בין מנו קמינגה לקרן לאוב ואוולניה? מה, אם לא מרדכי ועוננו?

דפים באנגלית

מנו קמינגה. מרצה למישפט בינלאומי באוניברסיטת אראסמוס ברטרדם. הגיע לבית-המישפט כמשקיף מטעם ארגון אמנסטי. לעיניו מישקפ-פלסטיק בהירות, פניו בהירות, צרבות מעט מהשמם הישראלית. הוא לבוש בחליפת-תכלת בהירה, וכולו אומר בכור.

בניגוד להונם, המתראין בנקל שומר קמינגה על ריחוק-מה. "אינני מוכן להצהיר הצהרות", הוא אומר בחיוך קריר. "אלה הכללים של אמנסטי. מי שמבקש לדעת פרטים נוספים, מתבקש להתקשר עם משרדי אמנסטי בלונדון."

הוא מוכן לומר רק כמה מלים: "באתי כדי לסקר את המישפט, כדי שרה ליבוביץ

צילם: ציון צפריר
(המשך בעמוד 38)

אח אשר ועוננו מתראין
הוא לא הסכים שונמור עליו

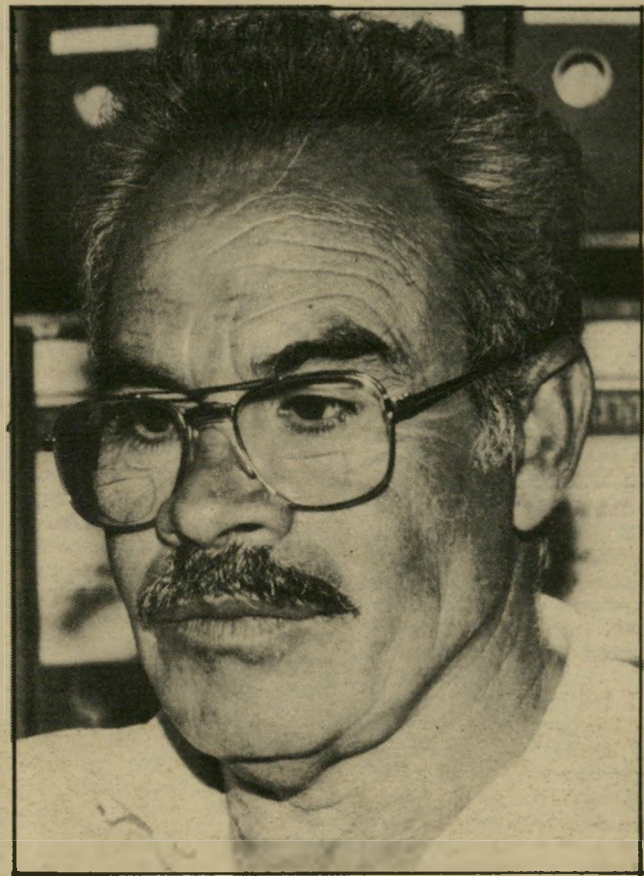

אנרכיסטית מר והשלט
לא רק אתה עובד כאן

ההשתלה והרצאה

השתלת הלב בבית חולים הרסה עניינים קוממה אותי. נמאס לי לראות את שרתי הבריאות, שושנה ארי בליאלמוזלינו, המכניסה לרפואה את הסינגנון של מיגרשי הכדורגל-שלי שבת. בעיניי, הרפואה היא עניין מקר רש, המחייב את כולנו להתנהג אליו

מושתל עובדיה מצרי
כל אחד וטינונו

בצורה רצינית, ובמיוחד אל המטופים. למי המשמעות של שמירת סודיותה טיפולים היא לא רק שמירת החוק היבש, היא חלק בלתי נפרד מהמסורת האנושית, והמסורת היהודית בכללה. רות, השבוע מלאו כל העיתונים בכת זכורות נשיקותיה לחבריה כנסת בעת התמנותה. תמנותיה ככל העיתונות, כאשר היא מתנשקת עם הד"ר יגאל קס בבית החולים רסב"ס אף הן זכר ורת. השבוע מלאו כל העיתונים בכת מנות יריביר של שרתי הבריאות עם אביו של המושתל, דוד מצרי, ורעייתו לאה. אני מדבר על חוסר טעם וחוסר פרופרציה של העיתונות. העיתונאים מחפשים סנסציות. אין לי טענות גם לגבי התנהגות מישפחתו של המנות, עובדיה מצרי. כל אדם מתנהג לפי סינגנונו. אך משרתי הבריאות הדרישות הן אחרות. מחובתה של שרתי הבריאות לדעת, ואם אינה יודעת — ללמוד — את כללי האתיקה הרפואית, ולנסות לנהוג על-פיה. איחולי "חיים ארוכים למושי תלה" לפני מצלמות הטלוויזיה והד מיקרופונים של תחנות הרדיו אינם נראים לי. נדמה לי ששרתי הבריאות

מושתל הראשון היה לואיס ואשקנסי קי.

מייד אחרי ההשתלה הראשונה הצטרפו כמה עשרות מדינות למועדון משתללי הלבבות. גם במדינת ישראל, ב-1968, בבית חולים בילינסון, הושתל לב על-ידי צוותו של הפרופ' מוריס לוי ליצחק סולס, שנפטר כעבור 18 יום מהניתוח, בלא שהתעורר כלל. מתחילת ההשתלות בכל העולם, רוב החולים מתו מייד לאחר הניתוח. לפני הרופאים עמדו כמה בעיות: רחיה של הלב המושתל, ויהומים, ובעיות כלליות שצצו אחרי ניתוח כה גדול.

לאט-לאט הצליחו להתגבר על בעיות היהומים ורחיית הלב, במיוחד בע שור האחרון, כאשר התחילו להשתמש בתרופה ציקלוספורין. המונעת רחיה השתל.

הניתוח הפך שיגרתי, ואין בו משהו יוצא דופן. עד כה נעשו בכל העולם כמה אלפי ניתוחים. שיעור ההצלחה הוא יותר מ-50% מבין המושתלים, החיים עד חמש שנים ויותר אחרי ההשתלה. בארץ, ב-1978, שוב נעשה ניסיון השתלת לב על-ידי אותו המנתח, מוריס לוי. הניתוח לא עלה יפה, והצעיר המושתל מת כמה ימים אחרי הניתוח.

100 חולים

"רגילים"

לביצוע השתלת-לב הרושים כמה תנאים:

- רמה רפואית גבוהה, ולא רק בשטח הכירורגי, כדי להשתל לב צריכים להשתמש בכוחותיהם של צוותים רפואיים נרחבים, מיומנים — מרדמים, קרדיולוגים, פנימאים, ביוכימאים, אימונולוגים, מיקרר ביולוגים ועוד רבים אחרים.
- דרושה טכנולוגיה ומיכשור מתפתח, וצוות טכנאים בעלי ידע היכול לספק את תקינות הפעלת המיכשור.
- כניקוד המאחסן עשרות ומאות ליטרים של דם.
- תורמים מתאימים להשתלת לב.
- מיספר מספיק של חולים פוטנציאליים הזקוקים להשתלת לב, אשר מתוכם יהיה אפשר לבחור את החולה המתאים ללב המתאים.
- חייב להיות תקציב לאומי שיסי

לים ללא האמצעים הדרושים לניתוח חים רחופים אחרים.

● הבעיה העיקרית של מדינת ישראל היא מחסור בתורמים, ולא רק בגלל מגבלות הכפיה הרחבת. בארצות הברית ובאירופה יש בנקאיברים, המ כוסס על אוכלוסיה של חצי מיליארד בני-אדם. מדינה קטנה ומבודדת כמו ישראל, בעלת אוכלוסיה של ארבעה מיליון אנשים, אינה מסוגלת לספק כמות סבירה של איברים להשתלה, במיוחד כשמדובר בלב (וכבר).

במקרה של רחיה הלב אחרי ההשתלה, לא ניתן למצוא עוד איבר להחליף. לפת האבר הרחוי, כך שכל אדם שי הולך להשתלת לב וכבר בארץ, עומדת בפניו מראש הסכנה, שבמקרה והאבר המושתל יירדה, לא יצליחו למצוא לו תחליף.

● בעיה נוספת היא אבחנתיות של אנשים הזקוקים כאמת להשתלת לב. עד כמה אנו מסוגלים, ב"שוק" המצומצם של נזקקים להשתלת לב, לבחור באותם שאין להם ברירה והם אכן זקוקים להשתלת לב? האם ייתכן שהרופאים עלולים להיות מושפעים מרצונם להצטרף למועדון האקסלוסיבי של משתללי הלבבות, ולבחור באי נשים שהשתלת לב אינה הטיפול האי חרון והיחיד עבורם?

פרופ' מוריס לוי, באחד מראיונותיו, הגדיר את האינדיקציה להשתלת לב כך: להשתלת לב זקוקים חולים שלא נותרו להם יותר משלושה-ארבעה חודשי חיים.

מושתל הלב של הרסה, תושב באר שבע עובדיה מצרי, לפי דירי מישי פחתו, מחכה להשתלת לב מזה שנה וחצי.

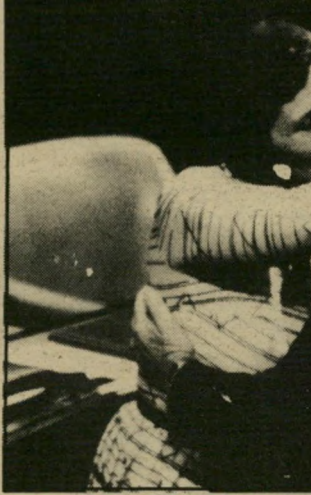
אשתו, לאה, שהופיעה בתכנית ערב חדש, נשאלה על-ידי המראיין, דן מרגלית: "איך הרגיש בעלך?" היא ענתה: "מצויין! אנחנו טיילנו וחינו חיים רגילים".

בראותה את פליאתו של המראיין, מייד תיקנה את עצמה: "אך כשכוע האחרון הוא הרגיש לא טוב ושכב יותר".

אני מעלה ספק בבחירתו הנכונה של המושתל הראשון של בית החולים הרסה. אך בכל זאת, הפער בין הגדרתו של פרופ' מוריס לוי למצבו של עובי דיה מצרי דורש הסבר.

אין חידוש!

ראיון רדיו, מסר מנתח-הלב, פרופ' דני גור, מיספרים על השי

שרה ארבל-אלמוזלינו (עם שימרון פרס) אסף ושיקוק

תלות לב בעולם. הוא אמר, שבכל העולם משתלים 300 עד 500 לבי בות בשנה. כפי שידוע לי, בארצות הברית משי תלים 300-250 לבבות בשנה. יוצא אפוא, שלאוכלוסיה בת מיליון אני שים, "מגיעה" השתלה אחת בשנה. כלומר, לפי המציאות הבינלאומית, במדינת ישראל, אולי שלושה-ארבעה אנשים זקוקים להשתלת לב. איך ניתן לאבחן בלא לטעות ולבחור באותם (המשך בעמוד 41)

הוי, פגישה שכזאת

(המשך מעמוד 37)

לורד שווענונו יוכה במשפט הוגן. אם לא יניחו לי להיכנס לאולם, אאסוף מירע מחוץ לאולם. זו אינה המשימה הראשונה שלי מטעם אמוסטי".

קמינגה מתייחס לתפקידו ברצינות רבה. הוא עומד בצד, הרחק מההמולה, מחלק רפים מורפסים בשפה האנגלית, ובהם הסבר קצר על מטרת בואו. מחייך כשצריך, שולף מארנקו כרטיס ביקור כשמתבקש לומר מה שמו. וזה הכל.

זה עתה נולד

אביגדור פלדמן ירדתי יותר. כחפץ-לב הוא נענה לכל דרישות העיתונאים, עונה על כל השאלות בסבלנות. לבית-המישפט הוא מגיע כשבידו תיקיבד שחור, כאילו מתכוון לשחות שם כמה ימים, ברציפות.

בבוקר הוא נרגש. ממולל את אצבעותיו לפני כל תשובה, משתמש כמילים מלאות-רגש: "המישפט הזה הוא כמו עובר שזה עתה נולד", הוא אומר. חמש דקות לפני תחילת המישפט הוא ממחר אל המיזנון, לוגם בחופזה קפה שחור, ומבטיח לבעל המיזנון: "עוד תראה אותי הרבה", ויש בדבריו הבטחה נרגשת, מלאת-ציפיות.

בצהריים הוא רגוע יותר. דומה שאף שאלה אחת אינה מסוגלת להביך אותו או להכעיסו. כמה מהר התרגל לתפקיד הנכסף של כוכב-תיקשורת בינלאומי.

קרן לאוב עדיין נבוכה. לפני ארבעה חודשים הגיעה לארץ מניר יורק כאחת משמונת הכתבים של סוכנות א"פ. בארץ, בניירורק השאירה את בעלה, הצלם של סוכנות יו"פ-א"י. רבות התלבטה אם לשבת לצידו של הבעל בניירורק ולבכות קאריירה אבודה, או לשבת בירושלים, בחיקה המבולבל של קאריירה מבטיחה, ולבכות בעל רחוק, לבסוף העדיפה את הקאריירה.

"הבוס שלי, גבר חביב בשנות ה-60 לחייו, אמר לי: לעולם לא אבין את הנישואין המודרניים! בכל זאת איהל לי הצלחה", היא אומרת.

עכשיו היא כאן, עובדת כל יום, כמעט בלי ימי-מנוחה, נוסעת בכל הארץ, שמחה מצד הגשמת האישיות, עצובה מצד הגעגועים לבעל.

"כל יום אני צריכה להעביר למישר בניירורק 700 מילים ממישפט וענונו", היא אומרת. "הכללים קבועים: כמה ציטטות, קצת תיאור-יבצע, כמה עובדות יבשות. בניירורק מתעניינים בעיקר בסוריות שבה נערך המישפט. הדיווח הראשון שלי יתרכז בנושא הזה."

גיל כדור הארץ

זקא אנרכיסטית מוצהרת וידועה מתגלבת לסייע לקרן לאוב, כתבת סולידית של סוכנות ידיעות מהוגנת, בעבודתה. אולינה מר, לבושה בכגדים שחורים, חברה ב-תאסטרונטי אנרכיסטי באוניברסיטה העברית, מחזיקה בידה שלט מוזר, ועליו רשומים כמה מיספרים ומילות תודה לווענונו.

4.128.690.074 זה מספר התושבים על פני כדור-הארץ. 4.600.000.000 — זהו גילו של כדור הארץ. ואנחנו מודים לווענונו על כל מה שהוא עשה למען הכדור הזה? היא מסבירה.

לפתע מגיח צלם זרין, ומבקש לצלם את השלט. בחמת-זעם הוא צועק על קרן לאוב, דורש ממנה בתוקפנות כי תתחבר מהשלט. אולינה מר, כיאה לאנרכיסטית אמיתית, פורצת בצרחות רמות. "גם לה יש זכויות במקום הזה! לא רק אתה עובד כאן תן לה לבצע את עבודתה!" היא מטיחה בצלם.

לכל בני-האדם זכות שווה לחיות ולעבוד. היא ממלמלת, מאמצת אל חיקה את השלט האנרכיסטי.

ח"כ גדות (בעת בחירתו כמועמד לכנסת)
אלבין לא היה החבר שלי

גדות מדבר עם דפנה ברק:

"כינו את בני-הבן של הרוצח!"

לקבל תפנית — ועל פי הפירסומים המוקדמים, תפנית חיובית לגבי — חטף גדות ארישות. הוא נראה סחוט, מותש. השבוע אמר: "אין לי כוח נפשי לדבר".

במשך שנה וחצי הקפיד גדות שלא להגיב על החקירה נגדו, לא לספר על העובר עליו, על מישפחתו. באחרונה ניסח ביחד עם פרקליטו אמנון גול-דנברג, תגובה תמציתית. הפתק שעליו רשום הנוסח המדויק של התגובה אינו מש מכסיחולצתו.

גדות התלוצץ על חשבון עצמו, כיי צד הוא קורא את התגובה הכתובה בטלפון, באוזני עיתונאים וכל דורש, ועושה פאזות תיאטרליות, כדי ליצור את הרושם שהדברים נשלפים זה עתה ממחזה.

בכל זאת הסכים גדות לספר מעט על הרגשתו ועל העובר עליו, וזוהי כעצם התייחסותו הראשונה לפרשה:

● **על הרגשתו כיום:** אני כולי לחץ מכפנים. אמנם לא גידלתי עור של פיל, אבל אני מבין כיום מה זה. בחודשים האחרונים, כשהפרסם משהו בענייני בעיתונות, קראתי זאת כאילו מדובר על משהו אחר, הפסק להיות לי איכפת.

אחרי הפירסומים המעוררים של סוף השבוע, נפגשתי עם גידעון גדות במשרדו שבמפעל הפיס. גדות שני סה, "להחזיק פאסון" במשך חודשים ארוכים, כשנאבק בפירסומים עליו, נר-אה כפקעת-עצבים. כל המתיחות, ש-צברתי במשך כל הפרשה, עומדת לפ-רוץ בכל רגע. הסביר לי.

דווקא בעיתוי שבו עומדת הפרשה

השבוע אמרה: "פרשת אלבין" לקבל תפנית: לגבי כמה מגיבוריה היא עשויה להיות. הפי-אנדי, ולגבי אחרים — יסתיימו חודשים מתישים של חקירות, ויתחילו חודשים מפרכים של מאבק מישפטי.

המדובר בחמישה נחקרים: חברי-כנסת גידעון גדות ומיכה רייס, ושלושה אנשי-תיקשות. בסוף השבוע שעבר פורסם כאילו ההחלטה בעניינו של גדות התקבלה. כמעט פה אחד, ושהוחלט לסגור את תיקו.

ביום השני בצהריים שוחחתי על-כך עם יוסף חריש, היועץ המישפטי לממשלה. חריש אמר שעליו לעיין עוד בחומר נוסף שיוצא מאז סוף השבוע, ונקט גדות וההחלטה בעניינם של החמישה תתפרסם בימים הקרובים.

חריש בהירה שלא תתפרסם הודעה נפרדת באי מוקדמת בעניינו של גדות. על אף הפירסומים כאילו הוחלט לסגור את תיקו. חרף הברכות הטלפוניות שבהן הוא מוצף מאז סוף השבוע, נוקט גדות בלשון זהירה, ועוצר את החגיגות. לגבי לא הסתיימה הפרשה, עד רואה בכתב את ההחלטה המישפטי לממשלה.

פרשת אלבין? באוגוסט 1985 קפץ איש-סקים מיכאל (מיקי) אלבין אל מותו. בעת חקירתו המישפטה. כך הסתיימה אולי דר-הייסורים שלו. אך לעומת זאת התחילה דר-הייסורים של מי נגע/התחכך/התעסק אי-פעם עם

● **על ילדיו:** הכל סובב סביבם. הם הגיבורים האמיתיים. יש לי שלושה ילדים בני 11, 14, 17 — בת ושני בנים. על מותו של מיקי אלבין קראתי בעיתון של מישפחה, כשהייתי עם ילדי בלונה-ול. עברו על ילדי חודשים קדשים, אבל הם ילדים אינטיגנטיים. הסברנו להם בפירוט על מה מדובר, על מה נכתב, על מה הקיזו את דמי. אני קורא לילדים של כל מי שעוסקים

בציוד אדם לשאול את אבא שלהם: אבא, אתה חושב גם על הילדים של כולם? ● **שיחות-טלפון:** עכשיו טלפן אליו אדם מקדימה. את יודעת היכן זה? מקום קטן, אבל כמה זה מחמם את הלב: אילו היית שומעת מה נאמר מהעבר השני של הקו הוא אמר לי: "אתה יד-לום! אתה לא מסוגל להיות פוליטיקאי. אתה ישר!" השיחה הקודמת היתה מ-

מחמאים.

● **אופציות:** גם אני ידעתי כערך כמור: פעם בכמה חודשים הייתי מקבל דף-דיווח על שנעשה במניית.

● **הרגע הקשה ביותר במה-לך הפרשה:** אני זוכר שזה היה ב-7 בבוקר. קול-ישראל שידר אז לראשונה על הפרשה. פירסמו שאני נחשד בפר-שת-אלבין. אשתי, ילדי ואני ישבנו רדיונים והקשבנו. ידענו מראש על השידור, מפני שניסו לראיין אותי מ-הדריו טלפונים, וסירבתי. מובן שפיר-סמו גם שסירבתי להגיב. אבל זה לא היה הרגע הקשה ביותר: הרגע הזה הגיע בצהרי אותו היום, כשכני הבכור — אז הוא היה בן 15 — חזר מבית-הספר. שאלתי אותו — נו, איך התי-מודד עם העניין? הוא סיפר לי שבאופן כללי היה בסדר, רק ששני ילדים התריסו נגדו — "הנה, הנה בנו של הרוצח!" שאלתי אותו — מה פיתאום רוצח? ונענית — הרי נאמר בחדשות שאתה חשוד בפרשת-אלבין, ואלבין מת. אז...

● **רגע של שבירה:** רגע כזה ממש לא היה. (אבי קורן, דובר מופעל-הפיס, סיפר לי השבוע: "מי שנשבר זה אנחנו — העובדים מסביבו במפעל-הפיס. גידעון הוא זה שהיה חזק, עוזר אותנו"). העובדים במפעל-הפיס תמכו בי. בכל זאת עברתי מין תהליך של ארישות, לנוכח גל הפירסומים האחרון של כמה כתבלים, שהשקיעו באופ-ציות מקורותיהם המישפטיים. הם עשו זאת בבחינת "שלח לחמך על פני העיתון, כי ברכות הימים תזכה בכותרות..."

● **רגע של שימחה:** ביום שישי האחרון אחר-צהריים, אחרי הפירסום המקדים שנוקתי, באו שלושת ילדי ובירכו אותי. כל אחד לחוד, במליטוב. בעיניים שלהם היה מין מבט עמוק כזה, כואב ושמח. הלחלוחית ניכרה בהם. באמת.

● **תיקשות:** לעומת הכתלים שצינתי מקדם, אני חייב להסיר את כובעי לפני כמה עיתונאים ועיתונ-איות. מבכירי המיקצוע התיקשות, שהחליטו שלא להקזיז את דמי לפני שהיועץ המישפטי לממשלה יחרוץ את דיני.

גדות: סוף הפירפורים?

סכומים מעטים ובאנשים ה- מסתפקים בדיווח תקופתי על ה- מתרחש בחשבונם. זה עשוי להיות הסבר קבול. לעומת זאת, כי שמדובר בסכומים גדולים יותר, כמו 40 אלף דולר (סכום שבו נחשד עובד-ציבור ידוע) או 90 אלף דולר (סכום שהוזכר בהקשרו של פקיד בכיר ביותר, ששמו אסור לפירסום בכל הקשר שהוא) — טענה כזאת עלולה להיות בלתי-סבירה.

מכיוון שאלבין אינו בין החיים, נוצרה אצל המישפטה בעיה של הצלבת מידע תוך כדי חקירה: בכל אקט של מתן שוחד חייב להיות נותן ומקבל. "הנותן" (אלבין) יכול היה לזכות בקלי-קלות בתואר. הנדיב הידוע. מכיוון שהטענה הכללית של המקבלים היא שלא ידעו על עצם הנתניה, והנותן אינו עוד בין החיים, מצטיירת התמונה שאלבין נהג על פי הכלל. שלח לחמך על פני המים... אך האם פינק אנשים המנסים גם ללא ידיעתם, בתוך ראייה לטווח רחוק, לימים בהם יבוא ויגבה את החוב? או שאולי העורך מי שנחשב כאשף כלכלי ש-המקבלים יודעים על נדיבותו, אך השתיקה יאה לכך?

אלבין לקח עימו את סודו באוגוסט 1985. והותיר רשימה של אנשים המנסים להיחלץ מאז מהמלכודת שטמן להם ברוב נדיבותו. הממורסמים שבהם הם חברי-כנסת גדות ורייס ו-שלושת אנשי התיקשות. גדות לא הסתיר במשך חודשים את מה שעבר עליו. בעיקר העיקה עליו הסתבת האופיינית כל-כך במיקרים אלה: המישפטה התחילה להעביר לפרקליטות חומר בעניינו עוד לפני שנה. אך הוסיפה עליו עוד ועוד במשך החודשים. כך ירדו הלחצים

המישפטה, שבצעם כבר נקטה באקט של הגשת חומר. מי שנלחץ יותר ויותר היה גדות. כשחשב שבא הקץ לפרשה, כשהפרקליטות סברה לפני כמה חודשים ש-אין קיום — הפגיעה המישפטה בטענה שהגיע לידה. מידע חדש. באותה התקופה גם ביקרו נציגי המישפטה במשרדי מופעל-הפיס ברחוב הפטמן בתל-אביב ועוררו, כמובן, מהומה. שרי-המישפטה והמפכ"ל לא ידעו, לטענתם אז, על הביקור.

ב-18.8.87 בא הקץ לחודשים מורטי עצבים עבור גדות. אז התנהל השימוע בלישכת היועץ-המישפטי לממשלה. יוסף חריש, במיקרה של גדות צריך היה להוכיח במפורש את עצם מתן השוחד ותכליתו (טובת-ההנאה). זה בניגוד גמור למיקרהו של מיכה רייס. מדוע? מפני שקיימת הפרדה בין חברי-כנסת לבין עובד-ציבור: בעוד שאצל עובד-ציבור צריך להוכיח את מתן השוחד ואת תכליתו, אצל ח"כ די להוכיח רצון של "שלח לחמך". התקופה הנחקרת בפרשת אלבין היא סוף שנת 1982 ותחילתה של 1983. מיכה רייס כבר היה אז חבר-כנסת, ואילו גדות נכנס לכנסת באוגוסט 1984. בתקופה הנחקרת היה עובד-ציבור בלבד. זהו ההבדל העלול לחרוץ גורלות בפרשה. בסוף השבוע פורסם שעוד בערב השימוע בעניינו של גדות, הוחלט. כמעט פה אחד, לסגור את התיק נגדו. בהנחה שזה נכון, מדוע התמהמה היועץ המישפטי ב-פירסום ההחלטה? יש מי שטוען שזה נובע מהצורך לחרוץ ביחד את הפירסום בעניינם של גדות רייס ושלושת אנשי התיקשות. הח"כ הגיינג'י עצמו שוהה בסידיני שבאוסטרליה, אך עוקב אחר המתרחש בעניינו.

ב חורף של 1966 נמצאה ליד תחנת מישטרה בפאריס חבילה, בעליה מורבקת חתיכת נייר. בתוך החבילה שכב תינוק בן כמה חודשים. על הפתק היה כתוב שהוא נולד ב־24.9.65, ושהוא יהודי, ומבקשים לדאוג לו. החבילה הועברה לבית־יחומים יהודי ליד פאריס, שם קיבל התינוק את המספר שלו, מספר 28. מהשנים הראשונות הוא לא זוכר דבר. הזיכרונות הראשונים היו שפעם בשבועיים היה בית־יחומים מתרוקן. כל הילדים היו נוסעים לאיזה מקום, לאיזה דוד קרוב או רחוק, לאיזו מישפחה אומנת, או אפילו לאבא או לאמא אמיתיים, שלא יכלו לגדל אותם, אבל יכלו לארח אותם ליום. פעם בשבועיים. מס' 28 היה יושב ליד חלון בית-

הסיפור המזעזע של הנער שחיפש כל חייו את ההורים האבודים

היתומים ומחכה. אולי בכל זאת מישוהו יבוא לקחת אותו. אבל איש לא בא. כשהבין שאף אחד לא יבוא, הוא פיתח בעצמו כעס נורא. שנה את כולם, את המדריכים שלו, את החברים שלו, את מנהל־המוסד, שהיה יהודי ניצול־שואה, ומשום־כך לא רצה להיות תקיף עם הילדים, ולכן הם עלו לו על הראש ועשו מהמוסד שלו חממה לביריונים צעירים.

בעצם לא היה לו שם. בתעודות של המוסד הוא הופיע כ־"28". בחיי היום־יום קראו לו בעיקר "הי, אתה".

עד שיום אחד הגיעה מטפלת חדשה שקראה לו "מוחק שלי, חמודי". באחד הלילות כשהלכו לישון, היא ניגשה אליו ונתנה לו נשיקת לילה טוב. 28 התאהב בה. חלם עליה כלילות. חלם שפיתאום מתגלה שהיא האמא שלו, והיא לוקחת אותו אליה הביתה. הוא התרכך מאוד, ידע להחזיר לה אהבה, פיתח בה תלות.

ואז, באחד הימים, היא עזבה את עבודתה במוסד, 28 הרגיש שהוא היתום בפעם השנייה. עד היום הוא

מיספר 28

הוא התחיל להתכתב עם כל מי שרק אפשר. אף אחד לא יכול היה לעזור לו בעניין הוריו. במוסד אמרו לו שהוא צעיר מדי מכדי לעלות לברו ארצה. אז הוא מצא עבודה מחוץ למעון כרטיס־טיסה ארצה. הוא לא ידע כלל שיש סוכנות יהודית, שעוזרת לאנשים שרוצים לעלות.

הוא חלם על ישראל. פעמיים בשבוע נסע לפאריס. הסתובב ברחובות וחיפש אנשים המדברים עברית. הוא מצא חנות שמכרה פירות מתור צרתי־ארץ, עמד והסתכל במידבקות שעליהן היה כתוב ברמז.

ב־1983 היה לו כמעט די כסף לכרטיס. את השאר השלימו החברים במוסד. הוא ארז מיוזורה, נפרד מכולם, עטף היטב את ההתכתבות בקשר להוריו ונחת בנמל־התעופה בן־גוריון ב־

"הלכתי למיטה שלי. בכיתי על שלקחו לי את החלומות..."

1.30 בלילה, מבלי לדעת לאן הוא הולך.

הוא שאל נהגימונית איפה אפשר לבלות את הלילה, וההוא חשב שהעולה החדש רוצה לרקוד. הביא אותו למועדון־לילה בריזונגוף. לא היה לו איפה לישון, אז הוא רקד עד אור הבוקר.

למחרת עצר מונית ואמר לנהג "סע לקיבוץ הכי קרוב" הנהג נסע לרמת־הכובש. הוא נכנס למזכירות, אמר להם שהוא פה, והם קיבלו אותו. הוא עבר שם עד שהקיבוץ מצא לו קיבוץ אחר, שיש בו אולפן. הוא עבר להוורע, למד באולפן והיה כמעט מאושר.

באחד הימים אמרו לו שצריך לקבל תעודת־זהות. במשרד־הפנים החליטו למצוא לו שם עברי. מאז הוא שלמה דן.

בקיבוץ רצו לעזור לו, ומצאו לו מישפחה אומנת. אבל עבודת־היתר התקופה הבלתי־מתאימה למישפחה. איכשהו היה נדמה לו שהוא הכי קרוב שהיה אי־פעם למצוא את הוריו. הוא סירב למישפחה, עזב את הקיבוץ והתגייס לצה"ל.

מהחפשו הוריים

האם מישוהו מבין קוראי העולם הזה יענה?

עכשיו הוא כבר שנתיים בצבא. חייל בודד, מקבל עזרה בדירה, שכר חדר בנתניה, וממשיך להתכתב עם משרד־המשלה בצרפת. לא תמיד עונים לו.

כיום יש לו מולדת, יש לו חברים בצבא יש לו אוכל ומקום־לינה, והיתה לו גם חברה. אבל שלמה דן מרגיש שמשוהו מאוד יסורי בחיים שלו חסר. אהבה, אהבה של הורים.

מישהו שאפשר יהיה לשפוך לפניו את הלב. לספר על השמחות שבאמצע היום מטלפנים "אני בא בערב הביתה", אוהב? ובערב, יחד עם העוגה טפוחה על השכם, חיך רחב ומישפט כמו "התגעגנו אליך".

אם יש אי־שם זוג־אנשים, שהסיפור של שלמה דן מדבר אל ליבם, והם מוכנים להעניק אהבה ולקבל אהבה — מערכת העולם הזה תשמח ליצור את הקשר. **דניאלה שמי**

של הוריו. לאבא קוראים אלן, והוא נולד בתוניס ב־1947. האמא נולדה בגרמניה, שמה הפרטי אינו ידוע, אבל שם־משפחתה היה מרקוביץ או רונז'בסקי. לאמא יש אח בכנדה, ושמו סרג' רונז'בסקי. באותה תקופה שלחו אותו לחופשה בארץ. אורט שילמה את הכרטיס, והוא הגיע לכפר־הנוער ניצנים.

לראשונה בחייו שכח לרגע את החיפוש אחרי ההורים. הוא התאהב בארץ אהבה גדולה. פיתאום היו לו חברים טובים, למרות שלא ידע לדבר איתם.

אחד והסתבר שזה האבא של הילד ההוא, שנזכר בו פיתאום אחרי שנים. הילד חילק את חפציו בין החברים, והלך עם האבא שלו.

ל'זרם, מס' 28, זאת היתה זריקת־עידוד. הכל יכול לקרות, אמר לעצמו. והתחיל לשגע מחדש את המדריכים והמנהל וכל מי שחשב שיכול לעזור לו.

הוא שנה את החיים במוסד, שנה את כל בתי־הספר שאליהם הלך ושמהם הועף.

הוא רצה למצוא את הוריו. הרגעים המאושרים היחידים שהיו לו במוסד הזה היו כשאחד המדריכים נגע בו, אמר לו איזה מילה טובה. גילויים מעטים של אהבה החזיקו אותו בחיים. ואז יום אחד. קראו לו ואמרו לו שהדבר היחיד שיודעים זה השמות

שהמקום החדש הוא שונה. תחת להתעורר הוא נכנס לדיכאון, הרגיש כאפס. הוא מעולם לא קרא את "ראקספרס".

ביום השני לשהות במוסד החדש קרא לו המנהל, ואמר לו: שמעתי שאתה מחפש את ההורים שלך. אני מציע לך להפסיק לחפש. אין לך אף אחד בעולם. תפסיק לחלום, ותתחיל את החיים שלך מכאן.

"הלכתי למיטה שלי, ובכיתי על שלקחו לי את החלומות." ככה ימים שלמים.

הוא כעס על כל העולם, שנה את הגורל. ואז הגיע המדריך ואמר לאחד החברים שלו: "לך להתקלח, אנחנו לוקחים אותך לקנות לך מיכנסים וחולצה חדשים" באותו ערב הגיע איש

מתגעגע לקול שלה, ליד הרכה שהיתה שמה עליו מדי פעם. בתקופה זו החליט שאולי, אם יעשה די מאמצים, הוא ימצא את הוריו.

הוא התחיל לרבר עם המדריכים, עם המנהל, ביקש פגישה עם העובדת הסוציאלית, שאל אותם אלפי שאלות, ביקש מהם לברר. יחד עם זה פחד כל הזמן שבאחד הימים מישוהו יבוא ובפיו תשובה, ואז הוא יצטרך ללכת ולפגוש את הוריו. הוא פחד פחד־מוות מפני אכזבה, אבל המשיך לחפש.

בגיל 13 הועבר למוסד אחר, לילדים יותר גדולים. שם לא שלטו הילדים, אלא המדריכים. הכל נראה יפה, נקי, מסודר. המדריכים והחניכים קראו את השבועון, "ראקספרס".

28, שפיתאום כולם התחילו לקרוא לו ל'זרם, והוא לא ידע מרוע, הבין

שבועון צרפתי, שהיה דומה במידה מסויימת לעולם הזה.

הפאנעלע שול סקוטלנד יארד

**במשך שלושה
שבועות היו
טביעות
האצבעות של
השוודים בידי
הבולשת, אך
היא לא הבחינה**

— ההשתלה וההצגה —

(המשך מעמוד 38)
שלושה רבועים חולים, המתאימים ביר
תר?

כך, למשל, לפי הנתונים של מיש
רדיהבריות, נשלחו ל"חול" בשנה
שעברה להשתלות 22 איש. רק מעטים
בהם נמצאו מתאימים להשתלות. האם
לא היתה נשקפת סכנה לאותם שנמצא
או בחול" בלתימתאימים להשתלה,
אילו היו מחליטים לנתחם בארץ?

ברור שבמרכזים גדולים, בהם
עוברים ניתוחים מסוג זה עשרות
חולים, ייעשו פחות שגיאות בבחירת
חולים להשתלה. במרכזים גדולים גם
מחיר הניתוח יקטן, בגלל ניצול מלא
של המכשור, הצוות ופיתוח הטכ
ניקה.

סכנה לרפואה

חזרה לשרת הבריאות. שושנה
ארבלי מכריזה בהתלהבות רבה:
„ניתוח של השתלת לב מהווה פריצת
דרך של הרפואה בארץ!“ קוטע את
דבריה מנכ"ל הדסה, פרופ' שמואל
פינחס: „ניתוח של השתלת לב הוא
ניתוח שהפך לשיגרה במרכזים רפוי
איים רבים בעולם.“ וממשיך: „אני רר
צה ליצור בשום פנים ואופן אשליה
שיש פה חידוש. אין פה הישג מדעי...“

אומר פרופ' מוריס לוי: „היום יש
ניתוחים מסובכים יותר מאשר השת
לת לב. אפילו ניתוחי מעקפים מסוב
כים בהרבה יותר.“ אך שרת הבריאות
ממשיכה להפגין חוסר הבנה וחוסר
ידע, ומבטיחה, „שהיום בניתוחים
רכים בארץ ערוכים לעשות ניתוחי לב
וגם יעשו זאת.“

דבריה אלה של ארבלי מהווים סכ
נה ממשית לרפואה בארץ. בעידודה
של שרת הבריאות עלולה להתפתח
תחרות חולנית בין בתי החולים, שירצו
להצטרף למועדון משתללי לבבות.

הציבור יהיה ממש בסכנה — גם
בגלל סכנת ניתוחים שלא לצורך, וגם
בגלל אשליה מוגזמת לגבי טיפול
בבעיות לב על-ידי השתלות לב.
דוגמה טובה לכך היא הכרתו של
ר"ר מקסים שיינפלד, מנהל בית
החולים הכרמל בחיפה, כי גם הם
„ערוכים לביצוע ניתוחי השתלת לב“.
מנהל בית החולים הכרמל כבר
מוכן להצטרף למשתללי לב, בו בזמן
שבאותו בית החולים עדיין אין מצלי
חים שלא להתרשל בניתוחים שיג
רתיים. נפוצים, כמו תיקון הרניה.
רוקא בימים אלה פסק בית הדין
פס המחוזי בחיפה, שבבתי החולים ה
כרמל, במחלקה הכירורגית שלו, ה
רשלו בביצוע ניתוח הרניה אצל צעיר
בן 23, ופגעו באופן ברוטאלי בעורקו
בזמן הניתוח. האם שיפר בית החולים
את מיומנותו ולמד לקחים ממקרה זה,
לפני שהוא ממחר להיות חבר במועדון
משתללי לב?

השתלת נפש

הרפואה הציבורית כולה בארץ
זקוקה לא רק להשתלת לב, לה
עצמה, אלא להשתלת נפש, שאותה
היא איבדה בדרך לקידמה.

הרפואה בארץ זקוקה להנהגה שקר
לה, היכולה להילחם נגד תופעות של
ליות ברפואה, לתכנן אותה, להחליט
על סדר העדיפויות במערכת הרפואית.
הרפואה הציבורית בארץ זקוקה ל
טיפול החייאה נמרץ. עומדות לפניה
בעיות קשות של חוסר מרדמים (שי
הכריו בימים אלה על סיסטו-עבודה),
תורים ארוכים לאישפוז, טיפול סיעורי
כושל בקשישים.

ההנהגה הנוכחית של מערכת הר
פואה בארץ אינה מסוגלת לטפל בבעי
יות האמיתיות של הרפואה. השתלת
הלב בבתי החולים הדסה נין כרם היא
כשלעצמה הישג מסוים של בית החו
לים זה — של צוות הרופאים, האחיות,
הטכנאים, הלבונטים, אך השתלה זו
מאירה, כלפיד בוער, את הצדדים האפי
לים של המצב העגום ברפואה בארץ.

העולם הזה 2609

הסחורות ומסר לביוקי המחאה על סך
1.5 מיליון דולר.
אפרתי ביקש וקיבל מיד חלק מן
העמלה, לא לפני שסייע לקונה לבדוק
בכורסות היהלומים בלונדון אם היה
לומים הללו אינם מבוקשים.
העמלה של אפרתי, שקיבל בו כמ
קום, היתה 63 אלף דולר. מזה היה
עליו לשלם לעורך-הדין, שהביא את
קונה היהלומים, 20 אלף דולר, ועוד
סכום דומה לכיסוי ההוצאות שהעיסקה
גרמה לו בנסיעות ובהוצאות שונות.
היתר התחלקו בינו, פינקס ושותפו
הישראלי לעסקי היהלומים.

**כאשר עבר מן, ויתרת
העמלה לא הגיעה, החליט לטוס
ללונדון, כדי לגבותה. בהגיעו
ללונדון נעצר.**

עורך-דינו של אפרתי, שי פינס,
שהיה באנגליה וסייע לאפרתי
להשתחרר ממעצרו יחד עם עורך-הדין
האנגלי טוני בלוק, טוען כי נראה
שהעיסקה לא מבוטל, מאחר
שסקוטלנד-יארד שוכנע כי אפרתי
מכר את היהלומים בתום לב, וברור כי
הקונה רכש אותן בתום לב. הסכום
שקיבל ביוקי תמורת היהלומים הופקר
בחשבון בבנק שווייצי, אולם
סקוטלנד-יארד איתר את החשבון
וכבר קיבל את הכסף לידי.

החזקת רכוש גנוב

**ביום השלישי, ה-11 בספטמבר,
נעצר אפרתי. ביום החמישי הובא
לבית-הדין המפשט להארכת המעצר.**

פעולה ולהיות עדי-מדינה. הוא מסר
היכן מסתתרים ביוקי ויתר שותפי
השוד.

ביוקי נעצר, ועימו עוד שניים
מהשוודים, דייוויד פול ואחד פטר
(שם מישפחתו אינו ידוע לי). שני
חשודים נוספים עדיין מבוקשים.
מילכר ביוקי, כל החשודים הם יהודים.
מן גם הסגיר את בעל הכספות, איש
ממוצא פאקיסטאני, ששיתף פעולה
עם ביוקי, שהיה המוח המתכנן, לפי
סטיב מן.

יהלומי

המישפחה

**מייד אחרי שנעצר סטיב מן,
נכנסו הבלשים לביתו של פינקס
ועצרו אותו. סטיב מן מסר להם גם כי
קיים ישראלי נוסף בשם אלי אפרתי,
שקיבל ארבעה יהלומים למכירה. הם
הוציאו נגדו צו מעצר שהופעל כאשר
אפרתי נחת בנמל התעופה היתר
בלונדון, ב-12 בספטמבר, בבואו להמ
שיר עם פינקס בעיסקת היהלומים.**

מנמל התעופה הובל אפרתי
לתחנת המימסרה, ושם הסביר לו
קצין בכיר כי בהתאם לתקנות
מיוחדות, מי שחשוד בפשיעה חמורה
רשאית המימסרה להחזיקו שלושה
ימים במעצר, לפני הבאתו לבית
המישפט, ובתקופה זו נשללות
זכויותיו לטלפן ולהיפגש עם פרקליט.
הוא רשאי לשמור על זכותו לשותק.
אפרתי הסכים מייד לומר כל מה
שיש לו. הוא סיפר למימסרה כי בסוף
יולי טילפן אליו חברו מזה שנים,

ותוך כמה שנים נאלץ לברוח לאנגליה.
המכונת, כך גילו הבלשים חיש
קל, היתה בבעלות ישראל פינקס.
ישראלילשעבר שהפך אורח בריטי,

סוחר אפרתי
מעצר בדרך לנביית העמלה

ואשר גם אשתו הישראלית קיבלה
אזרחות. חקירה שקטה העלתה כי
פינקס ניהל בעבר, משך 17 שנים,
מיפעל משגשג פלסטיק. לפני ארבע
שנים אירע אסון ובנו הפעוט בלע
בשוגג טבליות-אליום ומת. הדבר

**כאשר נשדד לפני חודשים
מרכזי-הכספות הגדול בלונדון,
תיארו העיתונים את האירוע כשוד
הגדול בהיסטוריה. סכום של 40 מיליון
לי"ש נקב כמייצג את ערך השלל,
תכולת מאות הכספות במרכז הפרטי,
שנחשב כשמור ביותר.**

לפני חודש עצר סקוטלנד-יארד
כמה מן החשודים בשוד, ובניהם גם
בעל מרכזי-הכספות עצמו, ששיתף
פעולה עם המבצעים.
הגירסה שנמסרה לעיתונות, על
הדרך שבה התגלו השוודים, אמרה
שאחד השוודים קנה מכונת פרארי,
ובשעה שהוציא מכיסו חבילת-שטרות
לתשלום, נפל יהלום גדול מכיסו.
הדבר עורר את חשד אחד המוכרים,
שהזיק את המימסרה, שעקבה אחרי
קונה הפרארי, וכך נתפסו השוודים.
האמת שונה לחלוטין, והיא
עושה לצחק את סקוטלנד-
יארד המהולל. כי במשך שלושה
שבועות החזיקה המימסרה
רה בידה את הראיות לאיתור
השוודים, ולא הבינה מה יש
בידיה.

היו טביעות אצבעות!

**לפני עשרה חודשים עצרו בלשי
סקוטלנד-יארד אדם בשם ג'וזפה
ביוקי, בשעה שנהג במכונית-פרארי
מפוארת. הוא נעצר לשם זיהוי, אחרי
שמראו עורר אצל הבלשים חשד
שהוא מבוקש.**

כאשר התבקש להציג תעודות,
הפתיע את הבלשים ונמלט. בהשאירו
את המכונית בידי המימסרה.
הבלשים חיפשו ומצאו את תביעות
אצבעותיו במכונית, וזיהו אותו בתור
ביוקי, המבוקש על-ידי מימסרת
איטליה בגלל בריחה ממאסר.
מימסרת-איטליה ביקשה את הסגרתו
בחדש של מעורבות במעשי-שוד
רכים.

ביוקי הוא בנו של עורך-דין
איטלקי ידוע, בעל עמדה רמה. הוא
למד מישפטים, אך לפני שקיבל את
רשיון עריכת-הדין העדיף את הפשע.

You are charged with the offence(s) shown below:

1. HANDLING STOLEN GOODS

Unlawfully handling stolen goods in that you on or before 12th April 1967 within the jurisdiction of the Central Criminal Court did dishonestly receive a quantity of stolen diamonds, knowing or believing the same to be stolen

Contrary to Section 22 THEFT ACT 1968

סקוטלנד-יארד של אפרתי

שלושה ימים בל עורך-דין, בני טלפון

עורכי-דינו הגיעו להסכם עם
המימסרה על מעצרו-מרצון לעוד
שבוע, כדי לתת שהות לבריקת
גיוסות. כאשר הובא לבית-הדין המפשט
בתום שיבעת הימים, הצהיר נציג
המימסרה כי המימסרה שוכנעה שאין
לאפרתי קשר לשוד עצמו, ואין היא
מתנגדת לשיחרורו בערבות עד
למישפטו על החזקת רכוש גנוב.
השופט הורה כי אפרתי ישתחרר
בערבות של 20 אלף לי"ש, וביום השני
הגיע הכסף, שגייסו חברים באירופה,
ואפרתי שוחרר. תוך כמה ימים הסכים
בית-הדין המפשט להחזיר לו את רכבונו,
תמורת ערובה נוספת של 25 אלף
לי"ש להבטחת חזרתו לאנגליה
למישפט, וביום-השבת חזר אפרתי
לישראל.

יתר המעורבים בשוד מוחזקים
במעצר עד למישפט. חווה פינקס
נמצאת עדיין בארץ, אך מתכוונת
לחזור לאנגליה ולהתחיל לעבוד.
המימסרה איתרה כבר כשני שלישי
ממה שנשדד, ונראה כי הסכום של 40
מיליון לי"ש היה מוגזם ביותר.

יגאל ליבי

חור בועת

פרס למתפטר

במים האחרונים נבחר גרעון בריק' מן, מי שהיה יושב־ראש מחלקת הכרזת רגל של מכבי תל־אביב, לייצג את האיגוד בהתאחדות לכדורגל.

בריקמן, שנאלץ להתפטר, על אף טענתו שהוא התפטר מרצונו, קיבל את ההתאחדות לכדורגל כמעין פרס־חומים.

המאבק בין ועד אגודת מכבי תל־אביב לבין יושב־ראש האגודה, אלדד בוקשפן, זיכה את בריקמן בתפקיד היוקרתי. בוקשפן ניסה להתנגד למינוי של בריקמן, הוא גם הבטיח לחברי הנהלת הקבוצה שבריקמן לא יקבל את התפקיד, ואף רמז לכמה חברים שהם מועמדים בטוחים לזכות בתפקיד הנכסף.

אבל, במאבק היתה ידו של בריקמן על העליונה. אומנם הוא התפטר ממחלקת הכדורגל, אך הוא גם הצליח לקומם חלק מחברי הנהלת־הקבוצה וועד־האגודה נגד היושב־ראש.

יורם לשעבר בריקמן
בוקשפן ניסה להתנגד

בעיות בבית"ר

שוער בית"ר ירושלים, יוסי מיוזרחי, יצא השבוע בהתקפה על שחקניה הבכירים של הקבוצה. בטענה שאינם מתאמנים ואינם מוכנים כפי שצריכה אלופה להיות מוכנה לקראת פתיחת העונה.

ירושלים מספרים, שהבכירים נפ' געו. אורי מלמיליאן ואבי כהן, סמי מלכה ושלמה שירזי היו קצת מופתעים מן ההתקפה של מיוזרחי. המתח בין שחקניה הבכירים של הקבוצה מעיב על פתיחת העונה. מיוזרחי, בצדק, חושש מפתיחת הליגה. כמי שעומד בשער בית"ר מזה שנים רבות, וכמי שכמעט זכה עם הקבוצה באליפות מיספר פעמים, הוא יודע מה פירוש קבוצה בלתי־מוכנה, חלוצים לא־כושור וקישור לא־מוכן. הגולים לשער בית"ר ייוקפו תמיד לרעתו של השוער.

שוער מיוזרחי
בכוד לשוער

המתח האמיתי מאחורי הכותרות הוא כעצם בין מיוזרחי למלמיליאן, הוותיקים בקבוצה הירושלמית. רבריו של מיוזרחי, אומרים בירושלים, כוונו יותר לעבר מלמיליאן, שאינו לוקח אחריות ואינו מגלה מנהיגות לקראת העונה.

בכירי השחקנים לא הגיבו. "כבוד לשוער הוותיק", טוענים במיגרש בבית־דגן. מי שהבין מהר מאוד שעומדות להתפתח בעיות, היה המאמן מוטלה שפיגלר. הוא כינס את שחקני הקבוצה והודיע כי מעתה ואילך אין שיחות לעיתונות. "אף אחד", הוא אמר, "לא יגיב ולא יעשה כותרת". עכשיו מצפים בירושלים לשלב ב', הוא השלב שבו מתחילים להגיב המקורבים. בית"ר ירושלים בלי אלי אוהנה תהיה אולי משעממת מבחינת רמת הכדורגל שתציג, אך אם לא ידעו לפתור את המחלוקת, הרי שצפויה עונה מעניינת מאחורי הקלעים.

בכר: עונה צפופה

בשבת הקרובה תיפתח עונת הכדורגל, והליגה הלאומית תצא לדרך. שחקני הקבוצות, אותם שנשארו לשחק בארץ, כבר ערוכים ומוכנים. המאמנים גמרו את האימונים, בעיקר את האימונים שהתנהלו בחוץ־לארץ. המיגרשים גם הם הוכנו. היציעים סויידו ונוקו. דשא חדש נשתל, והכל ערוך ומוכן לשריקת השופטים.

ניסים בכר מאמן הפועל באר־שבע מדבר על הליגה, הקהל, המיגרשים, שחקני־החוץ ורמת־המישחק.

זו תהיה ליגה קשה. אני לא יודע אם הליגה תהיה מעניינת או טובה, אבל אין ספק שתהיה קשה. הסיבות ידועות. הליגה צומצמה ל־14 קבוצות, לכן המתח לקראת המחזור ה־25 יתחיל כבר בשבת הקרובה, כבר במחזור הראשון. רוב הקבוצות יעשו מאמצים להימנות על שמונה הקבוצות הראשונות ולהגיע למישחקי הפליי־אוף העליון. כבר במחזורים הראשונים יתחיל הקרב על הנקודות, ואני חושש מאוד שזה יבוא על חשבון כדורגל יפה. לרעתי, הליגה תהיה צפופה. אני לא מאמין שתחזור על עצמה העונה שעבר, רה, שבה אחת הקבוצות ברחה מן השאר. לא יחזור מצב כמו בעונה הקודמת, שבית"ר ירושלים ברחה למעלה והשאירה אחריה שובל של קבוצות המנסות לגעת בצמרת. המאבק העונה יהיה צמוד.

● **ההבנות** — בעניין הזה נראה לי שהכל ערוך ומוכן. הקבוצות התיכונות רבה לפתיחת העונה, יצאו למחנות־אימונים, עבדו קשה. חוץ מהפועל לוד, שלא התחילה להתאמן, אני חושב ש־13 הקבוצות מוכנות היטב.

● **עזיבת שחקנים** — זו השאלה המסקרנת ביותר העונה. איך יתפתחו המישחקים בלי כוכבים כמו אלי אוהנה, משה סיני, רוני רוזנטל, אייל בגליבטר ואבי כהן? אלה שחקנים שבקבוצות שלהם היו מעל הממוצע. אלה שחקנים שנתנו מישחק אחר, שונה וטוב. הם יהיו חסרים.

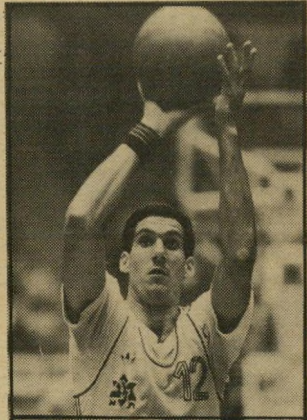
השאלה אם יצליחו בקבוצות שלהם להתגבר על המחסור.

● **הקהל** — אני מקווה שהקהל יבוא למיגרשים. נכון שהכוכבים אינם, אבל ליגה צפופה ומאבק קשה אולי יגרמו לקהל לבוא.

● **מצב המיגרשים** — לרעתי, כל שנה מצב המיגרשים משתפר. בליגה הלאומית יש מיגרשים די טובים. אפשר לראות בהם מישחק כדורגל טוב ועל רמה. מיגרשים נוחים וטובים הם ערובה להתנהגות קהל. השיפור מזמין יחס הולם מצד הצופים.

ג'מצי' מאי"ס ויקבל

מתוך "הכספת", הנהלת מכבי תל־אביב בכדורסל, סודות וסתם רכילות אינם דולפים בדרך כלל התוצה.

כדורסלן ג'מצי
200 אלף דולר

השבוע סיפרו על הפרקט כי דורון ג'מצי' החל מאיים על ראשי הקבוצה. הסיבה: הוא דורש העלאה במשכורת. על הפרקט מספרים עוד, שבעבר הלא כל־כך רחוק איים ג'מצי' שאם לא

מאמן בכר
דרושים זרים

● **שחקנים זרים** — זו הטעות המרכזית בכדורגל הישראלי. צריכים, חייבים ומוכרחים להביא שחקנים זרים.

אילו לכל קבוצה היתה הזדמנות להביא שחקן אחד או שניים, היתה רמת המישחק עולה והקהל היה מגיע בהמוניו. כמו שנותנים לשחקנים ישראלים לעזוב את המדינה לנצל את יכולתם במיגרשים בעולם, אין שום סיבה שאנחנו לא נביא שחקנים זרים לכאן.

ככל שנמנהר להביא שחקנים זרים, כך יהיה טוב יותר לכדורגל הישראלי.

יקבל משכורת גבוהה, ינסה את מזלו באחת מן הקבוצות המיקצועניות בארץ. או זה לא כל־כך עוזר. עכשיו, מספרים שם, הוא ניסה את האיום בשנית. והפעם, למרבה הפלא, נראה שיהיו לג'מצי' תוצאות טובות.

מסביר, שהמגעים החשאיים בין ג'מצי' להנהלת הכספת נכנסו להילוך גבוה, ויש כמעט ודאות שיעלו לו את המשכורת.

לא סתם תוספת־שכר. הוא דורש 200 אלף דולר לעונה, ולכספת כנראה לא תשאר ברירה אלא למלא את חפצו.

העיקר זה הבית

בקבוצת בני־יהודה אין יודעים עד־יין אם המיגרש השכונתי יהיה מוכן במהלך העונה הקרובה. עד לימים אלו חיכו עסקני השכונה לאישורים מן הירייה וממחלקת התיכנון והבניה, לשיפוצ המיגרש הביתי.

המאמצים העלו חרס. שחקני השכונה יאלצו לפתוח את העונה במיגרש וינטר ברמת־גן. התוכניות לשחק ב־מיגרש ביתי משופץ, כמה שיותר מהר, הולכים ומתרחקים.

מי יסבול יותר מכולם יהיה המאמן רוביד שווייצר. שווייצר ידוע כחסיד הביתיות: מיגרש טוב או מיגרש רע — העיקר שהוא בבית. שווייצר מאמין בבית. בשכונה, בקהל המקומי.

בכל מיקרה, מתחילים השיפוצים. יורידו את יציעי־הבטון, יסדרו מושבים ל־11 אלף צופים, במקום המושבים הקיימים היום, הקולטים ששת אלפים

מאמן שווייצר
למה לא בזמן?

איש בלבר, ישתלו דשא חדש ואפילו יחפרו תעלות־ניקוז. התוכניות לעתיד מבשרות רק טוב. אבל למה אי־אפשר לסיימן בזמן? למה לא דאגו לאישורים בפגרה, לסגור עם קבלנים בחופשה, ולהתחיל את העונה במיגרש חדש וטוב?

עופר קמרון

טכניקת אלכסנדר

★ טיפול בכאבי גב וצוואר

★ עקמת

★ גב כפוף

תל־אביב, רחוב פרישמן 18 טלפון: 03-220841

סקס ועסקים

ללא שותפים סמויים

אנו מספקים:

- ★ מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
- ★ שרות לגילוי מיקרופונים מושתלים
- ★ מגלי מתכות
- ★ מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ

שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

תו

טרמפ
לחייל

פתחו את הפה לעסקת הבריאות של חילכם*

אמין פלואוריד אורגני:
הפלואוריד היחיד בעל פעולה
אנטי-בקטריאלית, נגד
החיידקים הגורמים לעששת.

אלמקס איננה מכילה
דטרגנטים.
ולפיכך אינה גורמת
לשחיקת אמאיל השן.

Elmex - השם המוביל
בקרב רופאי השיניים
באירופה ובישראל
בתחום משחות השיניים
הבריאותיות.

משחת השיניים היחידה
המכילה אמין פלואוריד
אורגני, הפלואוריד הפעיל
פי 3 במניעת עששת.

האמין פלואוריד מתחיל
לפעול מיד עם תחילת
הצחצוח - חודר לשכבת
האמאיל בשן, ומעלה
את עמידותה בפני עששת
לאורך זמן.

מאושרת ע"י הסתדרות
רופאי השיניים בישראל
כפעילה במניעת עששת
(ריקבון שיניים).

* מחיר מקסימלי מומלץ לצרכן כולל מע"מ 3.48 ש"ח בלבד.

אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת
עם אמין פלואוריד

העולם הזה

שוד הנספות הישראלי בלונדון:

הפאשלה של סקוטלנד יארד!

גילוי בלעדי

אלי

אפרתי

והיה לומים

חוזה סודי בין ישראל וסין

סקופ